

JEGYZŐKÖNYV

Készült: Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsának 2025. augusztus 13-án 10.00 órai kezdettel tartott üléséről.

Helye: Hetvehely Szolgáltatóház
7681 Hetvehely, Rákóczi u. 40.

Jelen vannak: Wágner Antal Hetvehely Község Polgármestere
Majorosi Józsefné Okorvölgy Község Polgármestere
Varga Éva Szentkatalin Község polgármestere

Tanácskozási joggal jelen van: Kelenfiné Barics Rita kirendeltség-vezető

Jelenléti ív csatolva. (1. sz. melléklet)

Wágner Antal: Tisztelettel köszönti a megjelenteket és a kirendeltség-vezetőt. Megállapítja, hogy a Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsának tagjai közül 3 fő jelent meg az ülésen, a Tanács 3 fővel határozatképes, az ülést megnyitja. Javasolja az alábbi napirendi pontok tárgyalását. .

Meghívó csatolva (2. sz. melléklet)

Napirendek:

- 1.) Előterjesztés a Hetvehelyi Óvoda Pedagógiai Programjáról
Előterjesztő: Wágner Antal Társulási Tanács elnöke
- 2.) Előterjesztés a Hetvehelyi Óvoda 2024-2025 nevelési év értékeléséről
Előterjesztő: Wágner Antal Társulás elnöke
- 3.) Előterjesztés a Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás 2025. évi költségvetésének módosításáról
Előterjesztő: Wágner Antal Társulási Tanács elnöke
- 4.) Előterjesztés a Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás 2025. évi pénzügyi tervének I. félévi teljesítéséről
Előterjesztő: Wágner Antal Társulás elnöke

A Társulási Tanácsnak kiegészítő javaslata nem volt, a napirendi javaslatot egyhangúlag, 3 igen szavazattal, tartózkodás és ellenszavazat nélkül elfogadta.

Első napirendi pont tárgyalása

Előterjesztés a Hetvehelyi Óvoda Pedagógiai Programjáról

Wágner Antal társulás elnöke ismertette az írásos előterjesztést. (3. sz. melléklet)

Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsa a határozati javaslatot megtárgyalja és 3 igen, egyhangú szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozza:

Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsának
9/2025.(VIII.13.) TT. határozata
Hetvehelyi Óvoda Pedagógiai Programjáról

Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsa megtárgyalta a Hetvehelyi Óvoda felülvizsgált Pedagógiai Programját. Az új Pedagógiai Program megfelel a jogszabályi előírásoknak. Társulási Tanács a Pedagógiai Programot jóváhagyja.

Felelős: Wágner Antal Társulás elnöke
Határidő: 2025. augusztus 31.

Második napirendi pont tárgyalása
Előterjesztés a Hetvehelyi Óvoda 2024-2025 nevelési év értékeléséről

Wágner Antal társulás elnöke ismertette az írásos előterjesztést. (4. sz. melléklet)

Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsa a határozati javaslatot megtárgyalja és 3 igen, egyhangú szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozza:

Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsának
10/2025. (VIII.13.) TT. határozata
Hetvehelyi Óvoda 2024-2025 nevelési évének értékeléséről

Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsa az előterjesztést megtárgyalta, a Hetvehelyi Óvoda 2024-2025 nevelési évének értékelését elfogadja.

Felelős: Wágner Antal elnök
Határidő: azonnal

Harmadik napirendi pont tárgyalása
Előterjesztés a Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás 2025. évi költségvetésének módosításáról

Wágner Antal társulás elnöke ismertette az írásos előterjesztést. (5. sz. melléklet)

Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsa a határozati javaslatot megtárgyalja és 3 igen, egyhangú szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozza:

Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsának
11/2025. (VIII.13.) TT. határozata
2025. évi költségvetésének módosításáról

Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsa az előterjesztést megtárgyalta és a 2025. évi költségvetésének módosítását az előterjesztés szerinti tartalommal elfogadja.

Felelős: Wágner Antal elnök
Határidő: azonnal

Negyedik napirendi pont tárgyalása
Előterjesztés a Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás 2025. évi pénzügyi tervének I. félévi teljesítéséről

Wagner Antal társulás elnöke ismertette az írásos előterjesztést. (6. sz. melléklet)

Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsa a határozati javaslatot megtárgyalja és 3 igen, egyhangú szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozza:

**Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsának
12/2025. (VIII.13.) TT. határozata
2025. évi pénzügyi tervének I. félévi teljesítéséről**

Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsa az előterjesztést megtárgyalta, a 2025. évi pénzügyi tervének I. félévi teljesítését tudomásul veszi és 18.721.530,- Ft bevétellel, 18.660.074,- Ft kiadással elfogadja.

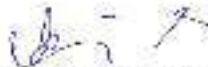
Felclős: Wagner Antal elnök
Határidő: azonnal

Több tárgy nem lévén Wagner Antal Társulási Tanács elnöke az ülést 10.55 órakor berekesztette.

K. m. f.

Wagner Antal
Társulási Tanács elnöke

Majorosi Józsefné
Társulási Tanács alelnöke

dr. Tóth Sándor
jegyző

JELENLÉTI ÍV

Készült Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsának 2025. augusztus 13-án 10.00 órakor megtartott ülésén.

Jelen vannak:

Wagner Antal Hetvehely polgármestere

.....

Majorosi Józsefné Okorvölgy polgármestere

.....

Varga Éva Szentkatalin polgármestere

.....

Kelenléné Barics Rita kirendeltség-vezető

.....

Vendégek:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás Elnöke

7681 Hetvehely, Rákóczi u. 36.

Telefon: 73/578-528

MEGHÍVÓ

Tisztelettel meghívom Önt a Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás
Társulási Tanácsának

2025. augusztus 13-án 10.00 órai

kezdettel a Szolgáltatóházban (7681 Hetvehely Rákóczi u. 40.) tartandó ülésére.

Napirendi pontok:

1.) Előterjesztés a Hetvehelyi Óvoda Pedagógiai Programjáról

Előterjesztő: Wágner Antal Társulási Tanács elnöke

2.) Előterjesztés a Hetvehelyi Óvoda 2024-2025 nevelési év értékeléséről

Előterjesztő: Wágner Antal Társulás elnöke

3.) Előterjesztés a Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás 2025. évi költségvetésének
módosításáról

Előterjesztő: Wágner Antal Társulási Tanács elnöke

4.) Előterjesztés a Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás 2025. évi pénzügyi tervének I.
félévi teljesítéséről

Előterjesztő: Wágner Antal Társulás elnöke

Hetvehely, 2025. augusztus 6.

Tisztelettel:

Wágner Antal
elnök

Hetvehelyi Óvoda

7681 Hetvehely Petőfi utca 2.
Tel: 73/700-332 vagy 30/662-4963
E-mail: ovoda@hetvehely.hu
OM azonosító: 202408

Tisztelt Fenntartói Tanács!

2025. IV. 15-én életbe lépett a 77/2025 kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának módosításáról.

Ez alapján minden intézménynek szükséges felülvizsgálnia a helyi pedagógiai programját. Az új, módosított program a fenntartó jóváhagyásával lép életbe 2025. szeptember 1-től.

Intézményünkben a fentiek alapján 2025. nyarán megtörtént a pedagógiai program felülvizsgálata. Az új pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készítette el.

Az új program a fenntartót többletkiadás vállalására nem kötelezi, kizárólag a jogszabályi környezet módosulása miatt került felülvizsgálatra és módosításra.

Kérem a Tisztelt Fenntartói Tanácsot, hogy a mellékelt dokumentumot jóváhagyni, és az erről készült határozatot az óvoda részére elküldeni szíveskedjenek!

Hetvehely, 2025. 08. 04.

Köszönettel:

Ungváriné Kapronczai Ágnes
igazgató

Hetvehelyi Óvoda

**„Érezd jól magad,
légy önmagad!”**

Óvodai Pedagógiai Program 2025.

Tartalomjegyzék

I. Bevezető	5
I.1. Jogsabályi háttér	5
I.2. Alapadataink	6
II. Gyermekkép, óvodakép	7
II.1. Gyermekképünk	7
II.2. Helyzetkép az óvodáról	7
II.3. Az óvoda szellemi bázisa	8
II.4. Alapelveink	9
II.5. Pedagógusképünk	10
III. Óvodánk célja, feladatai	10
III.1. Célunk	10
III.2. Feladataink	10
III.2.1. Általános feladatok	11
III.2.1.1. Az egészséges életmód alakítása	11
III.2.1.2. Érzelmi, erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés	13
III.2.1.3. Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	14
III.2.2. Speciális feladatok	16
III.2.2.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek óvodai nevelése	16
III.2.2.2. Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelése	18
III.2.2.3. Kiemelten tehetséges gyermekek óvodai nevelése	19
III.2.2.4. Gyermekvédelem	20
III.2.3. Részfeladatok	22
III.2.3.1. A természet megismertetésére, védelmére nevelés	22
IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei	25
IV.1. Személyi feltételek	25
IV.2. Tárgyi feltételek	25
IV.2.1. A nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	26
IV.3. Az óvodai élet megszervezése	26
IV.3.1. Napirend	27
IV.3.2. Hetirend	27
IV.3.3. Beszoktatás, befogadás	27
IV.3.4. Gondozás	28
IV.4. A nevelőmunka tervezése	28
IV.5. Az óvoda kapcsolatai	29
IV.5.1. Az óvoda és a család	29
IV.5.2. Kapcsolattartás egyéb nevelési, oktatási, szakszolgálati, kulturális intézményekkel, társadalmi szervezetekkel	30
IV.5.2.1. Az iskolával való kapcsolat	30
IV.5.2.2. Egyéb partnerkapcsolatok	30
V. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	31
V.1. Játék	31

V.2. Verselés, mesélés	33
V.3. Ének, zene, népi játék, tánc	36
V.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	38
V.5. Mindennapos mozgás	39
V.6. A külső világ tevékeny megismerése	42
V.7. Munka jellegű tevékenységek	45
V.8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás	46
VI. Ünnepek	49
VII. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	50
VIII. Német nemzetiségi program	51
VIII.1. Bevezető	51
VIII.2. Helyzetkép - óvodánk egyedi sajátosságai, a nemzetiségi nevelés felvállalásának indoklása	51
VIII.3.Céljaink, feladataink	52
VIII.3.1. Célunk	52
VIII.3.2. Feladataink	52
VIII.4. A nemzetiségi nevelés megszervezésének elvei	53
VIII.4.1. Személyi feltételek	53
VIII.4.2. Tárgyi feltételek	53
VIII.4.3. Szervezeti keret	53
VIII.5.Feladatrendszer, a német nemzetiségi óvodai nevelés általános feladatai	53
VIII.5.1. Egészséges életmód alakítása	53
VIII.5.2. Érzelmi és erkölcsi nevelés biztosítása	53
VIII.5.3. Értelmi és nyelvi fejlesztés, nevelés megvalósítása	54
VIII.6. Tevékenységek megszervezése	54
VIII.6.1. Módszertani alapelveink a nyelvelsajátítás folyamatában	54
VIII.6.2. Játék	55
VIII.6.2.1. Az egyes játékfajtáknál megjelenő német nyelvi megnyilvánulás lehetőségei	55
VIII.6.3. Külső világ tevékeny megismerése	56
VIII.6.4. Mindennapos mozgás	56
VIII.6.5. Mesélés, verselés	57
VIII.6.6. Ének, zene, népi játék, tánc	57
VIII.6.7. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	58
VIII.6.8. Munka jellegű tevékenységek	58
VIII.6.9. Tevékenységekben megvalósuló tanulás	58
VIII. 7. Hagyományok, ünnepek	59
VIII.8. A német nemzetiségi kétnyelvű nevelés várható fejlődési jellemzői az óvodáskor végére	59
VIII.9. Az intézmény kapcsolatai	60
VIII.9.1. A szülőkkel való együttműködés formái, tartalma	60
VIII.9.2. Az óvoda egyéb kapcsolatai	60
VIII.10. Ellenőrzés, értékelés	60
VIII.11. Érvényesség	60
IX. Deutsches Nationalitätenprogramm	61
IX. 1. Vorstellung unseres Kindergartens	61
IX. 1. 2. Ausgangspunkt bei der Sprachziehung	61

IX. 2. Ziele und Aufgaben	62
IX. 2. 1. Die allgemeinen Ziele und Aufgaben	62
IX.2.2. Die spezifischen Ziele	62
IX.2.3. Unsere Aufgaben	62
IX.3. Der Rahmen unserer Spracherziehung	63
IX.3. 1. Körperpflege, Erziehung zu einer gesunden Lebensführung	63
IX.3.2. Soziale Erziehung	63
IX.4. Gestaltung des Lebens der Kinder im Kindergartenalltag	64
IX.4. 1. Tagesablauf	64
IX.4. 2. Wochenplan	64
IX. 5. Tätigkeitsformen in der Spracherziehung	64
IX.5. 1. Die Spieltätigkeit	64
IX.5. 2. Volksmärchen und Gedichte	65
IX.5.3. Gesang, Musik, Volksspiele, Tanz	66
IX.5.4. Zeichnen, Malen, Modellieren, Handarbeiten	67
IX.5.5. Tägliche Bewegung	68
IX. 5.6. Umwelterziehung – aktives Kennenlernen der Umwelt	68
IX.5.7. Arbeitstätigkeiten	69
IX.5.8. Lernen und Spacherbildung	69
IX. 6. Unsere Feste	69
X. Érvényességi záradék	71
Legitimációs záradék	72
1.sz. melléklet: Egészségfejlesztési program	73

I. Bevezető

Pedagógiai programunkban speciális helyzetünket, lehetőségeinket igyekeztünk megjeleníteni, a megfelelő törvényességi szempontok betartása és figyelembevétele mellett. A program módosításakor figyelembe vettük helyi sajátosságainkat, az intézménybe járó gyermekek szociokulturális helyzetét, szűkebb és tágabb környezetünk és partnereink elvárásait.

A Nemzeti Köznevelésről szóló törvény alapján, valamint az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja mellett különféle pedagógia nézetek, nevelési gyakorlatok kerültek előtérbe feladataink meghatározása során. Megalkotásakor figyelembe vettük a fogyatékos gyermekek óvodai nevelési irányelveit; a nemzetiségi nevelés irányelveit, továbbá a helyi lehetőségeket és szükségleteket.

Nevelőtestületünk közös érték-, és normarend alapján egy összehangolt szakmai feladatvállalással alakította ki közösen elkészített hosszú távú stratégiai programját.

Olyan intézmény a miénk, ahol érzelmileg meghitt, biztonságos, egészséges környezetben tevékenykedő óvodások élnek boldog, élményekben gazdag gyermekkorukat.

Óvodánk nevelő intézmény, s mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik.

I.1. Jogszabályi háttér

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról.
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 9. § (8) bekezdés
- A kormány 363/2012. (XII. 17.) kormányrendelete Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveiről
- 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól
- 17/2013 (III. 1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról

I.2. Alapadataink

Az intézmény neve: HETVEHELYI ÓVODA

Pontos címe, telefonszáma, egyéb elérhetősége:

7681 HETVEHELY, Petőfi Sándor u. 2.

Tel.: 06-73/578-528; mobil: 06/30/6624963

E-mail: ovoda@hetvehely.hu

Az intézmény OM azonosító száma: 202408

Alapító okirat száma: 005/435-2/2023

Az intézmény fenntartója:

Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás

Az intézmény alapítója és felügyeleti szerve:

Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsa

Tevékenységének jellege alapján: köznevelési intézmény, Óvoda

Feladatellátáshoz kapcsolódó funkciója alapján: önállóan működő költségvetési szerv

Az intézménybe felvehető maximális gyermeklétszám: 25 fő (ezen belül 3 fő SNI)

Óvodai csoportok száma: 1

Az intézmény napi nyitvatartási ideje: 7:00-16.30

Alapító okirat szerinti ellátandó feladatai:

Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai

Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai:

Az intézmény elláthatja a többi gyermekkel együtt nevelhető különleges bánásmódot igénylő gyermeket, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján

- beszéd fogyatékos
- enyhe vagy középsúlyos értelmi

Nemzetiségi óvodai nevelés ellátás szakmai feladatai

Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai

Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben

Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben

Működési köre: Hetvehely, Okorvölgy, Szentkatalin települések közigazgatási területe.

Kérésre más településekről is fogadhat gyermeket az intézmény.

II. Gyermekkép, óvodakép

II.1. Gyermekképünk

- A gyermek mással nem helyettesíthető egyedi személyiség, szociális lény, aki sajátos testi-lelki szükségletekkel rendelkezik és folyamatosan fejlődik. Fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen, tudatosan alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.
- Érzelmileg gazdag, környezetében jól tájékozódó, nyitott, érdeklődő, önmagát értékelni tudó és másokat elfogadó, együttműködő gyermek, életkoronként változó szükségletekkel.
- Az óvodai nevelés a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva, hogy minden szeretetteljes közegben, mindennemű előítélet nélkül, gyermek önmagához képest fejlődjön, meglévő hátrányai csökkenjenek.

II.2. Helyzetkép az óvodáról

Óvodánk Hetvehelyen Baranya megyében a Mecsek nyugati lábánál található. A település szép természeti környezetben, dombokkal, erdővel körülvett völgyben helyezkedik el.

Az óvoda a falu központjában, könnyen megközelíthető helyen épült és az 1970-es években kezdte meg működését óvodaként. Családi ház jellegű, mely áll egy csoport szobából, öltözőből, mosdóból, melegítőkonyhából és irodából. 2009 nyarán teljesen megújult az óvoda épülete – korszerű fűtés, tágas csoportszoba, új nyílászárók, burkolatok teszik otthonosabbá, szebbé környezetünket. 2020 és 2023 között az épület külső környezete is megszépült, az új játszótéri eszközök köré új kerítés épült és egy új sportszer tórolóval gazdagodott udvarunk. Ugyanebben az időszakban az óvoda összes bútorát teljesen újakra cseréltük.

Intézményünk elsősorban a falunkban élő családok gyermekeinek kínál hatékony és eredményes nevelést, e mellett azonban évek óta megfigyelhető, hogy nem csak a társtelepülések, hanem más környező falvakból is szívesen választják óvodánkat a szülők.

A gyermekek nevelése, fejlesztése 1 vegyes életkorú csoportban, egyéni képességüknek, fejlettségi szintjüknek, érési ütemüknek megfelelően történik, a nevelőtestület által készített Helyi Pedagógiai Program alapján.

Pedagógiai programunk fő irányvonala a német nemzetiségi nevelés, ezért a helyi adottságokat figyelembe véve, szem előtt tartva a helyi szokás- és hagyományrendszert, valamint a német nemzetiségi kultúra ápolására törekedve igyekeztünk kidolgozni, módosítani és megvalósítani a Pedagógiai Programunkat.

Óvodánk vezetősége, nevelőtestülete és valamennyi dolgozója elkötelezett a környezeti kultúra fejlesztése, a környezetvédelem és a fenntarthatóság pedagógiája iránt. Nagy hangsúlyt fektetünk a természeti és társadalmi kultúra értékeinek megismertetésére; - ezek megbecsülésére, megőrzésére neveljük gyermekeinket. Óvodánk helyi sajátosságait figyelembe véve valósítjuk meg a természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos céljainkat, feladatainkat. Óvodai nevelőmunkánk másik hangsúlyos területe az egészséges életmód szokásainak alakítása és az egészségvédelem.

Az óvodai élet szervezésében a lehető legtöbb időt biztosítunk a mozgásra, levegőzésre, sétára, kirándulásra. Nevelési céljaink megvalósítását elősegíti az esztétikusan és korszerűen kialakított inger gazdag óvodai környezet, a tágas, világos, színes csoportszoba, egyéni és csoportos fejlesztéshez szükséges eszközök, természetes alapanyagú játékok.

Az óvoda mögötti területhez egy dombos, füves udvar tartozik, a mely biztosítja gyermekeink számára a változatos mozgásformák gyakorlását és gazdag játéktevékenységekre kínál lehetőséget. Kiemelt figyelmet fordítunk óvodai feltételrendszerünk folyamatos javítására, külső, belső környezetünk esztétikumának növelésére.

Tárgyi feltételeink alakításában, fejlesztésében nagy segítséget nyújtanak a fenntartók és a szülők. Pedagógiai munkánk hatékonysága érdekében nagyon fontosnak tartjuk a szülőkkal, családokkal, közvetlen és közvetett partnereinkkel való jó kapcsolat kialakítását, fenntartását. Változatos és tartalmas együttműködési formákat működtetünk sikerrel (nyitott ünnepélyek, rendezvények, különböző programok, szülői beszoktatás, fogadó óra, óvodáért végzett közösségi tevékenység).

Óvodánk jó szakmai kapcsolatot tart fenn a közeli általános iskolával és a faluban szerveződött nemzetiségi és civil közösségekkel, amelyek hozzájárulnak óvodai életünk tartalmasabbá tételéhez, nevelőmunkánk színvonalának emeléséhez, pedagógiai innovációs törekvéseink megvalósításához.

Szülői igény és megfelelő számú jelentkezés esetén nyitottak vagyunk olyan szolgáltatás megszervezésére és biztosítására, amely illeszkedik helyi Pedagógiai Programunkhoz, és összhangban áll pedagógiai elveinkkel.

„Érezd jól magad,
légy önmagad”

II.3. Az óvoda szellemi bázisa

Az intézményünk munkatársai számára biztosított a munkájukhoz szükséges információkhoz és ismeretekhez való hozzáférés. Feladataink ellátásához 2 felsőfokú végzettségű óvodapedagógus foglalkoztatását engedélyezte a fenntartó. Munkánkat 1 fő dajka személyzet segíti. A tálalókonyhai feladatokat közmunka programban foglalkoztatott személy látja el.

Különleges bánásmódot igénylő gyermekeink speciális ellátását a mindenkori igény szerint megbízási szerződéssel foglalkoztatott szakemberek látják el.

A speciális pedagógiai ellátásra jogosult a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó iskolakezdésre felkészítő óvodai foglalkozásokat az Óvoda-Iskola átmenet megkönnyítése érdekében a Hetvehelyi Általános Iskola tanítója is együttműködik intézményünkkel.

Kollégáink folyamatosan képzik magukat.

Humán erőforrás biztosítása:

<i>Terület</i>	<i>Adat</i>
Az intézmény igazgatója, képviselője	Ungváriné Kapronczai Ágnes
Az intézmény telefonszáma	30/6624963
E-mail elérhetősége	ovoda@hetvehely.hu
Óvodapedagógus álláshelyek száma	2
Nevelőmunkát közvetlenül segítő álláshelyek száma	1
összesen	

II.4. Alapelveink

- Óvodai nevelésünk a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire és nemzeti sajátosságaira építve, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve határozza meg pedagógiai munkánk alapelveit. Kiemelt hangsúlyt fektetünk óvodánkban a német nemzetiségi nevelés hagyományőrző és hagyományteremtő feladatrendszerére, a kétnyelvű nevelés sokféle lehetőségét beleszöve az óvodai élet különböző színtereibe.
- Elsődlegesnek tartjuk a gyermekközpontúságot, a gyermek személyiségi jogainak tiszteletben tartását, az egyenlő hozzáférés mellett a társadalmi elvárásoknak megfelelő nevelést.
- Szeretetteljes, befogadó óvodai légkörben biztosítjuk a gyermek életkori sajátosságainak és eltérő fejlődési ütemének megfelelő fejlődését, melyben a gyermeket megbecsülés, bizalom, szeretet övezi.
- Hangsúlyozzuk a szabad játék kiemelkedő szerepét és ezen keresztül a gyermek egyéni sajátosságaihoz igazodó fejlesztést.
- A szülőkkel együttműködve, nevelési elveiket tiszteletben tartva, biztosítjuk a gyermek fejlődéséhez, neveléséhez szükséges optimális feltételeket. Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete által, az életkornak és fejlettségnek megfelelő sokszínű tevékenységgel fejlesztjük a gyermek személyiségét, kognitív, szociális és perszonális kompetenciáit, esetenként hátránykompenzáló szereppel.
- A gyermeki tevékenységek a teljes nevelési időben hagyjuk érvényesülni, hiszen a gyermekek tevékenységeken keresztül fejezik ki vágyaikat, tapasztalataikat, érzelmeiket.
- Óvodánk tervezetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez és a megváltozott elvárásokhoz alkalmazkodó gyermeki személyiségvonások fejlődését.
- Törekszünk a sajátos nevelési igényű, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek nevelését támogató szemlélet, és az esélyegyenlőséget és hátrányt csökkentő pedagógiai attitűd kialakítására, valamint a nemek társadalmi egyenlőségének támogatását segítő elvek megvalósulására.
- Biztosítjuk a nemzetiségekhez, etnikumokhoz tartozó és migráns gyermek önazonosságának megőrzését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.
- Megalapozzuk a nemzeti identitástudatot, hangsúlyozzuk a kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés fontosságát.

Hetvehelyen a lakosság több mint 30%-a német nemzetiségű és erős identitástudatuknak köszönhetően még ma is ragaszkodnak saját szokásaikhoz, hagyományrendszerükhöz.

Fontosnak tartjuk, hogy e német nemzetiségi identitását őrző faluban, és ilyen családban nevelkedő gyermek az óvodában is gyakorolhassa, folytathassa, vagy megismerhesse nemzetiségi kultúráját. Sokféle lehetőséget látunk arra, hogy ezt óvodai programunkban valóra válthassuk, a tradíciókat mindennapjainkba beleszőhessük.

II.5. Pedagógusképünk

- Az óvodapedagógus magatartásában az elfogadás és a tolerancia dominál, az egyedi értékek pozitív irányú megközelítése érvényesül.
- Jellemezi az optimizmus, a megértő, együttérző, elfogadó és segítőkész gyermekszeretet.
- Az óvodapedagógus elsőszerű modell, példakép.
- Törekszik arra, hogy a gyermek reális énképe, nemzetiségi identitástudata és önbizalma kialakulhasson.
- Az óvodapedagógus magatartásával segíti az integrációt, munkája során lehetőséget biztosít a gyermek személyiségének kibontakoztatásához, nemzetiségi kultúrájának, szokás és hagyományrendszerének megismertetéséhez, melyhez nélkülözhetetlen a rugalmasság, az önállóság, az innovatív szemlélet, a helyzetfelismerő és döntési képesség megléte.
- Az óvodapedagógus képes pedagógiai elveit, nevelési gyakorlatát egyeztetni, bevonja a dajkákat a közösségi élet és az egészséges életmód szokásainak megtervezésébe.
- Az óvodapedagógusnak igénye van az önművelésre, a szakmai tájékozottságra, szaktudásának fejlesztésére.
- Az óvodapedagógus egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres.
- Alkalmazkodik az eltérő képességekhez.
- Együttműködik a különböző szakemberekkel.

III. Óvodánk célja, feladatai

III.1. Célunk

Óvodai nevelésünk célja az óvodáskorú gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus, testi és szociális fejlesztése; egyéniségének kibontakoztatása, elsődlegesen a szabad játékra építve az óvodai tevékenységeken keresztül az életkorhoz és egyéni sajátosságaihoz igazodva. A családi nevelést kiegészítve biztosítani minden gyermek számára, hogy testi, érzelmi, szociális, anyanyelvi és értelmi és pszichikus érettség terén alkalmassá váljon az iskolai életmódra.

A helyi hagyományokra épülő nemzeti kultúrkincs átörökítése, a nemzetiség kultúrájának ápolása, a gyermekek felkészítése a német nyelv iskolai tanulására, a nemzetiségi identitástudat fejlesztése, kialakítása.

III.2. Feladataink

- Az óvodáskorú gyermek gondozása, testi és lelki szükségleteinek és mozgásigényének kielégítése.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Az egészséges, biztonságos környezet megteremtése.
- Az értelmi- és anyanyelvi képességek, készségek fejlődésének biztosítása, az életkori és egyéni sajátosságok, és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- A gyermek egyénre szabott fejlesztésének koordinálása, nyomon követése.
- A pozitív érzelmeken alapuló társas kapcsolatok kialakítása, az élmény gazdag mindennapok, közös tevékenységek biztosításával.

- Feladatunk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlődésének elősegítése, szakember irányításával történő fejlesztése (logopédus, fejlesztő pedagógus, gyermekjóléti szolgálat, gyámhivatal).
- A nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, szülőföldhöz való kötődés megerősítése.
- A német nemzetiségi nevelésben résztvevő gyermekek számára megfelelő nyelvi környezet biztosítása.
- A gyermekek érzelmi biztonságának megteremtésével „figyelembe véve a gyermekek nyelvismeretét” tegyük minél teljesebbé a nemzetiségi nyelven folyó kommunikációt.
- A nemzetiség életmódjához, kultúrájához kötődő hagyományok, szokások ápolása, fejlesztése.
- A nemzetiségi identitástudat kialakításának, fejlesztésének segítése változatos, rendszeresen visszatérő helyzetek biztosításával – mellyel elérhetjük az utánpótlás alapuló nyelvelsajátítást.
- A nemzetiségi identitástudat erősítése, megőrzése, ápolása, átörökítése.
- A multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségének biztosítása.

III.2.1. Általános feladatok

III.2.1.1. Az egészséges életmód alakítása

Az óvodai egészséges életmód alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása elősegíti, hogy a gyermek harmóniában éljen természeti és társadalmi környezetével.

Célunk:

A gyermek egészséges életmód iránti igényének megalapozása, testi fejlődésének elősegítése.

Feladataink:

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése, fejlesztése.
- Testi-lelki komfortérzet biztosítása, a gyermekek egészségének védelme, edzése, betegségmegelőző és egészségmegőrző szokások kialakításával.
- Az egészséges életmód iránti igény megalapozása, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás az egészségmegőrzés, valamint a környezettudatos magatartás szokásainak kialakítása.
- Egészséges környezet megteremtése, a természet szeretetére, védelmére nevelés, A környezettudatos magatartás megalapozása
- Speciális gondozó-, prevenció és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelés – megfelelő szakemberek bevonásával.
- Életvezetési készségek - problémamegoldás, alkalmazkodás, mérlegelő gondolkodás, hatékony kommunikáció – fejlesztése.
- Az óvodába lépés pillanatától a gyermek megismertetése a testápolási szokások szabályaival, sorrendjével.
- Étkezésnél a gyermek kulturált körülmények biztosításával és személyes példaadással, szükség esetén segítségnyújtással történő fejlesztése.
- Az öltözködési szokások fokozatos kialakítása, hangsúlyozva a réteges öltözködés előnyeit.

- Harmonikus, összerendezett mozgás, és a testi képességek fejlődésének elősegítése.
- A gyermek mozgásigényének lehetőleg a szabadlevegőn történő biztosítása. Testi képességeinek, edzettségének, állóképességének fejlesztése rendszeres mozgással, megfelelő eszközökkel.
- Lehetőségeinkhez mérten alkalmanként gyümölcs- vagy zöldségnapot tartunk.
- Az évszaknak és az aktuális eseményeknek megfelelően a gyermek baleset-megelőzési oktatásban való részesítése.
- A gyermek óvodába lépésekor tájékozódás egészségi állapotáról (allergiák, asztma, lázgörcs, kötelező oltások megléte).
- Egészségi állapotának figyelembe kísérése, szükség esetén orvoshoz irányítása.
- Megfelelő szakember bevonásával speciális gondozó-, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- A kialakított napirendet, életritmust elfogadja, benne otthonosan mozog.
- A testápolás körében kialakított egészségügyi szokásokat önállóan, felszólítás nélkül végzi.
- Személyi tisztasága szokássá vált, igényé alakult a gondos mosakodás, fésülködés, fogmosás. Önálló elvégzése készségi szintjén áll.
- Kialakult esztétikus, kulturált étkezés iránti igénye. Folyadékot biztonsággal tölt, az evőeszközöket megfelelően használja.
- Ügyel az esztétikus terítésre, higiénikus étkezésre. Étkezés közben halkán beszélget, helyes, természetes testtartással ül.
- Helyesen, megfelelő sorrendben öltözködik, vetkőzik, ruháját rendben a helyére teszi.
- Változatos időjárási viszonyok mellett is kitartóan képes a szabadban való mozgásra, sétára.
- Életkorának és egyéni képességeinek megfelelően fejlődnek kondicionális képességei, fejlődik mozgáskoordinációja, mozgása harmonikus, összerendezett.
- Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- Szükségletének megfelelően önállóan, helyesen használja a zsebkendőt, a WC-t, az egészségügyi szabályok betartásával.
- Megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés, figyel küllemére, a környezetében igyekszik rendet tenni. A bútorokkal, eszközökkel óvatosan bánik, vigyáz rájuk.
- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott, érdeklődésével készen áll az iskolai életmód megkezdésére.

III.2.1.2. Érzelmi, erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége, ezért egyetlen életkori szakaszban sincs olyan jelentős szerepe az érzelmi életnek a személyiség egész fejlődésében, mint az óvodáskorban. Így a megismerés, az intellektuális gazdagodás, az erkölcsi fejlődés, a viselkedés szabályozásának kulcsa az érzelmek mozgósításán keresztül szervezhető meg. Mivel az óvodáskorú gyermek személyiségén belül az érzelmek dominálnak, elengedhetetlen, hogy érzelmi biztonság vegye körül.

Célunk:

Családias, bizalmat közvetítő, otthonosságot nyújtó, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkörben a gyermek érzelmi biztonságának kialakítása, lelki egyensúlyának megteremtése, erkölcsi tulajdonságainak, egyéni sajátosságainak, képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése, a személyes és szociális kompetenciák kialakítása.

Feladataink:

- Pozitív érzelmi hatások közvetítése a gyermek felé, már az óvodába lépés pillanatától: óvodapedagógusok, dajkák pozitív jellemvonásaival (empátiás készség, az elfogadás készsége, az egyedi, különböző értékek elfogadása, pozitív megközelítése stb.), valamint a nyugodt, meleg, befogadó, családias légkör megteremtésével a gyermek biztonságérzetének és pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a beszoktatástól az óvodáskor végéig. Az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatában pozitív attitűd dominanciájának megjelenése.
- Az együttélés, egymás mellett élés során a gyermek szociális érzékenységének, éntudata alakulásának fejlesztése, teret adva önkifejező, önérvényesítő törekvéseinek. Igény kialakítása a gyermekben kérés nélkül is egymás segítségére, a közösség tagjaival való együttérzésre. Megfelelő identitás kialakulásának, empátiás készség fejlődésének segítése.
- Lehetőség megteremtése gyermek természetes társas szükségleteinek kielégítésére, az érzelmekre épülő kapcsolatok erősítése gyermek-gyermek, gyermek felnőtt között.
- Konfliktushelyzetei megoldásában, érzelmi megnyilvánulásaiban a közösség által elfogadott normák dominanciájára való ösztönzés (önfegyelem, különbözőségek elfogadása, tisztelete, tolerancia, öröm, bánat, elutasítás, düh).
- A szocializáció szempontjából különös jelentőségű közös élményekre épülő tevékenység, folyamatos biztosítása a gyermek számára.
- Az erkölcsi tulajdonságok, a szociális aktivitás fejlődésének elősegítése, a csoportra jellemző szokás és normarendszer megalapozása, természetes szituációkban történő kialakítása és elsajátíttatása a gyermekkel. Az együttélés alapvető normáinak megalapozása az udvariassági formák betartásával, gyakoroltatásával úgy, mint: köszönés, mások iránti tisztelet, megbecsülés.
- A gyermek nyitottságára építve a természeti és az emberi környezetben megmutakozó jóra és szépre való rácsodálkozás képességének kialakítása, tiszteletének és megbecsülésének elősegítése. Az életkori sajátosságainak megfelelő személyes megtapasztalás útján, lehetőség biztosítása a szűkebb és tágabb környezet megismerésére, mely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja.
- Az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozói kommunikációjának, bánásmódjának, egymással való viselkedésmódjának modellként való megjelenése a gyermek számára.
- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, elhanyagolt,

valamint a kiemelkedő képességű gyermek speciális ismereteket, sajátos törődést igénylő nevelése, szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködésének biztosításával.

- A német nemzetiségi identitástudat kialakulása, fejlesztése érdekében a gyermekhez közel álló, életkor-specifikus népi hagyományokra épülő szokásrendszer kialakítása.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- Kötődik gyermektársaihoz, az őt körülvevő felnőttekhez.
- Igényli a csoportban kialakult szokás és normarendszer alkalmazását.
- Az udvariassági formák betartásával kommunikál.
- Érdeklődik a felnőttek és társai iránt, türelmesen meghallgatja őket.
- Képes kezdeményezni, saját és társai feladatait elfogadni.
- Szívesen tevékenykedik társaiért.
- Kompromisszumra, kooperációra képes.
- Elfogadja a különbözőségeket.
- Szeretettel fogadja a csoportba érkező új gyermekeket vagy vendégeket.
- Konfliktus helyzeteket felnőtt beavatkozása nélkül, megfelelő módon képes megoldani.
- Kialakult én-tudata, szabad, önálló tevékenységek utáni vágya.

III.2.1.3. Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelv használata szerves része az óvodai élet minden mozzanatának, a nevelés egész folyamatának. Meghatározza a gyermek személyiségének alakulását, kognitív, szociális és érzelmi fejlődését. Az anyanyelvi nevelés ezért nem tekinthető kizárólag a foglalkozásokon megvalósítandó feladatnak. Fontosnak tartjuk a 3-7 éves korú gyermek beszédfejlődésének, természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartását, odaforduló meghallgatását, tudásvágyának, kíváncsiságának mintaértékű kielégítését, beszédészlelési és beszédmegértési képességének fejlesztését. Programunk lehetőséget biztosít arra, hogy az óvodapedagógusok a gyermek fejlesztését napi rendszerességgel, egyéni vagy csoportos formában, bármely tevékenységbe építve megvalósíthassák. Az anyanyelvi játékok a gyermek érdeklődésére alapozva segítik verbális képességük, összefüggő, folyamatos, grammatikai, és beszédtechnikailag helyes beszédének, valamint aktív, szókincsének fejlődését.

Az értelmi nevelés magában foglalja a 3-6, 7 éves korú gyermek megfelelő fejlesztését, tapasztalatainak bővítését, új ismeretek felfedeztetését, kompetenciáinak alakítását, problémaérzékenységének fokozását, megismerő képességei: érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzel, gondolkodás fejlesztésével.

A megismerő képességek az óvodáskorban két meghatározó tevékenység, a játék és a tanulás, együttes hatására fejlődnek. A spontán, és a nevelő által szervezett és irányított tanulás egymással kölcsönhatásban fejleszti a gyermek értelmi képességeit. A minél sokoldalúbb tevékenység biztosítja az egyéni adottságok legteljesebb kibontakoztatását.

Célunk:

Kifejező beszédképesség kialakítása, mely a gyermeket képessé teszi arra, hogy kapcsolatokat teremtsen, gondolatait és érzelmeit kifejezésre juttassa a külvilág felé.

A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira, élményeire építve változatos tevékenységek által, további élményeket, tapasztalatokat szerezzen a természeti és társadalmi környezetről, váljon alkalmassá az iskolai élet megkezdésére.

Feladataink:

- Az óvoda dolgozóinak beszédkulturájával történő példamutatás.
- Egyértelmű metakommunikációs jelzések alkalmazása.
- Beszélgetések során a gyermek kommunikációs készségének felmérése (beszédkedv, szókincs, beszédértés).
- Az anyanyelv ismeretére, szeretetére, megbecsülésére nevelés közben a gyermek beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, támogatása, helyes minta és szabálykövetéssel – a javítgatás elkerülésével.
- A gyermek nyelvhasználatának, beszédtechnikájának fejlesztése a kifejezővé válás érdekében, mint például: hangerő, hangszín, artikuláció, mimika, légzéstechika.
- Kommunikációs készség fejlesztése, szókincsbővítés, a gyermek számára ismeretlen szavak értelmezésének segítése.
- A gyermek példamutatással történő ösztönzése mások (társak, felnőttek) meghallgatására.
- Anyanyelvi játékokkal gyermek beszédészlelésének, auditív észlelésének, figyelmének, verbális emlékezetének fejlesztése.
- Ötéves kor után fennmaradó beszédhibák esetén a gyermek megfelelő szakemberhez irányítása.
- A spontán szerzett tapasztalatok rendszerezése és célirányos bővítése, lehetőség biztosítása a különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlásra, közös élmények és tevékenységek által.
- A gyermek meglévő ismereteire, tapasztalataira, élményeire épülő ismeretanyag tervezése.
- A képességek, részképességek megfelelő szintű fejlettségének eléréséhez játékos tevékenységek tervszerű, differenciált szervezése. (Fontosnak tartjuk a felgyorsult fejlődési ütemű gyermek fejlődésének elősegítését, támogatását is).
- A pedagógiai munkánk hatékonyságának elősegítése a gyermek folyamatos megfigyelésével, egyéni fejlődésének nyomon követésével (nevelőtestület által kidolgozott program, illetve dokumentáció alapján, melyet a MIP tartalmaz), indokolt esetben szakemberhez irányításával.
- A gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, gyakorlása, az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése.
- A képzelet és kreativitás fejlődését elősegítő környezet biztosítása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermek összefüggően beszél, elbeszélése folyamatos, aktívan használja kibővült szókincsét.
- Türelemmel meghallgatja társait, és az óvodapedagógus beszédét, kérdéseit, válaszait ahhoz igazítja.
- Grammatikailag helyesen, érthetően, megfelelő hangsúllyal beszél, összetett mondatok alkotására is képes.
- Beszédét gesztusokkal, arcjátékkal kíséri.
- Tisztán ejt minden hangot.
- Képes képolvasásra, a látott képről történetet alkot.
- Bővített mondatot hibátlanul visszamond.
- Képes hangok differenciálására.
- Verset, mondókát emlékezetből felidéz.
- A 6-7 éves gyermek kíváncsi, nyitott, érdeklődő a környező világ befogadásában.
- Képes meglévő ismeretei bővítésére, rendszerezésére.

- Szándékos figyelmének időtartama életkorának megfelelő.
- Meglévő ismereteit kreatívan, új helyzetben is alkalmazza.
- Feladatai megoldásában önálló és kitartó.
- Különbséget tud tenni igaz és hamis állítások között.

III.2.2. Speciális feladatok

Az 1993. évi LXIX. Törvény a közoktatásról 13. § (1) bekezdése szerint: „A szülőt megilleti a nevelési, illetőleg nevelési-oktatási intézmény szabad megválasztásának joga. A nevelési, nevelési- oktatási intézmény szabad megválasztásának joga alapján a gyermek adottságainak, képességeinek, érdeklődésének, saját vallási, illetve világnézeti meggyőződésének, nemzeti vagy etnikai hovatartozásának megfelelően választhat óvodát, iskolát, kollégiumot”.

A pedagógiai integrációnak alapvetően két iránya különböztethető meg: a hátrányos helyzetű gyermekek (szociális, illetve etnikai kisebbségekhez tartozók), és a sajátos szükséglettel, segítséggel élők integrációja. Alapelv, hogy a két területhez tartozó emberek élete legyen teljes értékű azáltal, hogy a többség megteremti önrendelkezésük lehetőségét.

III.2.2.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek óvodai nevelése

Sajátos nevelési igényű gyermek az, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

- Testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együtt előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességgel küzd.
- A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.

A sajátos nevelési igény az ép értelmű gyermekek között fennálló különbségek olyan formája, amely a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, a szokásostól eltérő eljárások alkalmazását, és szükség esetén, kiegészítő pedagógiai szolgáltatások igénybevételét teszik szükségessé.

A sajátos nevelési igény biológiai, pszichológiai és szociális tulajdonság-együttese, mely magában foglalja az életkori sajátosságokhoz hasonlóan az adott gyermekek nevelhetőségének, fejleszthetőségének jellegzetes különbségeit.

Alapelvünk:

- Óvodánk nevelőtestületének, teljes alkalmazotti körének és partnereinek részvételével teremtjük meg a szeretetteljes óvodai légkört, melyben a gyermeket megbecsülés és szeretet övezi.
- Nyugodt, családi, biztonságot nyújtó légkört teremtünk a neveléshez, fejlesztéshez.
- A különbözőség elfogadásában és elfogadtatásában az óvoda dolgozói példát mutatnak a szülőknek és a gyermekeknek egyaránt.
- A gyermek személyiségi jogainak tiszteletben tartása mellett végezzük nevelő, személyiségfejlesztő tevékenységünket az életkori sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

- Nevelőmunkánk folyamatában prioritást élvez az óvodapedagógusok és alkalmazottak toleráns és elfogadó magatartása, az egyedi, másfajta értékek pozitív irányú megközelítésének érvényesülése.
- A megértő, együtt-érző, elfogadó és segítőkész gyermekszeretet a nevelés-fejlesztés minden területén jellemző az óvoda dolgozóinak emberi attitűdjére.
- Az óvodapedagógusok önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel folyamatosan törekszenek szakmai tudásuk elmélyítésére és megújítására, a gyermek fejlesztése érdekében.
- Egységes, közösen kialakított értékrend és normarend szellemében végezzük pedagógiai munkánkat.

Óvodai nevelőmunkánk során figyelemmel vagyunk arra, hogy

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segítse.
- a gyermek iránti elvárásokat sajátos nevelési igényének jellege, súlyosságának mértéke határozza meg.
- terhelhetőségét biológiai állapota, személyiségjegyei befolyásolják.

A fejlesztés céljait minden esetben a fejleszhetőséget megfogalmazó pedagógiai-gyógypedagógiai-orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira építjük.

Célunk:

- A sajátos nevelési igényű kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését elősegítő, különbözőségét elfogadó környezet megteremtése.
- A tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangjának biztosítása.
- A fejlesztés a megfelelő területeken valósuljon meg.
- Az elvárások igazodjanak a fejlődés lehetséges és valóságos üteméhez.
- A fejlesztő célú programok váljanak a napi nevelő-fejlesztő tevékenység tartalmi részévé.

A nevelés általános feladatai:

- A sajátos nevelési igényű kisgyermek terhelhetőségének meghatározása biológiai-fiziológiai állapotának ismeretében, ehhez igazítva gyermek iránti elvárást, a sajátos nevelési igény jellege és mértéke alapján.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek bármely területen jelentkező kiemelkedő teljesítményének felismerése és gondozása, fejlesztése, a kompenzációs lehetőségek bővítése a gyermeki személyiség minél több szférájának bevonásával.
- Az értelmi és érzékszervi sérülés mellett megjelenő másodlagos tünetek, a viselkedésben megjelenő problémák, személyiségbeli erősségek és éretlenségek feltérképezése.
- A gyermek speciális sajátosságaihoz igazodó rugalmas napirend kialakítása, a szükséges segédeszközök használatának elsajátítása.
- Egyéni bánásmód alkalmazása kiemelten a gondozási feladatokban, a megfelelő egészségügyi és higiénés szokások elsajátítása.
- Társas szükségletek kielégítése, a társas élet szabályaihoz való alkalmazkodás és az önérvényesítés segítése.
- Bizalom kiépítése, erősítése gyermek-felnőtt, gyermek-gyermek kapcsolatban.
- A nevelés hatására a sajátos nevelési igényű gyermeknél kialakítani az alkalmazkodó képességet, az akaraterőt, az önállóságra törekvést és az együttműködést.
- A nevelési célok megvalósításához biztosítani, hogy a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kapjon, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

- Tevékenységorientált és a gyermekek spontaneitásából kiinduló fejlesztés megvalósítása, mely az óvodapedagógus kompetenciájának megfelelően differenciálási szintekre és képességfajtákra irányuló fejlesztést jelent, figyelembe véve a segítő szakember útmutatását.
- A fejlesztés rövid és középtávú céljait minden esetben az egyéni fejlesztési tervben meghatározni, a segítő szakember általi pszichológiai képességmérés, állapotmérés, a fejlettségi szint és a szociális adaptáció követése alapján, speciális módszerek és eszközök használatával.
- A speciális segédeszköz elfogadtatása és azok következetes használata a nevelésben.
- Az óvodai környezet szükség szerinti speciális kialakítása és a speciális módszerek alkalmazásához képzett szakember igénybevétele, vagy annak iránymutatásai alapján történő nevelés, fejlesztés.
- Érzelmileg elfogadó partneri szerepet betöltése a családok irányába.
- A gyermekkel foglalkozó óvodapedagógusok továbbképzése, önképzése a sérülés specifikus szakirodalomnak megfelelően, folyamatosan konzultálva a segítő szakemberekkel.
- Tartalmi kapcsolatrendszer kialakítása és működtetése a gyermek sajátos nevelési igényének megfelelően.
- A rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés gyógypedagógiai kompetencia. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógiai tanár, terapeuta közreműködése szükséges.
- Az óvoda dolgozóinak és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés az sni gyermekek családjaival.

Az óvodai nevelésben megjelenhető sajátos nevelési igények

Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról rendelkezik arról, hogy:

- A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint.
- Abban az esetben, ha az – az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint – a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt – azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban – vesz részt.
- A fogyatékos személy óvodai nevelését ellátó óvodát a szülő választja ki a szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye alapján.

III.2.2.2. Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelése

A hátrányos helyzetű gyermekek nevelését:

- 1991. évi LXIV. törvény a gyermeki jogokról
- 2002. évi IX. törvény az 1997-es törvény
- 1993. évi LXXIX. törvény – közoktatási törvény
- 11/1994 (VI.8.) MKM rendelet határozza meg.

A hátrányos helyzetű gyermekek, a halmozottan hátrányos helyzetű és az elhanyagolt gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést, odafordulást igényel.

Ktv.121.§ 14. pontja szerint hátrányos helyzetű gyermek az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve akiknek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát megállapította. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be. A hátrányos helyzet fakadhat a rosszabb életkörülményekből, művelődési hátrányokból, szülők alacsonyabb iskolázottságából, egészségügyi okokból, valamint a család szerkezetének és működésének megváltozásából.

Célunk:

A szociálisan hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek egyéni sajátosságaira alapozott, megfelelő ütemű folyamatos integráló közegben történő nevelése, beilleszkedésének biztosítása, az esélyegyenlőséget segítő támogatás megteremtése. A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása a gyermeki jogok tiszteletben tartása, az egyenlő hozzáférés megteremtésével.

Feladataink:

- Összetartó, a gyermeki szükségleteket értő és felismerő, szegregáció mentes pedagógiai szemlélet kialakítása
- A családok nevelési szokásainak megismerése, közelítése az óvodai élet szokás és normarendszeréhez
- Az elmaradás területének és mértékének megállapítása
- A szülői szerep és felelősség elsődlegességének kiemelése, erősítése a gyermek egészséges személyiségfejlődése érdekében
- Spontán tanulási, ismeretszerzési lehetőségek megteremtése, élmények, minták, tevékenységek által
- Az egyéni különbségek figyelembevételével differenciált nevelés, fejlesztés
- Az egészséges személyiség fejlődés érdekében a negatív hatások feldolgozásának segítése
- Szükség esetén külső szakemberek bevonása
- A szülőkkel történő együttműködés a családi szükségletekhez igazodó támogatási lehetőségekkel kapcsolatos információk biztosítása

III.2.2.3. Kiemelten tehetséges gyermekek óvodai nevelése

A tehetség olyan tulajdonság, diszpozíció – vagyis különböző hajlamosító tényezők összessége-, amely gyermekkorban a kiemelkedő ismeretszerzést, felnőtt korban pedig a kiemelkedő alkotótevékenységet teszi lehetővé. Átlag fölötti képesség, amely a megfelelő környezetben átlagost messze túlhaladó teljesítmény létrehozására teszi alkalmassá az egyént. Megnyilvánulhat mozgásban, szociális képességekben, művészeti adottságokban vagy átlagon felüli intellektusban. Gyakori, hogy ezek a tehetségformák együttesen lépnek fel, de vannak olyan rendkívüli tehetséges gyerekek is, akik csak egy területen tűnnek ki.

Korai gyermekkorban a tehetségre irányuló hajlamnak a *jegyait* lehet felfedezni. Figyelemfelkeltő lehet, ha a gyermek a korosztályához képest feltűnően másként, rendkívül szigorú logikával kérdez. Lényegi kérdéseket tesznek fel, és az ilyen gyermekek nem elégednek meg túl egyszerű válaszokkal, hanem tovább kérdeznek mindaddig, amíg pontosan meg nem tudják azt, amire kíváncsiak.

A tehetséges gyerekek általában tele vannak energiával, nem fáradnak ki könnyen, sokkal hosszabb ideig tud foglalkozni egy dologgal, mint ahogy az, az adott életkorban elvárható lenne tőle. Ezek a gyerekek az őket különösen érdeklő dolgokra koncentrálnak, feladattudatuk erős; s egyidejűleg más dolgokkal is tudnak foglalkozni.

Célunk:

Ablakokat nyitni a tehetséges gyermek előtt a világra, ráébreszteni arra, hogy mennyi érdekes dolog van, amivel foglalkozhat, mindeközben biztosítani az érzelmi egyensúlyt, hiszen a tehetséges gyermek is elsősorban gyermek.

Feladataink:

- Az óvodapedagógus magatartásával és pszichikai odafordulásával legyen kész a tehetséges gyermek különleges fejlődési szükségleteinek kielégítésére
- Megtalálni azt az utat, módszert, ami adott gyermek esetében a leginkább alkalmas képességeinek fejlesztésére, érdeklődésének megfelelő ismereteinek bővítésére
- Kíváncsiság fejlesztése, tanulási környezet biztosítása, motiváció megőrzése
- Megfelelő érzelmi fejlődés biztosítása, esetleges fejlődési zavarok kiküszöbölése
- Az egészséges fejlődésben az esetleges hiány területek kompenzálása
- Együttműködés a családdal a gyermek kiegyensúlyozott fejlődésével kapcsolatosan

III.2.2.4. Gyermekvédelem

A gyermek- és ifjúságvédelem szerves részét képezi nevelő munkánknak.

A gyermekvédelem komplex tevékenységrendszer, melyet a gyermeki szükségletek és jogok minél maradéktalanabb érvényesíthetősége érdekében alakítunk ki, problémamegelőző- és kezelő céllal. Arra hivatott, hogy megelőzze, elhárítsa, enyhítse azokat az ártó környezeti tényezőket, amelyek gátol (hat)- ják a gyermekek egészséges testi, lelki, szellemi fejlődését.

Két nagy területe: - a preventív, illetve
- a problémakezelő gyermekvédelem.

A preventív gyermekvédelem differenciált nevelőmunkát, a rászorultságnak megfelelő szociális gondoskodást, valamint a gyermek érdekében a szülő támogatását, tájékoztatását foglalja magába.

Az óvodás korú gyermek számára az óvoda az egyik legfontosabb társadalmi intézmény, amely az általános gyermek- és ifjúságvédelmet ellátja.

Az óvoda pedagógiai véleményével hozzájárulhat a különböző családi problémák törvényes rendezéséhez, különösen:

- Gyermek elhelyezési perekben
- Szülői felügyeleti jogosultság szabályozásában
- A gyermek és a szülő kapcsolattartásának szabályozásában
- Családlátogatások során környezettanulmány készítésében.

Óvodánk óvodapedagógusai a család- és gyermekjóléti szolgálat tagjaival és a védőnő közreműködésével látják el a gyermekvédelmi feladataikat. Munkaterv alapján dolgoznak együtt.

Célunk:

Óvodánkban megkülönböztetés nélküli, valamely okból veszélyeztetett vagy hátrányos helyzetben lévő, illetve tanulási és magatartási, beilleszkedési nehézséggel küzdő gyermek érezze jól magát a társai között, önmagához képest a lehető legjobban fejlődjön.

Feladataink:

- A veszélyeztető okok felderítése, pedagógiai eszközök segítségével a káros hatások megelőzésére való törekvés, szükség esetén szakemberhez, szakszolgálatokhoz fordulás.
- A gyermeki jogok védelme, az esélyegyenlőség megteremtése.

Az igazgató feladatai:

- Az óvoda belső szabályzataiban meghatározza az intézmény gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatait.
- A gyermek mindenek felett álló érdekeinek érvényesítése és az érvényesülés ellenőrzése.
- Az óvodai nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtése.
- Egészségügyi vizsgálatok megszervezése.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátására felelős megbízása.
- Kapcsolattartás a speciális gyermek- és ifjúságvédelmi intézményrendszerrel.
- A harmadik életévét betöltött gyermek óvodába kerülésének nyomon követése.
- A gyermekkel kapcsolatos adatok védelme.
- Szükség esetén hatósági intézkedés kezdeményezése.
- A hátrányos megkülönböztetés tilalmának betartása és betarttatása.

Az óvodapedagógusok feladatai

- Megkülönböztetés nélküli gondoskodás a gyermekről, fokozott odafigyelés, a problémák felismerése.
- A gyermek helyzetének felismerése.
- Adatszolgáltatás az óvodavezetőnek, gyermekvédelmi felelősnek, szakszolgálat munkatársainak, bíróságnak, ügyészségnek, rendőrségnek.

Gyermekvédelemmel kapcsolatos feladataink

- Gyermek kiszűrése gyermekvédelmi szempontok alapján:
  - halmozottan hátrányos helyzetű gyermek
  - hátrányos helyzetű gyermek
  - veszélyeztetett gyermek
  - tartósan beteg gyermek
  - sajátos nevelési igényű gyermek
  - tanulási, illetve magatartási nehézségekkel küzdő gyermek
  - beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermek
  - nemzetiségi, migráns gyermek
- A gyermek problémáinak megoldására, hátrányainak kompenzálására, felzárkóztatására terv készítése, annak végrehajtása.
- A gyermekétkeztetési támogatás igénybeviteléhez szükséges nyilatkozatok kitöltetése a szülőkkel. Az ehhez kapcsolódó igazolások, határozatok bekérése, érvényességük ellenőrzése.
- Dokumentáció készítése a kedvezményesen étkező gyermekekről, a jogcímekről, ezek érvényességének folyamatos nyomon követése.

- Az önkormányzat által biztosított étkezési támogatások elosztása a rászoruló családok között. Az ehhez kapcsolódó kérvények kitöltetése, dokumentáció vezetése
- Gyermek biztonságának növelése, gyermekbalesetek megelőzése.
- Mulasztási napló és igazolások ellenőrzése, igazolatlan mulasztások figyelemmel kísérése, jelzések a törvényesség betartásával.
- A beiskolázással kapcsolatos teendők segítése.
- Aktív és hatékony tagja az észlelő-jelzőrendszernek így kapcsolatot tart együttműködik a speciális gyermek- és ifjúságvédelmi rendszer intézményeivel, szakembereivel:
  - Háziorvos, védőnő
  - Baranya Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Szentlőrinci Tagintézménye szakemberei
  - Szociális Szolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Központ Szentlőrinc
- Rendszeres tájékoztatást nyújt a családok számára adható pénzbeli és természetbeni ellátások formáiról.

III.2.3. Részfeladatok

III.2.3.1. A természet megismertetésére, védelmére nevelés

A természet védelmére nevelés és a hagyományok megismertetése akkor éri el célját, ha gyermekeink látják, hogy minden mese, népmese, népdal, népművészet a természetről, társadalomról, az emberről és az emberi kapcsolatokról szól.

Régen az emberek sokkal közvetlenebb kapcsolatban voltak a természettel, mint ma. Megfigyeléseket, tapasztalataikat fennmaradásuk érdekében gyűjtötték össze, őrizték meg, adták át egymásnak. Ennek alapján szervezték, formálták mindennapi életüket így a német nemzetiséghez kötődő hagyományaink és a természet megfigyelése, a természettel való együttélés között szoros kapcsolatot fedezhetünk fel. Óvodánk küldetésében, szellemiségében hangsúlyosan jelen van a környezettudatosságra, a fenntarthatóságra nevelés. A célok, feladatok megfogalmazásában természet és környezetvédelmi szempontból kiemelt szerepet kapnak a helyi adottságok, sajátosságok, hagyományok és értékek, a fenntarthatóságot elősegítő megoldások keresése, az eddigi tevékenységek tudatosabb, más szempontok szerinti csoportosítása.

Úgy gondoljuk, hogy a mi gyermekeink nagy előnyben vannak azokkal a városi gyermekekkel szemben, akik nem érzik az eső után megázott föld illatát, nincsenek hozzászokva a természet látványához, közömbösen, vagy értetlenül állnak a természet csodái előtt.

Nekünk, erdő mellett, szép környezetben élő embereknek mindez a mindennapjaink része, s ezért tarjuk fontosnak, hogy óvodai életünk részévé váljon a helyes környezetvédelmi szemléletre nevelés is. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek harmonikus kapcsolatba kerülhessenek környezetükkel, ismerkedjenek meg tájegységünk állataival, bogaraival, rovaraival, madaraival, növényeivel – természetesen életkori sajátosságaiknak megfelelően, a fokozatosság elvét szem előtt tartva. A gyermekek nevelése egyéni fejlettségükhöz igazodó, differenciált bánásmód elve alapján működő tanulási folyamat megalapozásával, a felfedezéssel, a problémamegoldással, az élményközpontú tanulási helyzetek megteremtésével valósul meg.

Célunk:

- a fenntarthatóság, a természeti és épített környezet megóvása, értékeinek felfedezése és megbecsülése iránti igény, illetve egyéni képességek és magatartás kialakítása, fejlesztése és fenntartása a gyermekben, megtapasztalható élmények, életkorának megfelelő ismeretek biztosításával.
- ismerjék meg a gyerekek a felfedezés örömét
- tapasztalják, hogy a természetben minden **érték!**
- vegyék észre a természet szépségét, tiszteljék, óvják, szeressék
- ismerjék meg az erdőt, rétet, növényeket, állatokat
- tapasztalják, hogy a növények szebbé, egészségesebbé teszik környezetünket
- megfelelően viselkedjenek a szabadban
- szeressék meg a természetes anyagokat, természetről szóló történeteket, könyveket

Feladataink:

- Az óvoda felnőtt közösségének életmódjával, munkájával pozitív példa adása környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra és az egészséges életmód szokásainak megalapozására, a közösségi egészséges életvitelre.
- A nevelőmunka tervezésében, a megvalósítás gyakorlatában a környezeti nevelés elveinek, tartalmi jellemzőinek megjelenítése.
- Óvodánk pedagógiai gyakorlatában a természet és környezetvédelmi feladatok a helyi adottságoknak megfelelő alakítása (fák, növények ápolása, védelme, madárvédelem, hulladékkezelés és felhasználás, egészséges táplálkozás, energiatakarékosság, lakóhely-lakókörnyezet megismerése a természeti és épített környezet védelme stb.).
- Településünkön az óvodában élő hagyományok ápolása a családok bevonásával pl.: rendezvények szervezése az egészséges életmód, környezettudatos magatartás jegyében.
- Olyan lehetőségek teremtése, közvetlen tapasztalatszerzés útján, ahol felfedezhetik a természetet, rácsodálkozhatnak a természet szépségeire - legyen az útszéli gyom, rovar, állat vagy cserepes növény - környezeti adottságok, sajátosságok dominanciájának előtérbe helyezése (tóparti kirándulások, Sásvölgyben biciklisnapok szervezése, erdei túrák az óvodások részére kijelölt túraútvonalon – Mókus Suli, erdei óvodai témnapok
- Növények, állatok védelmének és gondozásuk fontosságának tudatosítása, tanulják meg az élőlényeket „tisztelni”, az emberek munkája révén létrehozott értékeket védeni.
- Közvetlen tapasztalatszerzés, megfigyelés élményének és az ehhez szükséges eszközök biztosítása.
- Szabadban történő rendszeres mozgás lehetőségének biztosítása, környezetbarát anyagból készült udvari játékokkal, megfelelő tér kialakítása.
- A takarékoság fontosságának tudatosítása a gyermekben (vízcsapok elzárásának szerepe, rongtolt papírlapok felhasználási lehetőségei).
- A csoportszoba berendezésében egyedi arculat, növény, illetve természetsarok, természetes anyagból készült berendezési tárgyak dominanciájának előtérbe helyezése.

A tevékenység tartalma:

- Természeti és tárgyi környezet megismerése, értékeinek megóvása.
- Egészséges életmód szokásainak megalapozása: lehetőségeinkhez mérten zöldség és gyümölcs fogyasztás a szülők közreműködésével.

- Zöldség, gyümölcs feldolgozás: lekvár, gyümölcssaláta készítés, savanyítás.
- Közreműködés az óvoda udvarának évszakonkénti rendben tartásában – levelek, faágak összegyűjtése, gereblyézés, söprés.
- Növények ültetése, védelme, gondozása megfelelő eszközök, szerszámok alkalmazása az óvoda udvarán.
- Szobanövények ültetése gondozása, palántanevelés a csoportszobában.
- Madarak megfigyelése, téli etetése, gondozása (lehetőség szerint), megóvása.
- Tapasztalatszerző séták, kirándulások vízparton, erdőben ismerkedés azok domborzati viszonyaival növény és állatvilágával, épített értékeivel, esetenként a családok bevonásával is.
- Állatok, növények megfigyelése, a természet kincseinek gyűjtése, az ezekhez szükséges eszközök alkalmazásával.
- Néphagyományok a természetvédelem vonatkozásában.
- A rendszeres mozgás (elsősorban szabadban történő) megszerettetése, igényének kialakítása.
- A vízzel, más energiákkal való takarékoság fontosságának megismertetése, felnőttek példamutatásán keresztül, szokások kialakítása (vízcsapok elzárásának szerepe, rongtolt papírlapok felhasználási lehetőségei).

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Szívesen fogyaszt zöldséget, gyümölcsöt.
- Részt vesz a gyümölcsök, zöldségek felhasználásában: tisztításban, salátakészítésben, lekvár főzésben, savanyításban, ismeri ezek szerepét a táplálkozásban.
- Ismeri az óvoda fáit, növényeit.
- Részt vesz a növények ültetésében, gondozásában, palántanevelésben az ehhez szükséges eszközöket megfelelően használja.
- Ismeri a környezetében előforduló gyógynövényeket, részt vesz gondozásukban, gyűjtésükben, felhasználásukban.
- Ismeri a környezetében élő állatokat, részt vesz gondozásukban.
- Részt vesz a gyomok eltávolításában.
- Ismeri a leggyakrabban előforduló költöző madarakat.
- Ismeri, óvja és gondozza az óvoda kertjében előforduló madarakat.
- Szívesen vesz részt kirándulásokon, sétán a természetben, élményeit, tapasztalatait megosztja társaival.
- Szívesen figyel meg növényeket, állatokat, természeti jelenségeket, szükség szerint alkalmazza az ehhez felhasználható eszközöket.
- Felfedezi a természeti és tárgyi környezet szépségeit, értékeit, megóvásának lehetőségeit.
- Szívesen vesz részt társaival kooperatív (akár munka jellegű) tevékenységben a környezet megóvása érdekében.
- Szívesen vesz részt rendszeres mozgásos játékban a szabadlevegőn.
- Ismeri az épített és természeti környezetben való magatartási normákat, igyekszik ezeknek megfelelni.
- Szereti és tiszteli a természetet, annak kialakult rendjét, értékeit.
- Ismeri lakóhelyének jellegzetességeit, nevezetességeit.
- A felnőttek példája nyomán képes elsajátítani a takarékoság szempontjából fontos szokásokat.

- Szükség esetén intézményünk fogadja a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit és lehetőséget teremt arra, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Az óvoda az állam által díjmentesen biztosított tanulmányi rendszert – az OviKrétát – használja.

IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei

IV.1. Személyi feltételek

Nevelőmunkánk középpontjában a gyermekek állnak.

Intézményünkben az óvodapedagógusok száma 2 fő felsőfokú szakirányú, egyikük német nemzetiségi végzettséggel valósítja meg a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit. A nevelőmunkát segítő dolgozóink száma 1 fő dajka. Óvodánkban a pedagógiai munka az igazgató irányításával történik. Az óvodavezető gondoskodik az intézmény szakszerű, törvényes és biztonságos működéséről, az óvodai nevelés koordinálása mellett.

Nevelőtestületünk tagjai nyitottak és fogékonyak az újra, képesek szakmai innovációra. Önképzés és továbbképzés által törekednek pedagógiai, pszichológiai és módszertani kultúrájuk növelésére.

Óvodapedagógusainkat a gyermekek tisztelete, szeretete, másságuk elfogadása jellemez. Elfogadó, segítő, támogató attitűdjük modellként szolgál az óvoda gyermek perszonális, szociális, kognitív kompetenciájának alakítása során.

Óvodai nevelésünk eredményességéhez jelentősen hozzájárul az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő dajka összehangolt munkája.

Szülői igények szerint hitoktató is látogathatja az intézményt.

A dajka jól ismeri nevelési célkitűzéseinket, feladatainkat. Ennek megfelelően szakszerűen és tudatosan vesz részt óvodai életünkben. Munkáját az óvodapedagógusok útmutatásai alapján végzi.

A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátáshoz szükséges szakemberek megbízásos jogviszony keretében segítik munkánkat.

IV.2. Tárgyi feltételek

Az óvoda épületét, berendezését, udvarát oly módon alakítottuk ki, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét. Megfeleljen testméreteiknek, lehetővé tegye mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket, harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegye körül. A csoportszobánk a 2009 évi felújítása után 60 m² alapterületűvé bővült; a jogszabály által előírt fő/négyzetméter arányoknak megfelel. A csoportszobában galéria található, amellyel még tovább bővíthetjük a változatos játéktevékenységek színtereit. Az intézmény bútorzatát, berendezési tárgyait pályázati forrásból 2021-ben teljesen újakra cseréltük. Óvodánk udvari lehetőségei jók, nagy zöld terület és az árnyat adó fák biztosítják a gyermekek jó közérzetét. A telek összterülete 1152 m², ebből a beépített terület 371 m². Udvari mozgást fejlesztő játékaink folyamatos fejlesztése eredményeként korszerű felszereltséggel büszkélkedhetünk. A különféle játéktevékenységekhez és különböző megismerési, tanulási folyamatokhoz szükséges eszközök, játékok, mesés- képes könyvek és

szakkönyvek adottak a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően. A folyamatos eszközfejlesztés, készítés és bővítés a jövőben is fontos célkitűzés minden óvodapedagógus számára.

A nemzetiségi hagyományok ápolása, az identitástudat alakítása egyik fontos szempont az eszközök megválasztásában. Az óvodai alapeszközöket kiegészítve, helyi nevelési programunk eredményességét erősíthetik a nemzetiségi hagyományokhoz kapcsolódó játékok, eszközök, berendezési tárgyak beszerzése.

Folyamatos szakkönyv-vásárlással igyekszünk naprakészek lenni, ezzel is biztosítva a minőségi pedagógiai munka előre menetelét, fejlődését.

Az óvoda tárgyi környezete egyidejűleg – a mindenkori előírásokkal összhangban – biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvoda dolgozóinak.

A programunk megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételek adottak, karbantartásukra, bővítésükre folyamatosan szükség lesz.

Az udvar felszereltsége:

- 3 csúszda
- 1 játszóvár
- 1 mászóka
- 1 homokozó
- 2 hintaállvány összesen 4 hintával
- 2 fa libikóka
- gyermekasztal padokkal
- 1 rugós egyensúlyozó
- 1 rézsűbeépítéses „mászófal”

IV.2.1. A nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Az alapvető, nevelést-fejlesztést segítő, gyermeki tevékenységekhez rendelt eszközrendszerünk, a törvényes működéshez szükséges eszközeink és felszereléseink megléte a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI.8) MKM rendelet által meghatározottaknak eleget tesz. Továbbiak az egyes tevékenységformák részletezésénél jelennek meg.

Törekszünk arra, hogy eszközeink, felszerelésünk minőségben a lehető legjobbat nyújtsa az óvoda dolgozói és a szolgáltatás igénybevevői, elsősorban a gyermekek számára. Ezért kihasználunk minden lehetőséget az eszközök bővítésére, szükség esetén cseréjére (pályázatok útján).

IV.3. Az óvodai élet megszervezése

Az óvodai nevelés a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósul meg és a teljes óvodai életet megábrázoló tevékenységek keretében szervezzük, az óvodapedagógusok feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A nevelés céltudatos megszervezése során alakítjuk ki a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását. A hetirend és a napirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermekek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, érzelmi biztonságot nyújtó óvodai környezet megteremtését. A gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges a mozgásos tevékenységek és a pihenés megfelelő egyensúlya. A napirend lehetővé teszi a szabad levegőn való hosszú idejű tartózkodást, a szokásrendszer kialakítását, a gyermeki tevékenységek szabad kibontakozását.

A napirenden belül a legtöbb időt a gyermek legfontosabb tevékenysége, a játék kapja, emellett törekszünk az élősztavas mesélés mindennapos megvalósítására. A napirendben helyet kapnak a párhuzamosan végezhető, növekvő idejű (5-35 perces) tervezett csoportos tevékenységek, melyek a gyermekek együttműködő képességét és feladattudatát fejlesztik. Az óvodai élet megszervezésében figyelembe vesszük az óvoda helyi sajátosságait, a gyermekek fejlettségi szintjét, valamint az óvodapedagógusok módszertani szabadságát.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások, tevékenységek mindegyikét kizárólag óvodapedagógus irányítja.

Az óvodai élet megszervezése során közösségi játékélmények biztosításával törekszünk a személyes interakciókra.

IV.3.1. Napirend

A gyermek egészséges fejlődésének, céltudatos fejlesztésének szervezeti kerete a napirend, mely biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott kiszámítható óvodai környezetet.

A folyamatos és rugalmas napirend lehetővé teszi a játék, a tevékenységekbe ágyazott tanulás (foglalkozások, séták, kirándulások), és a pihenés életkornak és egyéni szükségleteknek megfelelő egyensúlyát. Az egész nap folyamán érvényesül a folyamatosság, valamint a rugalmasság, mely biztosítja az előre nem tervezett, de a gyermek fejlődését szolgáló élmények beillesztését. A gyermek érzelmi biztonsága, tájékozódása és a szokásrendszer kialakulásának érdekében a napirend főbb keretei állandóak, ám igazodnak a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. . Kiemelten érvényesül a szabad játék szerepe.

Az óvodai élet megszervezésében figyelembe vesszük az óvodánk helyi sajátosságait, a programban megfogalmazott feladatokat.

IV.3.2. Hetirend

A hetirend tartalmazza a szervezet tevékenységében megvalósuló tanulás rendjét. Megvalósításában a nevelői céltudatosság, tervszerűség, a tevékenységek közötti harmonikus arányok megteremtése, a komplexitás és az egymásra épülés érvényesül. Tartalmát meghatározza a gyermekcsoport életkora, egyéni sajátossága, valamint a játékszituációkba folyamatosan és rugalmasan beilleszkedő német nyelvi nevelés.

A heti-, és napirend kialakítását a gyermekcsoport óvodapedagógusai végzik, melynek összeállításánál a rugalmasság a domináló!

IV.3.3. Beszoktatás, befogadás

A kisgyermek beszoktatása a család, mint egyenrangú partner segítségével történő fokozatos folyamat, melynek minősége kihat a gyermek későbbi óvodai életére. Időtartamát, módját minden esetben a gyermek egyéni igénye és a szülővel való egyeztetés határozza meg. A szülő jelenlétében ismertetjük meg a gyermeket az óvodai környezettel. A beszoktatásban mindkét óvodapedagógus és dajka aktívan részt vesz. A csoportban lévő gyermekeket felkészítjük az új társak fogadására. Biztosítjuk a szeretetteljes, nyugodt légkört, mely a gyermekben elősegíti a bizalom kialakulását, az óvodapedagógussal való együttműködés megalapozását.

IV.3.4. Gondozás

A gondozás az óvodai nevelőmunka alapvető tevékenysége. A gondozás folyamatában is megvalósul a nevelés, a gyermekkel való kapcsolat kiépítése, az önállóság fejlesztése. A feladatok elvégzését megkönnyíti az esztétikus, harmonikus környezet kialakítására való törekvés, a veszélyforrások csökkentése, a gyermek komfortérzetének kielégítése.

Feladataink:

- A gyermek saját személyével kapcsolatos önkiszolgáló, önellátó tevékenységek (kézmosás, fogmosás, WC-használat, öltözködés, étkezés) folyamatos bevezetése.
- Kellemes, jó légkörben, a gyermek szükségleteinek megfelelően, lehetőleg várakozás nélkül a tisztálkodással, WC-használattal, öltözködéssel kapcsolatos teendők ellátásának biztosítása.
- Az eltérő fejlettségi szintű gyermek esetében differenciált bánásmód alkalmazása.
- A szülők folyamatos tájékoztatása, a családdal való szoros együttműködés kialakítása.
- A gyermek példamutatással történő ösztönzése a tiszta, esztétikus, rendezett megjelenésre.
- Kultúrált étkezési szokások kialakítása a csoport életkorának megfelelően (esztétikus terítés, az evőeszközök helyes használata, szalvéta használata, étkezési magatartás).

IV.4. A nevelőmunka tervezése

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermek megismerését és fejlesztését, a fejlődés nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

A nevelőmunka tervezése a helyi nevelési programhoz igazodó, dokumentálása az OviKréta felületén történik.

A nevelőmunka tervezése éves tervből és ennek alapján lebontott egy hetes ciklustervből áll, mely kétnyelvű.

Az óvodapedagógusok a csoportban folyó nevelőmunkát, a csoport életével kapcsolatos szervezési feladatokat az előbbi felépítéssel tervezik. Az értékelés félévente készül. A csoportokban zajló pedagógiai és egyéb tevékenységekről az óvodapedagógusok bejegyzéseket tesznek. A teljes pedagógiai munkát és óvodai életet átfogó munkatervet az igazgató készíti el az előző nevelési év értékelése alapján.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt. Tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a fentiek alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében. A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

IV.5. Az óvoda kapcsolatai

Óvodánk működésének és a szakmai munka minőségének fenntartása érdekében kapcsolatot tart fenn elsődleges partnerével a családdal, valamint a társintézményekkel és a gyermekek fejlődését segítő szakszolgálatokkal.

IV.5.1. Az óvoda és a család

A szülő, a gyermek és a pedagógusok együttműködésének formái és továbbfejlesztésének lehetőségei

Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, a szocializáció elsődleges színtere a család. A gyermek harmonikus fejlődésének a családdal való folyamatos együttműködés a feltétele és az alapja. A nevelésben az óvoda elismeri a család elsődlegességét. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődést.

Alapelveink:

- Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait. Feladata továbbvinni, ápolni az otthonról hozott néphagyományokat, népszokásokat, a népi értékeket, erősíteni a nemzeti identitástudatot, átörökíteni nagyszüleink, dédszüleink még élő kultúrkincseit.
- Az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatát, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.
- A nevelési program kialakításában, figyelemmel kísérésében részt vesz a szülői szervezet képviselője.
- Az óvoda szülői képviseletét a szülők közössége látja el, melynek működési feltételeit, feladatait az érvényes jogszabályok, valamint a szervezeti és működési szabályzat alapján alakították ki.

A kapcsolatfelvétel formái:

- nyílt napok a leendő óvodások és szüleik részére
- beiratkozás
- szükség esetén családlátogatás

Együttműködés tartalma, a kapcsolattartás formái:

- Szülőkkel való beszoktatás szervezése, mely a gyermeknek, szülőknek egyaránt segítséget nyújt a bizalom kiépítésében, az óvodai szokások megismerésében, az egymástól való elválásban.
- Szülői értekezleten az óvodát, a csoportot, a gyermekeket, a szülőket érintő legfontosabb témák, feladatok, problémák megbeszélése.
- Fogadó órák biztosítása, mely egyéni problémák felvetésére, megbeszélésére nyújt diszkrét lehetőséget.
- Nyílt napokon a szülők betekintést nyerhetnek az óvoda mindennapi életébe.
- A szülők részvételével közös programok, ünnepek, kirándulások, rendezvények szervezése.

IV.5.2. Kapcsolattartás egyéb nevelési, oktatási, szakszolgálati, kulturális intézményekkel, társadalmi szervezetekkel

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, szolgálatokkal, amelyek az óvodai élet előtt, alatt és után meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében.

A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező. A kapcsolattartás formái alkalmazkodnak a feladatokhoz és az egyéni szükségletekhez.

IV.5.2.1. Az iskolával való kapcsolat

- Az iskolával való kapcsolattartás formái és módszerei a helyi sajátosságokat, szokásokat figyelembe véve valósulnak meg.
- Fontosnak tartjuk a nevelőmunka összehangolását, kapcsolatunkat a kölcsönös nyitottság jellemzi.

Kapcsolattartás formái:

- kölcsönös látogatások
- tapasztalatcserek
- közreműködés egymás ünnepi rendezvényein
- óvoda-iskola átmenetet könnyítő program.

IV.5.2.2. Egyéb partnerkapcsolatok

- Pedagógiai szakszolgálat intézményeivel
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal,
- Egymi-vel
- környékbeli bölcsődékkal
- közművelődési intézményekkel (Csorba Győző Megyei Könyvtárral)
- Kölcsönös együttműködés a háziorvossal és a védőnővel, általános egészségmegőrző, szűrővizsgálatok orvosaival (fogorvos)
- Kapcsolat a fenntartóval, rendszeres információcsere és egyeztetés
- Kapcsolat a helyi nemzeti, etnikai kisebbségek képviselőivel

Nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodaként kapcsolatot tartunk az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal együttműködésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.”

Nyitottak vagyunk egyházi fenntartásban működő intézményekkel való kapcsolattartásra is.

V. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

Az óvodás gyermekek képességeinek, kompetenciáinak fejlesztése, alakítása a fő tevékenységformákon – játék, a munka jellegű tevékenység és a tanulás – keresztül valósul meg.

V.1. Játék

A játék spontán, a gyermek szabadon választott, minden külső kényszertől mentes tevékenysége, a nevelési célok elérésének leghatékonyabb eszköze. Örömforrás, melyen keresztül a gyermekek megismerik a környező világot, fejlődnek értelmi, érzelmi és testi képességeik. Mindig a gyermek közvetlen indíttatásából, belső feszültségéből ered. A játék – szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszan tartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé. A nyelvi nevelésben is a spontán szabad játéknak kiemelt szerepe van. A gyermeki szocializáció elsődleges eszköze és színtere, melynek során kapcsolatot teremtenek társaikkal, gazdagodik szókincsük, színesebbé válik kommunikációs és kooperációs készségük. A játékon keresztül fejleszthetjük a gyermekek mozgását, manipulációs készségét, megfigyelő képességét, figyelmét, emlékezetét, képzeletét, gondolkodását, - ezáltal kiegyensúlyozottá és nyitottá válnak az új dolgok iránt, így a nyelv befogadására is.

Célunk:

A gyermek életkori sajátosságainak megfelelő szabad, elmélyült, spontán, örömteli játék lehetőségének biztosításával megteremteni a személyiségfejlesztés feltételeit és alapjait, valamint a nyelvi fejlesztést, a nemzeti nyelv és kultúra közvetítését, átörökítését az óvodáskorúak egyéni sajátosságainak figyelembevételével a játékon keresztül.

Feladataink:

- A játék feltételeinek biztosítása: megfelelő, esztétikus helyvel, a nyugodt, tevékenységre ösztönző, derűs légkörrel, minél hosszabb játékidővel, az életkorhoz alkalmazkodó megfelelő játéktérrel, valamint a motiváló, kreativitást fejlesztő játékeszközökkel.
- A régi nemzeti szokásokhoz, hagyományokhoz kapcsolódó játéktárgyak, eszközök megismertetése (kalapok, régi anyagok, kendők, fajtátekok, rongybabák stb.).
- Játékeszközök, bábok készítése közös tevékenységek során természetes anyagokból (toboz, csuhé stb.).
- Mintaadás a játéktevékenységre és társként jelen lenni a gyermek játékában.
- A gyermeki játék önállóságának, a szabad játék tiszteletben tartása
- Az óvodapedagógus tudatos jelenléte a szabad játék folyamán.
- A gyermek spontán szerzett élményei mellett, az általunk tudatosan szervezett és közösen átélt élményekhez juttatása.
- A gyermek játékszintjének, a játék tartalmának feltérképezése és fejlesztése.
- A játékidő lehetőség szerinti töretlenségének biztosítása.

- Tudatos tervezéssel és szervezéssel a játékfajták feltételeinek megteremtése, tartalmának gazdagítása, a gyermekcsoport fejlettségi szintjének megfelelő eszközválasztással.
- A barkácsoláshoz, dramatizáláshoz, bábozáshoz különböző eszközök, kellékek biztosítása, melyeket a gyermek saját igénye szerint használhat, illetve ő maga is létrehozhat újabb tárgyi eszközöket játékuhoz.
- A játéksituációkhoz alkalmazkodó hely kialakítása a csoportszobában és az udvaron egyaránt. Lehetőség teremtése, részben állandó, részben variálható, illetve elkülöníthető „kuckó” kialakítására (szerepjátékhoz, barkácsoláshoz, bábozáshoz, dramatizáláshoz).
- A német nyelvi játéksituációk lehetőségeinek biztosítása, a hagyományokra épülő „nemzetiségi sarok” kialakítása.
- A játékhoz kapcsolódó természetes nyelvi helyzetek megteremtése.
- A nyelvi játékok iránti pozitív érzelem erősítése.
- Az együtt játszás igényének felébresztésével a közös játék kibontakozásának elősegítése.
- Az udvari játékok segítségével a gyermek nagymozgásának, egyensúlyérzékének, szenzomotoros képességének, kreativitásának fejlesztése, az udvari játékeszközök évszakoknak és az időjárásnak megfelelő biztosítása.
- A megnövekedett tér és a változatos eszközökből fakadó balesetveszélyre való figyelemfelhívás.

A tevékenység tartalma:

Gyakorlójátékok:

- Különböző mozgások gyakorlása
- Játék különböző anyagokkal
- Tárgyak, eszközök rakosgatása
- Hang és beszéd játékos gyakorlása

Szimbolikus játékok:

- Tárgyakat, természeti jelenségeket utánozó játékok
- Szerepjátékok
- Tematikus játékok
- Bábjáték
- Dramatizálás
- Fantáziajátékok

Konstruáló játékok:

- Építőjáték
- Barkácsolás
- Konstruktív játék

Szabályjátékok:

- Mozgásos játékok
- Értelmi képességeket fejlesztő játékok
- Társas játékok
- Népi-dalos játékok
- Speciális fejlesztő játékok

Szerepjátékok

A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök:

- Különböző játékok eszközei (mozgásos játékok, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás).
- Értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök.
- Babakonyhai, babaszobai játékok, asztali és szobai építő-, konstrukciós, fejlesztő játékok, társasjáték, kártya, logikai készletek, bábok.
- Udvari játékeszközök: homokozók, közlekedési eszközök, mászóakák.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Környezetében megfigyelt élményeit megjeleníti játékában.
- Önállóan kezdeményez szerep- és szabályjátékokat.
- Betartja és követi a játékszabályokat, el tudja viselni a vereséget.
- A közös játékba bekapcsolódik, együtt tevékenykedésre képes.
- Megérti és elfogadja játszótársai elgondolásait, javaslatait, ötleteit.
- Megnyilvánulásai önállóak, kezdeményezők, kreatívak.
- Létrehoz egyszerű modelleket, maketteket, melyeket játékában felhasznál.
- A barkácsolás természetes alkotó részévé válik a játéknak, az önmaga által létrehozott alkotást felhasználja további játéka során.

V.2. Verselés, mesélés

A mesék, a versek, a népköltészet, gazdag és változatos világa képessé teszi a gyermeket az esztétikum felismerésére, befogadására.

A nyelvileg tiszta, értékes forrás esztétikai, irodalmi élményt nyújt, erkölcsi értékeket közvetít, melyekkel segíti a gyermek világnézetének alakulását. A könyv egészen kicsi kortól fontos szerepet játszik a gyermek életében kezdetben, mint a játékszer, majd fokozatosan válik az esztétikai élmény és az ismeretszerzés forrásává. Az óvodapedagógus saját személyiségén keresztül a gyermekirodalom, a népköltészet és a műköltészet harmóniájával, annak élményszerű bemutatásával teremt érzelmi alapot az irodalom megszerettetéséhez, az olvasóvá neveléshez. A nemzeti nyelv megszerettetéséhez az aktív és passzív szókinccs bővítéséhez és a hagyományápoláshoz nélkülözhetetlen irodalmi műfajok a népi mondókák, a népmesék és a képeskönyvek történetei.

1. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez és ezzel megalapozzák a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdolók, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókinccsük. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

2. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában - esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, és megfelelő viselkedésformákat.

3. Az élőlázav mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világmépeének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, áttelekesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világmépe, csodákkal és

átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

4. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

5. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

6. A mindennapos- lehetőleg élőszavas - mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

7. Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

8. A gyermekirodalmi anyag kiválasztása tudatos, gyermekközpontú, a csoport fejlettségi szintjéhez igazodik.

Célunk:

- A belső képteremtés, képzelet képességének fejlesztése.
- Gazdag irodalmi élmények nyújtásával a hazai népi és nemzetiségi irodalmi művek megszerettetése, a későbbi olvasóvá válás - szeretve olvasó személyiség - kialakítása.
- Az életkor-specifikus vers-mese és mondóka kínálat gazdag szókincsével az anyanyelvi és nemzetiségi nyelvi-nevelés biztosítása.
- A gyermeki önmegismerés és a világ megismerése a mese világán keresztül (gyermeki világgép alakítása, formálása).
- Hagyományörző német nemzetiségi és népi mondókák versek és kiszámolók megszerettetésével a társas kapcsolatok, pozitív érzelmi kötődések kialakítása.
- Az óvónő-gyermek, gyermek-gyermek közti pozitív érzelmi viszonyok erősítése a mese-vers nevelő hatásával.

Feladataink:

- A mese, vers hallgatásához, az irodalmi élmény befogadásához szükséges feltételek megteremtése, hangulati előkészítés. Ezek a rítusok segítik a gyermekek ráhangolódását a mese befogadására.
- A gyermek életkorának megfelelő, nyelvileg tiszta és értékes forrásból történő válogatás (magyar népmesék és mondókák, klasszikus és kortárs meseírók, költők művei, mondókák, versek, mesék, verses mesék).
- A helyi, családi nemzetiségi szójhagyományban élő mesék, versek, mondókák jelennek meg az óvodai irodalmi nevelésben.
- A mondókák tájnyelvi változatai a hagyományápolás „gyöngyszemei”. Ezen mondókák továbbörökítése kiemelt feladata az óvónőnek.
- A mű tiszta, érthető, kifejező beszéddel, megfelelő ritmikával és hangzással, példamutató beszédstílussal történő élményszerű bemutatása a kifejező beszédképesség kialakítása, a gyermek szókészletének fejlesztése, beszédstílusának alakítása érdekében.
- Az irodalmi élmény más tevékenységben (játék), más alkalommal történő újra átélésének, ismételt feldolgozásának biztosítása, akár a gyermek spontán kezdeményezése alapján: vers, mesehallgatás, bábozás, dramatizálás, ritmus hangszeres alkalmazása (mondókák).

- Képeskönyvek, leporellók ismeretterjesztő könyvek, folyóiratok elhelyezése a csoportszobában, megfelelő szabad hozzáférés biztosítása a gyermek számára egyénileg és csoportos formában, - ezeket bármikor elővehessék, nézegethessék, a nagyobbak maguk rakhassák rendbe, VIGYÁZZANAK A KÖNYVRE!
- Az irodalmi élmény befogadásának közös átélésével jó hangulat, közösségi érzés kialakítása.

A tevékenység tartalma

- Új irodalmi élmény átélése, befogadása megfelelő feltételek és hangulati előkészítés biztosítása mellett: mondóka, vers, mese, verses-mese.
- Az életkori és egyéni sajátosságoknak, a csoport összetételének, aktualitásoknak megfelelő mese típusok: egyszerű mondókamesék, rövid történetek állatokról, gyerekekről, állatmesék, tréfás mesék, tündérmesék, tanulságos mesék, halmozó lánc szerkezetű mesék, melyekben sok az ismétlés, hangutánzás, refrénekekkel tagolt verses-mesék.
- Spontán, új irodalmi élmény átélése, befogadása egyéni vagy mikrocsoportos formában, más tevékenységek kínálta lehetőség alkalmával (játék): mondóka, vers, mese, verses-mese.
- Irodalmi élmény ismételt átélése, újra feldolgozása az érzelmek mozgósításán keresztül, tervezett és spontán tevékenységek kínálta lehetőségek, elsősorban szabad játék alkalmával: mondóka, mese, vers, verses-mese hallgatása, bábozás, dramatizálás a szükséges eszközök biztosításával.
- Bábozás, dramatizálás alkalmával, a szerepekkel való azonosuláson keresztül az irodalmi élmény közös újraélése.
- Óvodapedagógus-gyermek kétszemélyes, tervezett és spontán helyzetben történő játéka mondókával, verssel kísérve, előtérbe helyezve az utánzó mozdulatokat, ritmikát, az érzelmek dominanciáját.
- Aktualitásokhoz, ünnepekhez kapcsolódó mondóka, mese, vers, verses-mese, hallgatása, ismétlése, újra feldolgozása, esetenként verbális emlékezet fejlesztése.
- Képeskönyvek, leporellók, nézegetése, beszélgetés a képekről, a hozzájuk kapcsolódó irodalmi élményről, esetenként azok felidézése.

A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök

- Bábok, mesekönyvek, művészi értékű képek, diafilmek, mesekazetták, hanganyagok, díszletek, dramatizáláshoz szükséges eszközök, nemzetiségi nyelven történő mesemondáshoz szemléltető eszközök, papírszínház

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Szívesen és önként hallgat mondókat, verset, mesét, verses-mesét, vannak kedvelt mondókái, versei, meséi.
- Az elhangzott vers, mondóka, mese újrhallgatását kéri.
- Figyelemmel kíséri az óvodapedagógus élményt nyújtó előadását.
- Saját maga is kezdeményez mondóka, vers, mese, verses-mese hallgatást, bemutatást a nemzetiségi nyelven is.
- Az óvodapedagógus példája alapján ügyel a mondóka, vers ritmusának, hangsúlyozásának, hangulatának megjelenítésére.

- Fel tudja idézni kedvelt meséi egy – egy részletét, ismeri a mese motívumait, logikai sorrendjét, a szereplők jellemző tulajdonságait, nevét, esetleg játékában képes megjeleníteni ezeket.
- A valóságot és a mesét megkülönbözteti egymástól.
- Maga is képes rövid mesék, kitalált történetek összefüggő, érthető elmondására, megjelenítésére.
- Kedveli és értéknek tekinti a könyveket, azok tartalmát.

V.3. Ének, zene, népi játék, tánc

Az óvodai ének – zenei nevelésnek hazánkban jelentős hagyományai vannak. A zenei nevelés a művészeti nevelés körébe tartozik, elsősorban az érzelmeken keresztül hat a gyermekre. Így a zene, mint emberformáló erő befolyásolja a személyiség harmonikus alakulását. Az értékes zene örömforrás, a közös éneklés, az együttes zenei élmény formálja a gyermek ízlését és emberi magatartását. A kapcsolatteremtés, önkifejezés eszköze, indulatokat kelt- és levezet, nyugalmat teremt. Ezáltal befolyásolja a közérzetet, alakítja a viselkedést. A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok világa közel hozzák a múlt értékeit. A zenei nevelés az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével átgondolt, tervezett tevékenység, valamint a nyelvi fejlesztés legtermészetesebb, legkedveltebb formája. A zenei élményt a mindennapok során igyekszünk többféle tevékenységhez kapcsolni.

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet. A népdalok éneklése, hallgatása, a néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását. A népi játékok és az igényesen válogatott magyar kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában. A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik. A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve. Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Célunk:

Örömteli és élmény-gazdag közös ének-zenei tevékenységek által a gyermek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésének formálása és esztétikai fogékonyságának alakítása a hazai és nemzetiségi népi mondókákon, gyermekdalokon, dalos játékokon keresztül.

Feladataink:

- A megfelelő dalanyag, mondókák kiválasztásakor a magyar zenei hagyomány és a nemzetiségi, helyi kulturálisból választott játékok és népdalok művészi értékű komponált gyermekdalok felhasználásával a tiszta éneklés megtanítása.
- Ritmusérzék fejlesztése (egyenletes lüktetés, ritmus érzékeltetése és alkalmazása).
- Belső hallás, zenei emlékezet fejlesztése dallambújítással, dalfelismeretéssel.
- A zenei fogalom párok (halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú) különbségének felismerése beszéden, éneken, mozgáson és zörejen keresztül.
- Közös éneklés és játék társas örömeinek felfedeztetése, változatos térformák és egyszerűbb táncleírások megismerése.
- Változatos formában történő zenehallgatással, népdalokkal, körjátékokkal a gyermek esztétikai és nyelvi élményéhez juttatása.
- A csoportba járó migráns gyermek zenei kultúrájának megismerése.
- Feladataink megvalósítására kihasználjuk a napközben adódó mondókázás, éneklés, körjáték vagy zenehallgatás kínálta lehetőségeket.

A tevékenység tartalma:

- népi mondókák, mozgásos játékok
- magyar és nemzetiségi népi hagyomány dalai-népszokások
- európai népek dalai, játécai
- műdalok
- táncos játékok
- zenei élmények: vokális és hangszeres dalok, műdalok
- ünnepeinkhez kapcsolódó dalok, zenék
- ritmushangszerek

A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök:

- Ének, zene, énekes játékok eszközei: hangszerek (dob, ritmusbot, cintányér, zenei háromszög, xilofon, metalofon, fa ritmushangszerek, csengő).
- Zenei képességet fejlesztő egyéb eszközök (CD lejátszó, zenehallgatáshoz CD-k, kazetták).
- Dalos játékok kellékei – a gyermeklétszámnak megfelelő mennyiségben állnak rendelkezésre.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Tisztán, biztonsággal énekel, az egyszerűbb hangterjedelmű daloktól eljut a bővebb hangterjedelmű dalok énekléséig.
- Ritmust, egyenletes lüktetést pontosan érzékelteti, ritmushangszereket önállóan kezel.
- Visszhangjáték ének- és ritmikus motívumait képes visszaadni. Visszaéneklése tiszta.
- Ismeri és megfelelően alkalmazza a zenei fogalom párokat.
- Alkalmazkodik társai mozgásához, énekéhez. Képes a társakkal térformák alakítására, esztétikus táncmozgásokra.
- Belső igényévé válik a zenehallgatás.
- Sokszínű zenei műveltség formálódása jellemzi.
- Ismeri a helyi nemzetiség mondókáit, verseit, játékdalait.
- Feladatokat, szerepeket önállóan megold.

V.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézi munka, az ábrázolás különböző fajtái a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlődésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagságára épül, melynek elsődleges tere a játék. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére, bátorítására.

Magába foglalja a közvetlen környezet spontán vizuális hatásait, alakítási lehetőségét, az építést, képalakítást, konstruálást, a népi kismesterségek gyermeki szintű művelésének lehetőségét, műalkotásokkal, népművészeti értékekkel való ismerkedést. E tevékenységek lehetősége az óvodai élet során folyamatosan jelen van, változatos formában, az egyéni és életkori sajátosságoknak megfelelően, hozzájárulva a hagyományok, szokások ápolásához.

Célunk:

A gyermek élmény és fantázia világának szabad képi önkifejezésére, az alkotásra, a környezet esztétikai alakítására való igény kialakítása, amelyben az örömteli tevékenység az elsődleges. A gyermek tér-, forma-, szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységének, szép iránti nyitottságának, igényességének alakítása, az érdeklődésre, vizuális tapasztalásra épülő tevékenységbe ágyazott ismeret-, készség-, képesség fejlesztés.

Feladataink:

- Esztétikus környezet kialakítása, a gyermek alkotótevékenységéhez szükséges a feltételek és az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése a teljes nap folyamán, ezzel lehetővé téve az új esztétikai élmények befogadását.
- Minél több egyéni és közös élmény biztosítása, ezáltal a gyermek képi emlékezetének, képzeletének, bővítése, mellyel gazdagodik vizuális kifejezőképessége.
- Megfelelő minőségű, változatos eszközök, technikák, eljárások folyamatos biztosításával ábrázoló kedvének felkeltése.
- A gyermek megismertetése a különböző eszközök, anyagok használatával a rajzolás, mintázás, kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- A technika gyakorlásán keresztül manipulációs készségének, szem-kéz koordinációjának fejlesztése.
- Szín-tér és formaérzékük fejlesztése.
- A gyermek megismertetése a vizuális jelrendszerrel (pont, vonal, folt, formák, színek).
- A természet, a társadalom, a kulturális örökség viszonyrendszerével (ember-természet, ember-társadalom, ember-technika) való megismertetése.
- Helyi néphagyományok, népszokások vizuális kultúrájának folyamatos felkutatása, megőrzése, belsővé, személyessé tétele tevékenységekbe ágyazottan, (gyermekjátékok készítése természetes anyagokból, húsvéti tojások festése, karácsonyi mézeskalács készítése helyi díszítőelemekkel).
- Témakörök, technikák évszakok, aktualitások és ünnepek köré tervezése, melyek a gyerekek érzelmein keresztül hatnak fantáziájukra, kreativitásukra.
- A rajzolás, mintázás, kézi munka lehetőségének komplex módon, különböző tevékenységekbe integrált biztosítása a gyermek számára.
- Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

A tevékenység tartalma-technikák:

- Rajzolás, festés, mintázás
- Ragasztás, tépés, vágás
- Plasztikai alkotások agyaggal, gyurmával
- Textilfestés, batikolás
- Vegyes technikák, montázs, kollázs
- Térrendezés
- Konstruálás
- Barkácsolás különböző anyagokkal: terményekkel, termésekkel bábok, díszek, bútorok, díszletek, álarcok, játékok.
- Képzőművészeti alkotásokkal való ismerkedés
- Népművészeti kincseink felfedezése, népi szokásokhoz tartozó tárgyak, eszközök gyűjtése
-

A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök:

- Ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, festés, mintázás, építés, képkialakítás, kézimunka) anyagok, eszközök.
- Barkácsoláshoz ötletkönyvek, festékek, papíryanagok, ollók, vágókés, lyukasztók, gipsz, fonalak, agyag, textil, fa, termények és ezek megmunkálásához szükséges eszközök.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Igényli az alkotás útján történő önkifejezést, a környezet esztétikus alakítását, az esztétikai élmény befogadását.
- Élményeit, elképzeléseit egyéni módon jeleníti meg alkotásaiban.
- A gyermek alkotásaira jellemző a részletező formagazdagság.
- A közösen elkészített kompozíciókat, alkotásaikat megbecsüli.
- Képi-plasztikai alkotásai, kompozíciói egyéniségét tükrözik, melyben teret kapnak kedvelt színei, azok kombinációi.
- Részt vesz a közös építésben, téralakításban.
- Alkotásaiban kifejezésre juttatja, megjeleníti a témával kapcsolatos érzelmeit.
- Rácsodálkozik a szépre, tud gyönyörködni abban.
- Alkotásokról képes véleményt nyilvánítani.
- Emberábrázolásában megjeleníti a térformákat, próbálkozik a legegyszerűbb mozgások jelzésével.
- Biztonsággal, megfelelően használja a képi kifejezés változatos eszközeit, technikáit, eljárásait.
- Képes szerepjátékát saját maga által készített eszközökkel bővíteni, kiegészíteni.

V.5. Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szüksége, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségekben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,

- b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- c) szervezett mozgásos tevékenység.

1. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

2. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok spontán és szervezett mindennapos alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

3. A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség – fejlődésére.

4. Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

5. A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

A társadalmi élet változása során a családok életvitelében jelentősen csökkent a mozgás lehetősége. A gyermek a nap jelentős részét óvodában tölti, ezért az óvodának biztosítani szükséges a rendszeres és szervezett, valamint a szabadban való kötetlen mozgási lehetőséget. A 3-7 éves gyermek egészséges testi fejlődésének biztosítása nem képzelhető el a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító tervezett és szabad mozgás nélkül. A mozgás és a kognitív fejlődés szoros kapcsolatban áll egymással, az egészséges gyermeki személyiségfejlődésnek elengedhetetlen feltétele. A rendszeresen szervezett testmozgás hozzájárulhat ahhoz, hogy a nemzetiségi nyelvpololásának folyamata természetesebb, változatosabb és sokoldalúbb legyen.

Célunk:

A mozgás, a mozgásos játékok iránti érdeklődés felkeltése, megszerettetése, a gyermek egészségének megóvása, testi képességeinek sokoldalú fejlesztése. Koordinált, harmonikus mozgás kialakítása.

Feladataink:

- A mozgásfejlesztés megvalósítása a testnevelés foglalkozás és a mindennapos szabad mozgás keretein belül.

- A mozgásanyag céltudatos, a gyermek életkorának legmegfelelőbb fejlesztési feladatokhoz igazodó kiválasztása, figyelembe véve az egyéni sajátosságokat és a spontán mozgáslehetőségeket.
- A mozgásanyag, a mozgásműveltség, a motoros képességek, így a kondicionális képesség (erő, állóképesség, gyorsaság), a koordinációs képesség (mozgásérzékelés, téri tájékozódás, reakcióképesség, egyensúlyozási képesség, ritmus képesség), és a testi adottságok (mozgékonyosság, ügyesség, hajlékonyosság) fejlesztését szolgálja.
- A szabad mozgásgyakorlás biztosítása, mozgásigény fenntartása, a rendszeres mozgásra nevelés.
- Pozitív személyiségjegyek erősítése, egészséges versenyszellem kialakítása.
- A mozgáson keresztül a gyermek kognitív képességeinek, testsémájának, szociális képességeinek, szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése.
- A testi deformitások prevenciója, illetve a meglévő deformitások korrigálására testtartásjavító és lábboltozatot erősítő gyakorlatok alkalmazása.
- A mozgás során használt fogalmak tudatosítása, a gyermek szókincsének bővítése.
- A megvalósításhoz balesetmentes eszközök és körülmények biztosítása.
- A szabad levegőn való minél hosszabb idejű tartózkodás.

A tevékenység tartalma:

Járás – futás gyakorlatok:

- Menetirányban történő futás
- Futás közben történő irányváltások
- Akadályok megkerülése
- Térirányok gyakorlása
- Jobb- és baloldaliság kialakítása.

Gimnasztikai elemek:

- A test izomzatainak izolált mozgatása
- Csoporttal való együttmozgás
- Ritmusra történő mozgás
- Esztétikus kivitelezésű gyakorlatok ütemes végrehajtása.

Ügyességet fejlesztő, illetve elemi mozgásfajták:

- Ugráselőkészítés, támaszugrás, mélyugrás, távolugrás
- Csúszás, kúszás, mászás, bújás talajon, illetve akadályon át
- Támasz-, függés-, egyensúlygyakorlatok padon, zsámolyon, bordásfalon
- Guruló átfordulás, hossz tengely körüli gurulás szerrel is
- Dobások, labdás gyakorlatok
- Speciális gyakorlatok a lábboltozat erősítésére

Játékos mozgással (fogójáték, futójáték, labdajáték, csapatjáték, sorverseny, versenyjáték).

A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök:

- Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök
- Labdák, kötelek, karikák, lépegetők, zsámoly, tornapad, szivacs szőnyegek, babzsákok, egyéb kéziszerkezetek, udvari mozgásfejlesztő játékok, eszközök.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Szeret mozogni, igényli a rendszeres testmozgást.
- Teljesítőképessége életkorának, testi adottságainak megfelelő.
- Tud ütemtartással járni, különböző tempóban, irányváltással futni, jelre megállni és elindulni.
- Törekszik a mozgásminta pontos követésére.
- Mozgása harmonikus, összerendezett, az elemi mozgások kivitelezése koordinált, harmonikus.
- Térben jól tájékozódik, ismeri az irányokat, megadott jelre képes irányt változtatni.
- Egyensúlyérzéke megfelelő.
- Képes ritmusra mozogni, feladatokat végrehajtani.
- Dominanciája kialakult.
- Személyiségjegyei (bátorság, fegyelmezettség, kitartás, együttműködés stb.) életkorának megfelelőek.
- A kéziszereket, eszközöket rendeltetésüknek megfelelően, biztonsággal, változatosan használja.
- A tornaszereken bátran és biztonságosan mozog.

V.6. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi- tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét az értékek megőrzését. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

A környezettel kapcsolatos látásmód, viselkedéskultúra és értékrendszer kialakítása szempontjából meghatározó szerepet tölt be az óvodáskor.

Célunk:

A gyermek természetes kíváncsiságára és érdeklődésére építve, valóságképének kialakítása az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről, azok alapösszefüggéseiről. Megfelelő attitűdök kialakítása a környezettudatos magatartás, a környezeti problémák iránti

érzékenység megalapozására, mennyiségi, alaki, kiterjedésbeli, tér-és síkbeli szemléletének formálása.

Feladataink:

- A gyermek meglévő ismereteinek feltérképezése, elmélyítése, bővítése, rendszerezése.
- A gyermeket körülvevő természeti, tárgyi környezet, a helyi sajátosságok, azok szépségeinek és értékeinek tevékenységbe ágyazott, sokoldalú megismertetése, védelmének lehetősége.
- Az egyéni és életkori sajátosságoknak megfelelő tájékozottság kialakítása, kognitív képességek, gondolkodási műveletek fejlesztése.
- A gyermek önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlesztését segítő pedagógiai attitűd biztosítása a környezet alakításában.
- A közvetlen tapasztalatszerzés élményének biztosítása érdekében, a spontán és tervezett ismeretek lehetőség szerinti természetes környezetében való felfedezése, megfelelő hely, idő, eszköz biztosítása.
- A családból, mint mikroközösségből hozott ismeretek és az óvodában szerzett tapasztalatok integrálásával a gyermekek szocializációjának, reális énképének kialakítása.
- Egészséges életmód igényének és szokásainak megalapozása, esetenként a családok bevonásával (zöldség, gyümölcsnapok).
- Növénygondozás (fejlődés megfigyelése).
- Állatok védelmének, gondozásuk fontosságának megalapozása.
- A gyermek esztétikai érzékének és igényének fejlesztése.
- Élmények, ismeretek, tapasztalatok biztosítása a tömegközlekedési eszközökről és az azokhoz kapcsolódó viselkedési normákról, a gyalogos közlekedés szabályairól.
- Testünk-testséma megismertetése, testfogalom kialakítása.
- Élményt nyújtó látogatások szervezése a társadalmi élet színtereinek bemutatására.
- Az emberi munka értékének tudatosítása, valamint a gyermek megismertetése szabadidő hasznos eltöltésének módjaival.
- A természet ünnepeinek, jeles napjainak megünneplésével, élményszerű feldolgozásával a gyermek szemléletének formálása a fenntarthatóság, a természet értékeinek megóvása érdekében.
- A gyermek érdeklődésének felkeltése, találmányosságának mozgósítása problémahelyzetek, matematikai tapasztalatszerzési lehetőségek kialakításával.
- A gondolkodás, kognitív képességek fejlesztése a valóság mennyiségi és formai viszonyainak megismertetése által, melyek a gyermek sajátos igényeinek, fejlődési ütemének legjobban megfelelnek: megfigyelőképesség, észlelés, figyelemmegosztás, emlékezet, logikus és problémamegoldó gondolkodás, kombinációs készség, kreativitás, helyzetfelismerés.
- Matematikai képességek fejlesztése: számfogalom kialakítása, formai tulajdonságok, azonosságok, különbözőségek felismertetése, összehasonlítás, osztályozás, rendezés, szimmetria érzékeltetése, felfedeztetése, az egész és rész viszonyának, relációknak felismertetése.
- A gyermek megerősítése abban, hogy bátran kezdeményezzen és keressen új utakat, különböző lehetőségek közül megfelelő megoldásokat válasszon.

A tevékenység tartalma:

- Tapasztalatszerzés a természeti, tárgyi, emberi környezetről.
- Családról szerzett ismeretek bővítése.

- Természet változásai – évszakok, időjárás, öltözködés összefüggései, helyi népviselet.
- Élő – élettelen anyagok tulajdonságai.
- Környezetvédelem (lakókörnyezetünk, természet, állatok).
- Növényvilág, állatvilág, növények ültetése, gondozása, kirándulás, séta.
- Egészséges életmód iránti igény megalapozása: megfelelő táplálkozás – zöldség, gyümölcsfogyasztás, rendszeres szabadlevegőn való játékos mozgás.
- Testünk, testrészek, érzékszervek, testfogalom kialakítása.
- Óvoda és környéke, az ott található épületek, lakhelyünk nevezetességei.
- Felnőttek munkája, néhány foglalkozási ág megismerése.
- Közlekedés, szárazföldi, vízi, légi közlekedési eszközök.
- A gyalogos közlekedés alapvető szabályai.
- Tárgyak válogatása egyéni elképzelés vagy előre megadott szempontok alapján.
- Halmazok és tulajdonságai: halmazok létrehozása, számosság megállapítása (több, kevesebb, ugyanannyi).
- Becslés-mérés: hossz, magasság, térfogat, számosság.
- Mennyiségek összehasonlítása.
- Számlálás gyakorlása: építő, mozgásos, szerep, énekes – szerep és gyakorlójáték alkalmával.
- Tő- és sorszámnevek, sorba rendezés tulajdonság, számosság szerint.
- Igaz és hamis állítások eldöntése.
- Anyagok tulajdonságai, méretek, formák, színek megismerése.
- Térbeli testek, kiterjedések, síkidomok, geometriai tulajdonságok, jellemzők.
- Irányok síkban és térben, relációk.
- Rész – egész viszonyának megismerése.

A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök:

- A természeti – emberi – tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok.
- Képes albumok, ismeretterjesztő könyvek, poszterek, környezetismereti és matematikai társasjátékok, logikai eszközök, manipulációs fejlesztő játékok, udvari eszközök.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Ismeri és szereti környezetét, ezáltal pozitív érzelmi viszony alakul ki a gyermek és környezete között.
- Környezetéről elemi ismeretekkel rendelkezik. Tudja nevét, lakcímét, szülei pontos nevét, saját születési idejét.
- Ismeri, megnevezi és rendeltetésszerűen használja a környezetében található tárgyakat, eszközöket.
- Különbséget tud tenni az évszakok között, gyönyörködni tud azok szépségében, felismeri a napszakokat.
- Megnevezi a színeket és azok árnyalati különbségeit.
- Ismeri környezetében található növények nagy részét, részt vesz gondozásukban.
- Megkülönbözteti az állatokat élőhelyük és tulajdonságaik szerint. Gyűjtőfogalmakat és alkotóelemeiket ismeri (évszakok, közlekedési eszközök, háziállatok, vadállatok, zöldségek, gyümölcsök stb.).
- Felismeri és megfogalmazza az ok-okozati összefüggéseket.
- Megnevezi testrészeit, érzékszerveit, funkciójukat.

- Kialakul az egészséges életmód iránti igénye: igényli a rendszeres zöldség, gyümölcsfogyasztást, szabadlevegőn való játékos mozgást.
- Ismeri a közlekedési eszközöket és betartja a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.
- Ismeri a környezetében lévő intézményeket, épületeket.
- Ismeri a környezet megóvásának és az állatok védelmének alapvető szabályait.
- Képes tárgyak megadott szempont vagy egyéni elképzelés szerinti válogatására, halmazok létrehozására (szétválogatás, összehasonlítás, sorba rendezés).
- Kialakult számfogalma.
- Képes mennyiségek összehasonlítására (több-kevesebb-ugyanannyi).
- Téri-, időbeli relációk, viszonyok (rövidebb, hosszabb, alacsonyabb, magasabb, ugyanakkora) felismerésére és alkalmazására képes.
- Kialakult térlátása, téri tájékozódása alkalmassá teszi konstruálásra, forma reprodukálásra.
- A szimmetrikus alakzatokat felismeri.
- Ismeri a tő- és sorszámnevek szerepét, képes sorba rendezésre tulajdonság és számosság szerint.
- Anyagok tulajdonságai, méretek, formák, színek megkülönböztetésére képes.
- Ismeri, alkalmazza a rész – egész közti összefüggéseket.
- Kíváncsisága, tevékenységi vágya, kreativitása alkalmassá teszi a megoldások keresésére, a megfelelő kiválasztására.

V.7. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység.

Célunk:

A gyermek számára váljék belső igénnyé mind az alkalmi, mind a rendszeres munka jellegű tevékenységek elvégzése. A munka jellegű tevékenység végzése során elért sikerek örömmel és jóérzéssel töltsék el. Tudja értékelni a saját és mások munkáját, ha szükséges ebben segítse társait. A közösen végzett munka váljék közösen átélte pozitív élménnyé.

Feladataink:

- A munka során a társas kapcsolatokra, csoportra jellemző erkölcsi normák kialakítása.
- Önkéntességre, önállóságra nevelés.
- Munkavégzésre nevelés morális vonásainak erősítése (kitartás, felelősség, céltudatosság, eredmények megbecsülése).
- Helyzetteremtéssel és példamutatással a munka megszerettetése.
- Rendszeres és periodikusan ismétlődő feladatok biztosítása.
- Megfelelő feltételek biztosítása (hely, eszköz, idő), a sikerélmény elérése érdekében.
- Munkavégzéshez szükséges készségek, képességek kialakítása, fejlesztése.
- A munkaeszközök rendeltetésszerű használatának megismertetése.
- Folyamatos együttműködés a gyermekekkel konkrét, reális, egyéni sajátosságaihoz és fejlettségéhez mért fejlesztő értékelése.

A tevékenység tartalma:

- Önkiszolgálás az életkornak megfelelő szinten és az óvodai élet minden területén.
- Alkalomszerű munka jellegű tevékenységek: - az óvodapedagógus segítségével végzett egyszeri vagy ismétlődő feladatok.
- Önként vállalt feladatok.
- Az óvodai környezet szépítése, díszítése jeles ünnepek alkalmával.
- A csoportszoba és az udvar rendben tartásában való aktív részvétel.
- A játékok karbantartása a felnőttekkel együtt.
- Segítségnyújtás kisebb társainak.
- Vállalt naposi munka. A gyermek fejlettségétől függően vezetjük be és fokozatosan bővítjük.
- Gyermeket körülvevő természeti környezet gondozása (növény és állatgondozás).

A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök:

- Csoportszobai és udvari eszközök: seprűk, lapátok, vödörök, gereblyék, öntözőkannák, portörölők, barkácsolási eszközök.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermek önként, örömmel és szívesen végez játékos munka jellegű tevékenységet, önmagáért és a közösségért.
- Kialakul a munka iránti szeretete, a megbecsülés fontossága, hasznossága.
- Megtanulja a legszükségesebb eszközök, szerszámok célszerű és rendeltetésszerű használatát.
- Munkavégzését a kitartás, az önállóság, céltudatosság, felelősségvállalás jellemzi.
- Segítőkész másokkal és a kisebbekkel szemben.
- Figyel saját maga és környezete rendezettségére.

V.8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulási folyamat a gyermek mindennapi életét átszövi. Olyan alapfolyamat, mely óvodáskorban a gyermek alaptevékenységében, a játékban a leghatékonyabb, annak motivációs bázisára támaszkodik, alapja az óvodapedagógus és a gyermek kölcsönös egymásra ható kooperatív tevékenysége. A tanulás speciális formája az a tanulási folyamat, amelyben felkészíti az óvónő a gyermekeket a nemzetiségi nyelv továbbvitelére, megismerésére.

A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Célunk:

A gyermek teljes személyiségének fejlesztése, játékba integrált cselekvéseken és gyakorlati problémamegoldásokon keresztül. A kompetenciák fejlesztése a gyermek megismerési vágyára, érdeklődésére, önkéntelen figyelmére, érzelmi beállítottságára építve. Tevékenységbe ágyazottan lehetőséget nyújtani természetes kíváncsiságának kielégítésére –

ezáltal alakítani a gyermek világgképét, segíteni őt a tapasztalatok rendezésében. Legyen öröm, váljon belső igénnyé a tanulás.

Feladataink:

- A személyiséget alkotó kompetenciák: a kognitív (érzékelés, észlelés, figyelem, megfigyelés, emlékezet, képzelet és gondolkodás), a szociális (önállóság, pontosság, feladattudat, önfegyelem, önbizalom, környezettudatos magatartás, tolerancia) és perszonális (reális énkép, akarati tényezők, kitartás, türelem) fejlesztése.
- A gyermek megismerési vágyára, kíváncsiságára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére alapozva, a szűkebb és tágabb környezetben szerzett tapasztalataira építve a gyermeki gondolkodás fejlesztése, a tanulást támogató környezet feltételeinek megteremtése, a nemzetiségi nyelv pozitív beállítódás és a kétnyelvű identitástudat kialakítása.
- A folyamatos ismeretszerzés, spontán (utánzásos, modellkövetéses tanulás), az óvodapedagógus által kezdeményezett, tudatosan megtervezett tevékenységekben (szervezett tevékenységek, megfigyelések, felfedezések kötött és kötetlen formákban) szervezeti (mikro- és makrocsoportos foglalkozások) és időkeretekben történő megvalósulása.
- A tanulás kereteinek és formáinak a gyermek adott fejlettségi szintjéhez – különös tekintettel a különböző kultúrákban szocializálódott és a hátrányos helyzetű gyermekekre – és a csoport összetételéhez való igazítása.
- Az ismeretszerzést a gyermek játék közben, játékként élje meg, s minél több érzékszerven keresztül történjen a tapasztalatok gyűjtése.
- A gyermek szinte észrevétlenül, komplex módon tanuljon, mindvégig biztosítva a cselekvő aktivitást – ami magában hordozza a kudarc, a tévedés és a hibás döntést is, - a felfedezés lehetőségét és a kreativitás kibontakozását, erősítését.
- Eljuttatni a gyermeket a pontos, valósághű észleléshez, mely az ismeretszerzés alapja, képessé tenni a figyelem összpontosításra, problémamegoldó, kreatív gondolkodásra, megismertetni az elemi ok-okozati összefüggésekkel.
- A gyermek ismereteinek, tapasztalatainak bővítése, feldolgozása és a gyermeki tevékenységekben a felfedezés lehetőségének, örömeinek lehetőségeinek biztosítása.
- Kognitív kompetenciáik fejlesztése, prevenció és hátránykompenzáció lehetőségének biztosítása.
- A gyermek egyéni adottságainak, igényeinek figyelembevétele, ehhez igazítva az ismeretek, tapasztalatok feldolgozását.
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának kielégítése, biztosítva a külső és belső motiváció egyensúlyát a gyermek élményeinek meghallgatásával, érdeklődő kérdéseinek megválaszolásával.
- A gyermek sikerélményhez juttatása, mely által növekszik önbizalma, önértékelése, énképe pozitív irányba fejlődik.
- A tevékenységekben megvalósuló tanulás irányítása közben az óvodapedagógus személyre szabott, pozitív, egyéni értékelése segítse a gyermeket.
- Az iskolai életmódra való felkészítés.

A tevékenység tartalma:

- Élmények, tapasztalatok feldolgozása.
- Kreatív gondolkodást, képzeletet mozgósító tevékenységek.
- Alapvető gondolkodási műveletek elemeinek (analízis, szintézis, összehasonlítás) használata.

- Önálló feladatvégzés.
- Jelenségek változásának érzékelése, megfigyelése.
- Folyamatos megfigyelés: évszakok, időjárás jellemzői, hatása: ember és környezete.
- Alkalmi megfigyelések: érdekes jelenségek, tevékenységek, cselekvések.
- Összefüggések felismerése.
- Problémamegoldó gondolkodás.
- Önellenőrzés.
- Együttműködés (páros és mikrocsoportos formában).
- Egyéni élmények, tapasztalatok felidézése.
- Többféle megoldási lehetőség keresése.
- Beszédfejlesztés.

A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök:

- Értelmi képességeket (érezkelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök, játékok.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- A fejlődés várható jellemzőit óvodáskor végére nem egy befejezett folyamatként tekintjük, mivel a fejlődés üteme minden gyermeknél más és más (eltérő), így az azonos életkorú gyermekek fejlettségi szintje sem lehet azonos a személyiségek különbözősége miatt. Óvodáskor végére az önmagukhoz viszonyított legoptimálisabb fejlettségi szintre szeretnénk eljuttatni a gyerekeket.
- A gyermek tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek, érzékelése, észlelése tovább differenciálódik, különös tekintettel a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.
- Gazdag ismeretekkel rendelkezik a többféle és több oldalról történő megismerés segítségével.
- A már elsajátított ismereteket szándékosan felidézi és alkalmazza őket, ismert jelenségek esetében önállóan tud következtetni, ítéletet alkotni.
- Érdeklődik környezete tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt, konkrét ok – okozati összefüggéseket felfedez.
- Törekszik többféle megoldás keresésére.
- Feladattartása és szándékos figyelme életkorának megfelelő, növekszik a figyelem tartóssága, terjedelme.
- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama.
- Kialakulóban van a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi-fogalmi gondolkodás képessége.
- Megfelelő feladattudattal rendelkezik, önfegyelme képessé teszi, hogy kivárja, míg rákerül a sor.
- Munkatempója képessé teszi feladatai végrehajtására.
- Él benne az iskola és a tanulás iránti vágy, a játékos tanulás önálló tevékenységi formájává válik.
- Kialakul a belső motiváltságon alapuló ismeretszerzés.
- Reális, pozitív kép alakul ki önmagáról, képességeiről.

Az óvoda az óvodás gyermekek értelmi, lelki, szociális és testi fejlődésének eredményét – szükség szerint, de legalább nevelési évenként kétszer – az OviKréta dokumentációban rögzíti. A gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatja.

VI. Ünnepek

Az ünnepek, hagyományok ápolása ősidők óta rendkívül fontos tényező az ember életében, így az óvodás gyermekében is. Az ünnepek kiemelkednek a hétköznapokból, lehetőséget adnak közös élmények, emelkedett hangulatú átélésére az értékek megőrzésére, így lélektani és szociális hatásuk egyaránt nélkülözhetetlen. A társadalmi és természeti ünnepek, a kialakult szokások, hagyományok ápolásának jelentősége, a gyermek életkori sajátosságainak megfelelő megközelítésben, a személyiség fejlődése és a közösség alakulása szempontjából kedvező hatások kialakításában rejlik. Ennek érdekében nevelőmunkánk kulcsfontosságú eleme az ünnepek, hagyományok közös ápolása.

Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családi hangulat kialakításával – a felnőtten és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot.

Célunk:

A gyermek életkori sajátosságaihoz alkalmazkodva ünnepek, hagyományok és szokások ápolása, értékek közvetítése, emelkedett hangulatú, közös élmények átélésének biztosítása a személyiség és a közösség fejlesztése szempontjából.

Feladataink:

- A társadalmi és természeti ünnepek, jeles napok, óvodánk hagyományainak és szokásainak megfelelő kiválasztása, a gyermek életkorának és az adott csoport összetételének figyelembevételével történő megtervezése, megszervezése.
- Az ünnepi hangulat megteremtése, a környezet alakítása az óvodapedagógusok egyéniségének, esztétikai érzékének, perszonális kompetenciájának, a gyermekkel való kooperációjának és kommunikációjának előtérbe helyezésével.
- Közös élmények, játékos tevékenységek biztosítása az ünnep hangulatának megteremtése érdekében.
- Az óvoda helyi sajátosságaihoz alkalmazkodva a szülők bevonása az ünnepi készülődésbe, az ünnepek, hagyományok ápolásába.

A tevékenység tartalma:

Az ünnepek tartalmát óvodánk szokásainak és helyi sajátosságainak megfelelően a gyermekek tevékenységein túl, az óvodapedagógusok közös éneklése, báb vagy dramatikus előadása, partnereink tevékeny bevonása, vendég-művészek előadása színesítheti.

- Jeles napok, naptári és helyi ünnepek

Az őszi jeles napjai

- szüreti ünnepkör
- Márton nap

A tél jeles napjai, ünnepi népszokásai

- Advent, karácsonyi ünnepkör
- Farsang

- A tavasz jeles napjai, népszokásai
  - Húsvéti ünnepek
  - Pünkösd
  - Lakodalmi szokások
- Óvodai élet ünnepei
  - Születésnap
  - Anyák napja
  - Gyermeknap
  - Nagycsoportosok búcsúztatója – Ballagás, évfáró
- Nemzeti ünnepeink: március 15.
- Jeles napok
  - Állatok világnapja
  - Víz világnapja
  - Föld világnapja
  - Madarak és fák napja

VII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél

a) az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,

b) megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,

c) a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek

a) érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat, azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,

b) elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is érettebbé válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttekkel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

a) egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,

b) feladattudata kialakulóban van, és ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

VIII. Német nemzetiségi program

VIII.1. Bevezető

Intézményünkben a magyar-német kétnyelvű nemzetiségi nevelési program az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról szóló Korm. rendelet útmutatásaival, valamint a nemzeti, etnikai kisebbségi óvodai nevelés irányelvével / 32/1997. (XI. 5.) MKM rendelet/ összhangban valósítja meg sajátos célkitűzéseit és feladatait.

A kétnyelvű német nemzetiségi nevelés a Pedagógiai Programunkba integrálódva, annak szerves részeként valósul meg, a német nyelvű nemzetiségi nevelés specialitásait fogalmazza meg, kiegészítése, része a fenti dokumentumoknak. Együtt érvényesek.

VIII.2. Helyzetkép - óvodánk egyedi sajátosságai, a nemzetiségi nevelés felvállalásának indoklása

Gyakorlatunk van a hagyományostól eltérő óvodai nevelés megszervezésében, kidolgozásában és működtetésében.

Pedagógiai Programunkban és mindennapi nevelésünkben kiemelt feladatként szerepel:

- a toleranciára, máság elfogadására nevelés
- az identitástudat erősítése

A helyi általános iskola speciális nevelési célkitűzéseit mindig szem előtt tartottuk óvodásaink nevelésében, főként a nyelvi és környezeti nevelés területén. Az egymásra épülés azért fontos a helyi általános iskolával, mert ott szintén német nemzetiségi oktatás is folyik.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, annak ápolását, megerősítését, átörökítését, nemzetiségi nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integrációt.

VIII.3. A német nemzetiségi óvodai nevelés célja és feladatai

VIII.3.Céljaink, feladataink

VII.3.1. Célunk

A játék az óvodáskorú gyermek elsődleges, mással nem pótolható és legfejlesztőbb tevékenysége, ezért a nemzetiségi nevelés terén is ennek figyelembevételével szervezzük a gyermekek életét, tevékenységeit

A Pedagógiai Programunkban megfogalmazott célokkal együtt, az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségi szintjének figyelembevételével, differenciálva, a hagyományok felkutatása, megteremtése, ápolása és átörökítése segítségével ismerjék meg a német nemzetiségi nyelvet és kultúrát.

A gyermekekben pozitív érzelmi viszony alakuljon ki a német nemzetiség kultúrája, nyelve iránt.

Az óvodai nevelés folyamatában a gyermekek a kétnyelvűség képességét fejlesztve eljussanak a német nyelvű szituatív beszédig.

Az óvodás kor végére a német nyelv rendszeres alkalmazásával, használatával a gyermekek képessé válnak a német nemzetiségi nyelv iskolai tanulására.

VIII.3.2. Feladataink

A gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése mellett, a német nemzetiséghez, a német nyelvhez való pozitív kötődés kialakítása, elmélyítése.

A német nemzetiségi önazonosság kialakítása, elmélyítése.

A német kultúra és hagyományörzés iránti érdeklődés felkeltése, a hagyományok tudatos ápolása.

A gyermekeket körülvevő óvodai környezet kialakítása a nemzetiségre jellemző tárgyakkal, könyvekkel, fotókkal, annak színes motívumvilágát tükröző textilekkel.

Az óvodapedagógus a rendszeresen visszatérő játékos, élményszerű kommunikációs helyzetekkel biztosítja az utánpótlás alapuló nyelvelsajátítást.

Az anyanyelv fontosságának tudatosításával, a német nyelvi tapasztalatok, aktív-, passzív szókinccsállomány bővítésével minél több lehetőség biztosítása a gyermekek számára mindkét nyelv használatára a különböző játékszituációkban, társas kapcsolatokban és élethelyzetekben.

A nemzetiségi nyelv zeneiségének megéreztetése, megszerettetése, a hallás után történő megértés gyakoroltatása

A gyermek nyelvismereteit az alapoktól indulva, fokozatosan egymásra építve, a megismerési, tapasztalási lehetőségek gazdag tárházát biztosítva, fejlesztjük, bővítjük. Mindezek elősegítik, hogy a gyermekek az óvodáskor végére eljuthassanak olyan nyelvi szintre, amely alapján bizonyos nyelvi szituációkban jól feltalálják magukat, valamint alkalmassá válnak az iskolai nyelvtanulásra.

VIII.4. A nemzetiségi nevelés megszervezésének elvei

A német nemzetiségi óvodai nevelés a gyermekek óvodába lépésétől az iskola megkezdéséig tart.

VIII.4.1. Személyi feltételek

A német nemzetiségi nevelő-oktató tevékenységet német nemzetiségi szakon végzett óvodapedagógus látja el.

VIII.4.2. Tárgyi feltételek

A gondozási, nevelési-oktató feladatok ellátásához maximum 25 fős csoport számára megfelelő, biztonságos, esztétikus tárgyi eszközökkel rendelkezik intézményünk. Fontosnak tartjuk a nemzetiség (németek, helyi svábok) kultúráját, életmódját, hagyományait jelképező és bemutató tárgyi emlékek megjelenését óvodai környezetünkben.

VIII.4.3. Szervezeti keret

A tevékenységek megszervezésénél szempontunk a folyamatosság, rendszeresség, az ismétlődés, a kötetlenség, a választhatóság, és a rugalmasság. A jól megtervezett napirend segíti a szokások kialakulását és hozzájárul az egészséges fejlődés feltételeinek megteremtéséhez. A mindennapok során a játéktevékenységekre biztosítjuk a legtöbb időt, törekedve a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítására. A kétnyelvű magyar-német nemzetiségi óvodai nevelés heti váltásban valósul meg, mely során az óvodapedagógusok a feldolgozásra kerülő témaköröket egymásra építve mindkét nyelven közvetítik.

VIII.5. Feladatrendszer, a német nemzetiségi óvodai nevelés általános feladatai

VIII.5.1. Egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének kialakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Óvodánk Pedagógiai Programjában megfogalmazott céljaihoz, valamint a megvalósítást segítő feladatokhoz igazodva jelennek meg a német nemzetiségi nevelést kiegészítő célok, feladatok. Az óvodai élethez kapcsolódó tevékenységek, eszközök német nyelvű közvetítésével a komplexitásra törekedve segítjük az aktív-passzív szókincs bővülését, a német nyelvű életszerű kommunikáció fejlődését.

VIII.5.2. Érzelmi és erkölcsi nevelés biztosítása

Az óvodáskorú gyermek jellemzően érzelmi beállítódású, az érzelmek meghatározó szerepet töltenek be a gyermek megnyilvánulásaiban. Már az óvodába lépéskor fontos, minél több pozitív érzelmi hatás érje a gyermeket. A családi, nyugodt légkör, az óvodapedagógusok

elfogadó, bátorító, támogató, szeretetteljes attitűdje, magas szintű szakmai kompetenciája könnyen alakítja a gyermekekben a pozitív érzelmi kötődést, biztonságérzetet, mely cselekvésre, önfeledt játékokra ösztönzi a gyermekeket. A tudatos szokás-szabályrendszer kialakítása, következetes betartása a gyermekek számára szintén érzelmi biztonságot jelent. A társas kapcsolatok szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása. Az óvodai élet tudatos szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését, szokás- és normarendszer megalapozását.

A gyermek nyitottságára építve az óvodai nevelés folyamatában elősegítjük, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz és a "nagyvilághoz" való kötődés alapja.

A német nemzetiségi nevelés specialitásaiból adódóan a közös szokások, hagyományok kialakítása, megélése erősíti a csoporton belüli összetartozást, a német nemzetiséghez való pozitív érzelmi kötődést. A közös készülődések, ünnepek, hagyományok a gyermekek kommunikációs és szocializációs képességeit egyaránt nagymértékben fejlesztik.

VIII.5.3. Értelmi és nyelvi fejlesztés, nevelés megvalósítása

A német nemzetiségi nyelvi nevelés valamennyi tevékenységforma keretében megvalósul. A német nyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása, beszélő környezettel, helyes mintaadással az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv, valamint a nemzetiségi nyelvismeret megbecsülése, szeretete, a gyermekek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése, a gyermekek meghallgatása, a kérdéseik és a válaszaik által valósul meg.

A német nemzetiségi óvodai nevelés a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalatokra, élményekre és ismereteikre épít. A gyermekeknek változatos tevékenységeket biztosítunk, ezeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek az őket körülvevő természeti- és társadalmi környezetről, valamint a nemzetiségi kultúráról.

VIII.6. Tevékenységek megszervezése

Az óvodai élet tevékenységi formáiban a két nyelv (magyar, német) használata érvényesül. Mindezek arányát az óvodai élet kezdetén a gyermekek nyelvismerete határozza meg. Szeretetteljes, nyugodt óvodai légkört teremtve, a gyermekek egyéni képességeit, nyelvi háttérét figyelembe véve fokozatosan, játékos formában kezdődik: a német nyelvi ráhangolódás a szűkebb környezet megismerésével, a szokás-, szabályrendszer kialakításával, gyakorlásával, valamint a társas érintkezés legfontosabb kifejezéseinek magyar, német nyelven történő megismerésével

VIII.6.1. Módszertani alapelveink a nyelvelsajátítás folyamatában

A kétnyelvű csoportokban a nap teljes folyamán biztosítjuk a gyermekek számára a német nyelven való megnyilatkozás lehetőségét.

Fontos, hogy a kétnyelvű csoportokban a gyermekeknél mindkét nyelvhez pozitív kötődés társuljon.

Az egész napos tevékenység során játékos formában, csoportos és egyéni foglalkozások keretében biztosítjuk a német kultúrkinccsel, nyelvvel való ismerkedést, ráhangolódást.

Sokoldalú szemléltetéssel, változatos módszerekkel, játékosággal tudatos tervezéssel, szervezéssel válik életszerűvé a német nyelvvel való ismerkedés.

játékoság

tudatosság

tervszerűség

komplexitás, sokoldalú megtapasztaltatás

cselekedtetés

fokozatosság

rendszeresség

folyamatosság

ismétlés

szituáció orientált nyelvtanulás

sikerélményhez juttatás

A német nemzetiségi óvodai nevelés céljai, feladatai valamennyi tevékenységterületet áthatva valósulnak meg. Óvodánkban a nap teljes folyamán biztosítjuk a gyermekek számára a német nyelven való megnyilatkozás lehetőségét.

A német nyelvi nevelést szolgálja óvodánk tartalmas, derűs, nyugodt, családias légköre.

Az egész napos tevékenykedtetés során játékos formában, csoportos és egyéni kezdeményezések keretében biztosítjuk a német kultúrkinccsel, nyelvvel való ismerkedést, ráhangolódást.

Kiemelkedően fontos, hogy a gyerekeknél mindkét nyelvhez pozitív kötődés párosuljon.

Sokoldalú szemléltetéssel, változatos módszerekkel, játékosággal, tudatos tervezéssel, szervezéssel válik életszerűvé a német nyelvvel való ismerkedés.

8. Az óvodai élet tevékenységi rendszere

VIII.6.2. Játék

A gyermekek legfontosabb tevékenysége a játék, mely áthatja a kétnyelvű nevelés valamennyi tevékenységterületét. Kiemelkedő szerepe van a játéknak, mely sok lehetőséget nyújt a nyelvi ismeretek önkéntes reprodukálásához. A napi játékszituációkban megjelenő lehetőségeket kihasználva, a német nyelvű kommunikációra való ösztönzés érdekében, mintát nyújtva, kedvező feltételeket biztosíthatunk a német nyelv gyakorlásához.

A játék elsősorban magyar nyelven folyik, mivel ez a gyermekek többségének hozott nyelve. Az óvodapedagógus feladata, hogy tapintatosan, a gyermeki szabadság tiszteletben tartásával próbáljon mintát nyújtani a nemzetiség nyelvén a játékban is. Elsősorban a szabályjáték, énekes körjátékok és a dramatizálás ad rá alkalmat.

A különböző tevékenységformák változatos alkalmazása biztosítja a gyermekek sokoldalú tapasztalatszerzését, a környező világ tevékeny, élményszerű megismerését, beszédképességük fejlesztését, a nemzetiségi kultúrával való ismerkedést és az eredményes kétnyelvű nevelést.

VIII.6.2.1. Az egyes játékfajtáknál megjelenő német nyelvi megnyilvánulás lehetőségei

- gyakorlójáték során a játékeszközök, egyszerű cselekvések megnevezése, konstruáló játék közben a felhasznált eszközök, anyagok, és a velük folytatott tevékenységek megnevezése,
- szabályjáték során a szabályok rövid ismertetésével a passzív szókincs növelése,

- szimbolikus-, és szerepjáték, bábozás, dramatizálás folyamán a párbeszéd, szituációk eljátszásával a mindennapi kommunikálás, a német nyelv gyakorlása valósul meg.
- német népi játékok segítségével, melyek tartalma, formája rendkívül sokrétű, visszatükrözi a német nemzetiség életmódját, gondolat és érzésvilágát, a gyermekeknél a szókincsbővítésen túl a nemzetiségi kultúrához való pozitív kötődés is kialakulhat.

VIII.6.3. Külső világ tevékeny megismerése

Programunk kiemelt jelentőségű területe a környezeti nevelés, mely a játék mellett áthatja a mindennapi óvodai tevékenységeket. A gyermekeket körülvevő természeti, társadalmi környezet sokszínű lehetőséget biztosít a német nemzetiség kultúrájához, hagyományaihoz való kötődés elősegítéséhez, valamint az aktív-, passzív német szókincs bővítéséhez.

Közvetlen, élményszerű tapasztalat- és ismeretszerzés során nagymértékben fejlődik a gyermekek kommunikációs képessége is. A témakörök feldolgozása során gazdagodik szókincsük, mely lehetővé teszi, hogy a gyermekek a tevékenységek során a megszerzett ismereteiket a német nemzetiség nyelvén is visszaadják.

A gyermekek megismerkednek a német nemzetiségi szokásokkal, kultúrával, népviseleti hagyományokkal, tárgyi jellemzőkkel, megtanulják ezek tiszteletét, megbecsülését.

Feladataink:

A gyermekek érzésvilágához közeli, könnyen megjegyezhető kifejezések megnevezése nemzetiségi nyelven is. /pl.: otthon, család, állatok, növények nevei, közlekedéssel kapcsolatos kifejezések, járművek nevei. /

Matematikai tapasztalatok szerzése közben relációk (magas-mély, nagy-kicsi) számnevek, mennyiségek (sok, kevés) megnevezése.

A helyi néphagyományok, szokások, tárgyi kultúra megismertetése.

Funkcionális eszközök:

Óvodánk korszerű, sokoldalúan fejlesztő játékgyűjteménnyel rendelkezik, mely folyamatosan bővül, cserélődik. /pl.: Kennst du den Baum?, Kennst du den Tier?, Jahreszeiten társasjáték, Logico, Minimat elemei, építő- konstruáló játékok, lépegetős társasjátékok, stratégiai játékok, Colorama, Ich spiele mit den Farben und Formen, Differix, Figurix, gyöngyfűző készlet, golyóvezető, golyós sorritmus/ növények ápolásának eszközei, az óvónők és a gyerekek által készített eszközök, udvari játékok, terepasztal homokkal és vízzel, a csoportszoba berendezési tárgyai

VIII.6.4. Mindennapos mozgás

Az óvodáskorú gyermek fejlődésében elsődleges szerepe van a mozgásnak, mivel a testi képességeken túl az értelmi képességek fejlődésére is kihat, ennek következtében a gyermek cselekvéssel, mozgással összekötve könnyebben, indirekt módon sajátítja el, érti meg a német nyelvet.

Intézményünk adottságait kihasználva a gyermekek a szabad mozgás során, valamint a szervezett mozgástevékenységek keretében megismerkednek a tevékenységekhez használt

eszközök, térformák, járásformák, vezényszavak német nyelvű megnevezésével. A német népi, mozgásos gyermekjátékok szervezése is hozzájárul a gyermekek mozgásigényének sokoldalú kielégítéséhez, valamint a német nemzetiségi kultúra mozgáselemeinek megismeréséhez, elsajátításához.

VIII.6.5. Mesélés, verselés

A nemzetiségi kultúrkincsből és a német nép kultúrájából válogatott irodalmi alkotások (versek, mesék) közvetítésével, tudatos felhasználásával a gyermekek számára a német nyelv elsajátításának lehetőségeit tesszük komplexebbé, továbbá identitástudatuk alakulását segítjük elő. A nemzetiségi nevelés a kultúra átörökítése szolgálatába állítja a verseket, meséket. Az intellektuális értékek a hagyományok gazdag tárházát hozzák közel a gyermekekhez, melyen keresztül formálódik személyiségük, nemzetiségi önazonosságuk. A nyelvi nevelés nagy jelentőségű területe, ezért az óvodai nevelés egész folyamatában a kommunikáció, a beszéd, a gondolkodás fejlesztésének legfőbb eszközévé válik. A verseken, meséken keresztül a gyermekek érzelmi, értelmi és etikai fejlődését segítjük elő.

Feladataink:

A magyar gyermekmesék, mondókák mellett a nemzetiségi kultúrában fellelhető versek, mondókák megismertetése a gyerekekkel.

Mesét csak keveset mesélünk, választott meséink rövidebb terjedelműek. Azok könnyebb megértését több gesztussal és szemléltetéssel valósítjuk meg.

Sok - gesztussal és játékkal kísért - mondókát és verset mondunk, játszunk el, mivel ezek különösen alkalmasak a nemzetiségi nyelv zeneiségének, hanglejtésének érzékeltetésére, elsajátítására

Funkcionális eszközök

Bábkészlet, német nyelvű verses- mesés-mondókás könyvek, lapozgatók, óvónők és a gyermekek által barkácsolt kellékek, eszközök, szemléltető képek, fejlesztő játékok, hangszerek, a csoportszoba berendezési tárgyai.

VIII.6.6. Ének, zene, népi játék, tánc

A nemzetiségi kultúrkincsből válogatott mondókák, dalanyag, zene, népi játékok, táncok tudatosan felépített tematikája segítségével nagymértékben elősegíthetjük a gyermekek számára a német nyelv elsajátítását. Feladatainak megvalósítását szolgálják a változatos módon tervezett, szervezett:

énekes játékok

tánc

zenehallgatás

hangszerbemutató

játék a hangszerekkel

A sokféle énekes játék gazdag tárházat kínál a gyermekek számára a német nyelvű szókincsük bővítéséhez. A zenén keresztül szorosabb érzelmi kötődés váltható ki a gyermekből a német nyelv és a német nemzetiség iránt. A zenehallgatások során találkoznak a gyermekek a német kultúrára jellemző hagyományos és modern zenei alkotásokkal. Mindkét nyelvi kultúrából választott mondókákkal, énekekkel, dalos játékokkal, táncokkal megismertetjük a gyermekeket, figyelembe véve a német dalok sajátos dallam és ritmusvilágát, megismerkednek a német nemzetiség jellegzetes hangszereivel is. A gyermekek

találkozhatnak a zenei képességfejlesztés anyagának alapfogalmaival a német nemzetiség nyelvén is.

A közös mondókázás, éneklés, játék, tánc örömein keresztül a gyermekek olyan zenei élményhez jutnak, mely megalapozza zenei anyanyelvüket, felhasználva a nemzetiségi kultúra énekes játékeit, tánckultúráját.

Gyermekeink megismerkednek a zenei képességfejlesztés anyagának alapfogalmaival a német nemzetiségi nyelven is. Megismerik a német nemzetiség jellegzetes hangszereit.

Funkcionális eszközök:

Jelkép, amely elindítja a képzeletet és könnyen kezelhető (pl. zöld ág, zászló). Olyan tárgyak, melyek a dal szövegének megértését segítik. Olyan tárgy, amely a népi játékhoz, mint hagyományos eszköz hozzátartozik (köcsög, kendő, kalap, bot, mázas cserép). A gyermekek ritmusjátékos hangszerei (dob, triangulum, cintányér, csörgődob, ritmusbot, stb.), óvónő hangszere (furulya), CD-lejátszó, lemezek.

VIII.6.7. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A gyermekek a német nemzetiség nyelvén is megismerik az egyes tevékenységekhez használt eszközök nevét, formáját, színét. Változatos tevékenységek felkínálásával, sokféle technika alkalmazása során sajátíthatják el a német nemzetiségi nyelv sajátosságait.

Funkcionális eszközök

Színes ceruza, zsírkréta, olajpasztell, festékek (ujjfesték, vízfesték, tempera, üvegfesték, textilfesték), ecsetek, filctoll, ecsettálap, szivacsenger, többféle papír, ollók (jobb-és balkezes), agyag, ragasztó stift, folyékony ragasztó, tűzőgép, lyukasztógép, ragasztópisztoly, rafia, gyurma, só-liszt gyurma, gipsz, a gipsz megmunkálásához szükséges eszközök (keverőtálcák, keverőpálcikák, öntőformák), fonalak, textíliák, termések.

VIII.6.8. Munka jellegű tevékenységek

A munka a gyermeki személyiségfejlesztés fontos eszköze. A munka jellegű tevékenységek végzése során is fontos feladat a kétnyelvű ismeretközlés, kommunikáció. A gyermekek fokozatosan alkalmazzák a munkafolyamatokhoz kapcsolódó kifejezéseket, megértik a kéréseket, annak megfelelően cselekednek, reagálnak mindkét nyelven. Folyamatos megerősítéssel és motiválással a tevékenységek ismétlődő elvégzésére, önálló feladatvállalásra ösztönözzük a gyermekeket.

VIII.8.9. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulási folyamat a gyermek mindennapi életét átszövi. Olyan alapfolyamat, mely óvodáskorban a gyermek alaptevékenységében, a játékban a leghatékonyabb, annak motivációs bázisára támaszkodik, alapja az óvodapedagógus és a gyermek kölcsönös egymásra ható kooperatív tevékenysége. A tanulás speciális formája az a tanulási folyamat, amelyben felkészíti az óvónő a gyermekeket a nemzetiségi nyelv továbbvitelére, megismerésére.

A tanulás az óvodai élet egészében jelen lévő, nagyrészt utánzásra alapuló spontán tevékenység. A tanulás tevékenységekbe ágyazva, játékos formában történik. A pedagógusok a spontán adódó helyzeteket is kihasználva lehetőséget teremtenek a környező világ tevékeny megismerésére, biztosítják a sokoldalú élményt és tapasztalatszerzést, ezzel biztosítva mindkét kultúra és nyelv befogadható szintű megismerését. Az óvodai tanulási folyamat komplex módon a gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségfejlődését szolgálva fejleszti tanulási képességeiket, mely alkalmassá teszi őket az általános iskolai tanulmányok nemzetiségi nyelven történő befogadását.

Feladataink:

A gyermek megismerési vágyára, kíváncsiságára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére alapozva, a szűkebb és tágabb környezetben szerzett tapasztalataira építve a gyermeki gondolkodás fejlesztése, a tanulást támogató környezet feltételeinek megteremtése, a nemzetiségi nyelv pozitív beállítódás és a kétnyelvű identitástudat kialakítása.

VIII. 7. Hagyományok, ünnepek

Az óvodai hagyományok mellett kiemelt jelentőségűek a német nemzetiségi hagyományok, ünnepek és ezek gyermekközelivé tétele. A német nemzetiségi nevelésben megjelenő, hagyományokhoz, ünnepekhez kapcsolódó szokások felelevenítésével, ápolásával a nemzetiségi hovatartozást igyekszünk erősíteni.

VIII.8. A német nemzetiségi kétnyelvű nevelés várható fejlődési jellemzői az óvodáskor végére

A családi nevelést kiegészítve, az óvodai nevelési folyamat eredményeként a gyermekekben

- pozitív érzelmi viszony alakul ki a német nemzetiség kultúrája és nyelve iránt; képes tájékozódni a különböző nyelvi kommunikációs helyzetekben; ismer a német nemzetiség, valamint az anyanemzet (anyaország) kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat;
- ismeri, tiszteli, megbecsüli a helyi nemzetiségi szokások, hagyományok és tárgyi kultúra értékeit;
- szabályjátékban képes kommunikálni, a játék (verseny) speciális kifejezéseit használni tudja;
- dramatizálásban egyszerűbb meséket, párbeszédeket társakkal képes eljátszani;
- kialakul az igénye a nemzetiségi nyelven folyó mesehallgatásra, mondókázásra;
- elsajátítja a nemzetiségi zene ritmusát, néhány egyszerű tánclépést;
- dallamról felismeri a hallott, tanult dalokat;
- hallás után megérti a mozgással kapcsolatos kifejezéseket, a testrészek neveit, utasításokat, alkalmazza az egyszerűbb, mozgással kapcsolatos kifejezéseket;
- képekről, vagy szituációkban emlékezetből felidézve meg tud nevezni környezetéből tárgyakat, állatokat, eszközöket, járműveket, ezekkel kapcsolatos kifejezéseket, valamint egyszerűbb cselekvéseket;
- számsort mechanikusan el tud mondani, ötig a mennyiségeket is meg tudja nevezni nemzetiségi nyelven, néhány relációt is meg tud nevezni;

- ismeri a magyarországi német nemzetiség népi jeles napjait, a hozzá kapcsolódó szokásokat, jelképeket.

VIII.9. Az intézmény kapcsolatai

VIII.9.1. A szülőkkel való együttműködés formái, tartalma

Nevelő tevékenységünk során a családokkal szoros együttműködésre van szükség, megismertetjük, együtt erősítjük a német nemzetiségi hagyományokhoz, szokásokhoz való kötődést, a nemzetiségi önazonosságot.

Szülői fórum lehetőségét felajánljuk a nemzetiségi kultúra, nyelv terén jártas szülőknek, nagyszülőknek a tapasztalatcserére. Hagyományápoló tevékenységünk során építünk az általuk ismert és átörökített német nemzetiségi hagyományokra, szokásokra.

VIII.9.2. Az óvoda egyéb kapcsolatai

Óvodai ünnepeken, nyílt napokon, programokon, a település, a társintézmények rendezvényein, a német nemzetiségi önkormányzat rendezvényein való részvétel szerves részét alkotja a német nemzetiségi kétnyelvű nevelésünknek.

A gyermekek a német nemzetiségi nevelés során megismerkednek a német nemzetiség irodalmi, zenei és táncművelésével, mely ismereteket a különböző programokon való fellépések alkalmával rendszeresen be is mutatnak. Ezen alkalmakkor a német nemzetiségi hagyományok, kultúra és színvilág, figyelembevételével készült népviseleti öltözékekben lépnek fel a gyerekek.

Német nemzetiségi nevelést folytató társintézményekkel:

- hospitálás, tapasztalatcsere,
- közös programok, rendezvények,

Helyi Német Nemzetiségi Önkormányzattal:

- megbeszélések,
- programok,

a helyi általános iskolával:

-nyílt nap az óvodában, csoportlátogatás a nemzetiségi tanító nénik számára,

-iskolai, német nemzetiségi tanórákba bepillantás a nemzetiségi óvodapedagógusok számára,

-iskolai, német nemzetiségi tanóra látogatás az óvodások számára,

-tanító nénik óvodai szülői értekezleten való részvétele,

VIII.10. Ellenőrzés, értékelés

A nemzetiségi óvodai nevelés dokumentációja: az OviKrétában vezetett csoportnapló, melynek tartalma mindkét nyelven megjelenik. Az igazgató ellenőrzései az éves munkatervben meghatározottak szerint történik.

VIII.11. Érvényesség

A nemzetiségi program érvényessége: a Hetvehelyi Óvoda Pedagógiai Programja szerint.

IX. Deutsches Nationalitätenprogramm

IX. 1. Vorstellung unseres Kindergartens

Hetvehely (Hetfehelly) ist ein Kleindorf mit 500 Selen:ungefähr 30% der Einwohner sind Schwaben,sie gehören zu der deutschsprachigen Minderheit.

Hetvehely hat die Fremdspracherziehung eine langjährige Tradition: das Brauchtum und die kulturellen Werte der deutschen Nationalität werden gepflegt.

In unserem Kindergarten ist eine zweischprachige altergemischte Gruppe.

IX. 1. 2. Ausgangspunkt bei der Spracherziehung

Bei der Kindergartenerziehung in der deutschen Sprache finden die Besonderheiten der verschieden zusammengesetzten Kindargartengruppen Berücksichtigung, je nachdem ob die Gruppen altersgemischt sind, oder nicht.

Besondere Aspekte in der Spracherziehung sind:

- Ob zu Hause deutsch gesprochen wird oder ungarisch. Neben den aufgezählten Altersbesonderheiten wird immer auch die Vielfarbigkeit der kindlichen Persönlichkeiten berücksichtigt, zB.:
Ob es sich um ein Kind handelt, das vornehmlich,
  - visuell
  - auditiv
  - gruppenorientiert
  - oder durch Bewegung, Gestik und Mimik ansprechbar ist und lernt.

All dies wird fortlaufend in unsere Methoden-planung eingearbeitet, sodaß jedem Kind die Möglichkeit gegeben wird, die deutsche Sprache üabend liebzugewinnen.

Die Formen der Sprachvermittlung:

- frontal
- in Mikrogruppen
- Einzelbetreuung

Schon beim Eintritt in den Kindergarten begegnen die Kinder der deutschen Sprache.

Bei den Jüngeren geschieht das langsam, schrittweise. In den altersgemischten Gruppen gibt es immer Kinder, die schon gewisse Sprachkenntnisse haben, die sie auch spontan nutzen und somit weitergeben.

So wird das Kind immer häufiger mit der deutschen Sprache konfrontiert, was zu einer positiven Einstellung zur Sprache beiträgt.

IX. 2. Ziele und Aufgaben

IX. 2. 1. Die allgemeinen Ziele und Aufgaben

Eines Nationalkindergartens müssen mit den Zielen und Aufgaben eines ungarischen Kindergartens übereinstimmen.

Das „Grunddokument für die Vorschulerziehung“ ist auch das Grunddokument für die Spracherziehung.

Ziele:

Die Kinder auf die deutsche Sprache vorbereiten:

- eine positive Einstellung zur Sprache gewinnen,
- eine Pflege der deutschen Sprache im Kommunikationsprozess

- Die Kinder die deutsche Sprache spielerisch lernen:
- Grammatik, Aussprache,
- Grundkenntnisse
- Aktiven und passiven Wortschatzaneignen lassen /der passive Wortschatz ist betont/
- Pflege der Traditionen / Elternhaus, Großelternhaus/

Aufgaben:

Erziehungsaufgaben:

- Die Entwicklung des Denkens und der Ausdruckfähigkeiten
- Den Kindern sollen die sprachlichen Übungen Freude machen
- Die Kinder sollen eine innige Beziehung zu der deutschen Sprache gewinnen

Bildungsaufgaben:

- die Kinder sollen mit den Grundprinzipien der deutschen Sprache vertraut werden
- der Wortschatz der Kinder soll erweitert werden
- die Kinder sollen an das grammatisch-phonetisch richtige Sprechen gewöhnt werden

IX.2.2. Die spezifischen Ziele

- Die Identität der Minderheit zu bewahren, die sprachliche Identität der Kinder zu akzeptieren;
- Die Hetveheller Traditionen, Sitten und Gebräuche zu pflegen;
- Die Neigung der Kinder zum späteren Sprachunterricht vorbereiten;
- Die positive Einstellung der Kinder zur deutschen Sprache anzulegen.

IX.2.3. Unsere Aufgaben

- Die Vermittlung der Minderheitensprache, des Volksgutes und der Kultur, sowie die Pflege des Brauchtums;
- Das Bekanntmachen mit den Hetveheller Kulturschätzen der schwäbischen Minderheit und der Schönheit der deutschen Sprache;
- Berücksichtigung der Altersbesonderheiten der Kinder:
  - o Neugierde;
  - o Das ständige Tätigsein;
  - o Die Nachahmungsfähigkeit;
- Verschiedene Sprachsituationen zu schaffen, wo der Wortschatz erweitert wird und das Kind die Rolle des Antwortgebers erlernt.
-

IX.3. Der Rahmen unserer Spracherziehung

IX.3. 1. Körperpflege, Erziehung zu einer gesunden Lebensführung

Die Sprache wird bei allen Gelegenheiten im Kindergartenalltag verwendet: beim Essen, beim Umkleiden und bei der Körperpflege werden die entsprechenden Ausdrücke benutzt.: z.B:Beim

- Essen:
  - Sie lernen die Namen der Eßbestecke kennen;
  - die Namen einiger Speisen;
  - Höflichkeitsformen, wie:
    - Guten Appetit!
    - Danke schön!
- Bei der Körperpflege:
  - Sie lernen die Namen der Mittel kennen, die zur Körperpflege nötig sind:
    - die Seife
    - das Handtuch
    - der Kamm
  - Sie verstehen einfache Anweisungen, wie:
    - Wasch dir die Hände!
    - Kämm dich!
    - Putz dir die Zähne!
- Bei der Kleidung:
  - Sie lernen die Namen der Kleidungsstücke und hetveheller Volkstracht kennen, wie:
    - der Mantel
    - die Hose
    - der Pullover
    - die Mütze
    - Klumpen
  - Ausdrücke, wie:
    - Zieh dich an!
    - Zieh dich aus!

IX.3.2. Soziale Erziehung

Zum Ende der Kindergartenerziehung beherrschen die Kinder die Grundformen des sozialen Miteinanders:

- Grußformen beim Kommen und Gehen:
  - Guten Morgen!
  - Guten Tag!
  - Auf Wiedersehen!
- Höflichkeitsformen, wie:
  - Danke schön.
  - Bitte schön.

Die Ziele (Teilschritte) und Aufgaben des Spracherwerbs werden im Gruppentagebuch auch deutsch protokolliert. Das wird in ständiger Verbindung mit den aktuellen Themen in der Umwelt des Kindes und mit den Festen flexibel gehandhabt.

IX.4. Gestaltung des Lebens der Kinder im Kindergartenalltag

Die Kinder haben im Laufe des Tages die Möglichkeit in allen Tätigkeitsformen die deutsche Sprache zu üben, aber wir achten darauf, daß die verschiedenen Sprachen im Tagesablauf der Kinder voneinander deutlich abgehoben (getrennt) werden, damit unerwünschte Sprachvermischungen vermieden werden.

IX.4. 1. Tagesablauf

Vormittag

- Spieltätigkeit
- andere freigewählte Tätigkeiten
- täglicher Sport
- Körperpflege
- Frühstück
- Spieltätigkeit
- andere freigewählte Tätigkeiten
- Spielen auf dem Hof, Spazieren

Mittag

- Körperpflege,
- Mittagessen

Nachmittag

- Mittagsschlaf
- Körperpflege,
- Spieltätigkeit

IX.4. 2. Wochenplan

Die freien und obligatorischen Beschäftigungen, die auf deutsch laufen, werden geplant, sie werden immer dem Wochenthema der Umwelterziehung angepaßt.

Der Themenwechsel hängt auch vom Interesse der Kinder ab.

Es ist situationabhängig, ob die Kindergärtnerinnen spontan oder in organisierter Form mit den Kindern arbeiten.

Die deutsche Sprache wird in allen Alltagssituationen verwendet.

Die Zeitdauer der organisierten Beschäftigungen beträgt 10 bis 35 Minuten, abhängig vom Lebensalter.

IX. 5. Tätigkeitsformen in der Spracherziehung

IX.5. 1. Die Spieltätigkeit

Spielen ist eine elementare Lebensäußerung des Kindes, es hat in der zweisprachigen Erziehung eine hervorragende Rolle.

- Die Kindergärtnerinnen können Informationen von den Kindern bekommen:
  - Was für einen Kontakt sie mit der deutschen Sprache haben;
  - Was für Sprachkenntnisse die Kinder haben;
  - Ob zu Hause deutsch gesprochen wird;

- Diese Informationen helfen uns bei der Planung. Das Spiel bietet viele Möglichkeiten mit denen wir die deutsche Sprache benutzen und üben können.
  - Die Kommunikation in den verschiedenen Spielsituationen.
  - Handpuppenspiel mit Figuren, die nur deutsch verstehen. Während des Spielens werden die gelernten Lieder, Gedichte benutzt.
  - Im Rollenspiel kann der Dialog, das Antwortgeben geübt werden.
  - Beim Spiel werden die deutschen Namen der Gegenstände genannt und ständig wiederholt.
  - Regelspiele, Gesellschaftsspiele vertiefen die Sprachkenntnisse.
- In der Spracherziehung haben sowohl das Freispiel als auch das gelenkte Spiel eine erhebliche Rolle.

Die Spielarten des gelenkten Spieles sind:

- Funktionsspiele (Geschicklichkeitsspiele, Fingerspiele)
- Rollenspiele (Dramatisierung, Handpuppenspiele)
- Kreisspiele, Bewegungsspiele (Sitten, Bräuche, Traditionen)
- Regelspiele (Gesellschaftsspiele)

In diesen Spielen, die für deutsche Erziehung dienen, sind die Freiwilligkeit und der Wunsch der Kinder besonders wichtig. Diese Spiele dürfen nur solange gespielt werden, bis sie den Kindern Freude und Vergnügen bereiten.

Die Kinder können diese Spielformen auch in dem Freispiel verwenden.

Spielen ist eine spezielle Form des Lernens:

- Die richtige Aussprache wird geübt.
- Die Kinder erlernen verschiedene Spielzeuge, Tätigkeiten zu benennen, ihre Spielwünsche zu äußern.
- In den Rollenspielen werden das Antwortgeben und die Fragetechnik geübt:
  - Was spielst du?
  - Möchtest du auch mitspielen?
  - Du darfst die Mutter sein.

IX.5. 2. Volksmärchen und Gedichte

Literatur haben die Kinder besonders gern. Sie haben Freude an Rhythmus, Reim und Klang.

Unsere Aufgaben in der zweisprachigen Erziehung:

- Positive Gefühle zur Kultur der Minderheit zu gestalten.
- Den aktiven und den passiven Wortschatz zu erweitern.
- Die richtige Aussprache üben zu lassen.
- Verschiedene Fähigkeiten zu fördern:
  - Beobachtungsfähigkeit
  - Denkfähigkeit
  - Erinnerung
  - Identifizierung

Der literarische Stoff besteht aus:

- Volksmärchen
- Gedichten
- Volksreimen (Wiegenlieder, Trostreime, Abzählreime Fingerspiele)
- Bilderbüchern

Durch die häufige Wiederholung gewöhnen sich die Kinder an die richtige Aussprache, den Wortklang und den Rhythmus, sie fühlen sich in Sicherheit und die Atmosphäre der Zusammengehörigkeit entwickelt sich.

Bei den Reimen und Gedichten sind der Wortklang und der Rhythmus viel wichtiger als die Wortbedeutung.

In der erfolgreichen Spracherziehung hat die Veranschaulichung eine besondere Bedeutung (Bilder, Handpuppen, Fingerpuppen, Bilderbücher).

Bei der Auswahl des literarischen Stoffes muß darauf geachtet werden, daß die Märchen und Gedichten keine Angstelemente erhalten sollen. Sie sollen humorvoll und leicht zu verstehen sein.

Entwicklungsmerkmale am Ende der Kindergartenerziehung

- Inneres Bedürfnis des Kindes nach Wiederholung der Märchen und Gedichte.
- Die Kinder haben Freude an den deutschsprachigen Beschäftigungen, an Handpuppenspiel, Theaterspiel, Dramatisierung.
- Die Kinder erinnern sich an Wörter und Ausdrücke der Märchen und Gedichte.
- Die Kinder erkennen 4-5 Märchen, 5-8 Gedichte, 7-8 Reime, 5-7 Bilderbücher.

IX.5.3. Gesang, Musik, Volksspiele, Tanz

Neben dem Spielen ist auch das Singen eine elementare Lebensäußerung des Kindes.

Das Kind ist Rhythmen gegenüber aufgeschlossen und setzt Musik spontan in Bewegung um. Wegen dieser Eigenarten hat die Musik auch in der Spracherziehung ihren festen Platz. Die Kinder- und Volkslieder, die vor Festen erlernt werden, tragen zur festlichen Stimmung bei.

Aufgaben

- Die Kinder mit den Liedern, Kreisspielen und Reimen aus dem Volksgut, einige auch in der Mundart, im Dialekt bekanntzumachen.
- Mit den Kreisspielen das Zugehörigkeitsgefühl zu stärken.
- Die musikalischen Fähigkeiten zu entwickeln:

Die Kinder erkennen den Unterschied zwischen den Begriffen:

- laut – leise
- hoch – tief
- schnell – langsam
- Sie üben die Gleichmäßigkeit und den Rhythmus der Lieder und Reime.
- Sie können verschiedene Geräusche und Klänge voneinander unterscheiden.
- Verschiedene Instrumente der Minderheit kennenzulernen.
- Die Kinder mit der traditionellen schwäbischen Tanzkultur bekanntzumachen.
- Musikalische Erlebnisse zu sichern.

Entwicklungsmerkmale am Ende der Kindergartenerziehung

- Die Kinder können 5-7 Lieder mit Sicherheit und mit schöner Aussprache in der Gruppe singen.
- Sie können 8-10 Kreisspiele mit ihren gut eingeübten Spielregeln spielen.

- Sie können 3-4 Volkstänze vorführen.
- Sie erkennen den Unterschied zwischen den Begriffen: laut-leise, hoch-tief, schnell-langsam.
- Sie können die Gleichmäßigkeit und den Rhythmus der Lieder, und Reime unterscheiden und benutzen dabei Schlaginstrumente und „Körperinstrumente“: klatschen, stampfen...usw.
- Sie haben Freude an den Musikbeschäftigungen.

IX.5.4. Zeichnen, Malen, Modellieren, Handarbeiten

Malen, Zeichnen, Formen, Basteln...usw. mit verschiedenen Materialien bieten vielfältige Möglichkeiten innerhalb des früh gesteuerten Zweitsprachenerwerbs.

Aufgaben

- Die Kinder
  - mit den Kulturdenkmälern der Minderheit,
  - mit der eigenartigen Form- und Farbenwelt der Nationalität,
  - mit neuen Techniken und Mitteln bekanntmachen:
- Für das Malen bestimmte räumliche und ausstattungmäßige Voraussetzungen schaffen.
- Bei diesen Tätigkeiten wird der Wortschatz, nach der entsprechenden ungarischen Vorbereitung erweitert, in dem die Materialien und Techniken auch deutsch genannt werden.
- Beim Zeichnen, Malen, Basteln wird auch der literarische und musikalische Stoff geübt.
- Die visuellen Fähigkeiten, Kreativität werden gefördert.

Die Formen des bildnerischen Gestaltens sind:

- Zeichnen und Malen
- Kneten und Formen
- Kleben, Schneiden, Falten, Drücken
- Auffädeln, Flechten, Weben

Entwicklungsmerkmale am Ende der Kindergartenerziehung

- Durch das ständige Wiederholen der Techniken und Materialien wird der Wortschatz der Kinder erweitert.
- Sie verstehen einfache Redewendungen, die zu diesen Tätigkeiten gehören:
  - Heute malen wir.
  - Wo ist die Schere?
  - Hol den Pinsel!

IX.5.5. Tägliche Bewegung

Durch den täglichen Sport haben wir viele Möglichkeiten, die Fremdsprache zu üben.

Aufgaben

- Die Kindergärtnerin veranschaulicht ihre Anleitungen mit Bewegungen.
- Die körperliche Bewegungsfreude wird bei der Spracherziehung verwendet

Entwicklungsmerkmale am Ende der Kindergartenerziehung

- Die Kinder ahmen die Bewegungen zuerst nach, später den einfachen Aufforderungen folgend, wie z.B.:
  - Hebt eure Arme hoch!
  - Steht auf!
  - Setzt euch!
  - Steht auf den Stuhl! - machen sie die Körperübungen.
- Durch Bewegungsspiele wird der Wortschatz erweitert.
-

IX. 5.6. Umwelterziehung – aktives Kennenlernen der Umwelt

Die Aufgaben der Umwelterziehung:

- Unsere nähere Umgebung, unser Dorf Hetvehely mit seinen Sitten und Traditionen kennenzulernen.
- Das Erkennen der Schönheiten und Werte unseres Dorfes.
- Die Volkstracht und die Werkzeuge der Nationalität im Heimatsmuseum zu beobachten.
- Erfahrungen von der Lebensart der Minderheit zu gewinnen.
- Sprachkenntnisse über verschiedene Themen, wie Jahreszeiten, Tiere, Pflanzen, Feste...usw.. zu sammeln.
- Das Erfahren mathematischer Begriffe, wie: klein – groß, leicht – schwer.
- Den Wortschatz der Kinder zu erweitern

Die Themen der Nationalitätenerziehung sind immer nach den Themen der allgemeinen Umwelterziehung gerichtet.

Die Wortschatzerweiterung und die Entwicklung der Sprechfertigkeit werden durch den Umgang mit folgenden Themen verwirklicht:

- Jahreszeiten - verschiedene Tiere und Pflanzen - Familie, Körper, Wohnung, Familienmitglieder- Bekleidung , Zusammenhänge zwischen Wetter und Bekleidung - Verkehr - Feste.
- Die Kinder lernen die Zahlen und einige mathematische Relationen kennen.

Entwicklungsmerkmale am Ende der Kindergartenerziehung

- Die Kinder lernen ihre nähere und weitere Umgebung kennen.
- Sie haben ihrem Alter entsprechende Kenntnisse über die Bräuche und Sitten der Nationalität.

- Die Kinder können auf deutsch
  - Zeichnen, Tiere, Blumen, Körperteile, Farben, Fahrzeuge, Familienmitglieder benennen.
- Sie verstehen Anweisungen, wie:
  - Komm her!
  - Mach die Tür zu!
  - Wasch dir die Hände!

IX.7. Arbeitstätigkeiten

Ziel der Tätigkeit: durch Liebgewinnen der Arbeit Entwicklung von Fähigkeiten und Eigenschaften der Kinder, die ihre Gemeinschaftbeziehungen und ihr Pflichtgefühl positiv beeinflussen.

Arbeitsformen Zb.: Gartenarbeit, Zimmerpflanzen pflegen, der Tisch wird zu den Mahlzeiten geschmackvoll gedeckt

Die Kinder werden mit den Begriffen, die mit der Arbeit zusammenhängen, bekannt gemacht, wie, z.B.:

- Bitte, deck den Tisch!
- Was essen wir heute?
- Wo sind deine Schuhe?

IX.5.8. Lernen und Sprachbildung

Lernen und Spielen stehen in enger Verbindung. Spielen und Lernen haben gemeinsame Merkmale wie:

- Phantasie
- Freiwilligkeit / Spontaneität
- Aktivität
- Wiederholung
- Regeln einhalten

All die genannten Aspekte in Betracht gezogen formulieren wir die Aufgaben, die dem Erlernen, Erweitern und Festigen der deutschen Sprachkenntnisse dienen. Das spontane, situative und dem Alter entsprechende Lernen steht immer im Vordergrund.

Wir nutzen das spontane Interesse des Kindes und gehen differenziert auf seine individuellen Bedürfnisse ein. Die Kinder erfahren dabei Anerkennung, Lob und Ermutigung.

IX. 6. Unsere Feste

Herbst

- **Erntedankfest** – Herbstliche Obst und Gemüse sammeln und basteln
- **St. Martin-Fest** – Festaufzug mit Laternen zusammen mit den Eltern.

Winter

- **Advent** – Festliche Stimmung zu Weihnachten, die Kinder bekommen jeden Tag ein kleines Geschenk.

- **Nikolaustag** – Der Nikolaus besucht die Kinder in den Kindergärten. Sie lernen Reime und Lieder auch auf Deutsch.
- **Weihnachten** – Die Kinder schmücken ihren Gruppenraum, und lernen schöne Deutsche Weihnachtslieder und Gedichte, Weihnachten mit den Eltern
- **Fasching** – Die Kinder ziehen Kostüme an und führen auch deutsche Kreisspiele, oder Lieder an dem Faschingfest vor.

Frühling

- **Ostern** – Die Kinder verzieren Ostereier, und lernen Gedichte, Reime, Lieder und Spiele von dem Osterhasen kennen.
- **Muttertag** – Die Kinder bereiten sich mit Geschenken und mit einem Programm auf das Fest vor.
- **Kindertag**
- **Abschied** – Die kleineren Kinder verabschieden sich von den Größeren und dann feiern sie das Ende des Vorschuljahres.

Sommer

- **Die Kinder lernen Volksspiele und Volkstänze kennen.**

Geburstagsfest – Allen Kindern wird gratuliert und sie werden beschenkt. Sie lernen Geburtstagslieder auch auf Deutsch.

X. Érvényességi záradék

A program érvényességi ideje:

- 2025. szeptember 1-től lép hatályba
- a fenntartó jóváhagyásával visszavonásig érvényes

Pedagógiai programunk nyilvános, mindenki számára megtekinthető a település honlapján, az Oktatási Hivatal KIR közzétételi lista felületén és az intézmény vezetői irodájában.

A nevelési program módosítása:

- Megfelelő előkészítéssel kezdeményezheti a nevelőtestület (50+1%).
- A program módosítható a Szülői Szervezet kezdeményezésére (a felvett gyermekek szülei 75 %-ának a támogatásával).
- Tartalmi, elemző áttekintést csak a legitimációs körben lévők adhatnak.

A módosítás lehetséges indokai:

- Az óvoda szerkezeti váltása
- Innovációs tevékenységek nyomán
- Törvényi változás

A pedagógiai programot készítette a nevelőtestület bevonásával Ungváriné Kapronczai Ágnes **igazgató**.

Kelt: Hetvehely, 2025.07.30.

---

igazgató

P.H.

Legitimációs záradék

1. A Programot a Nevelőtestület elfogadta, jóváhagyta:

a nevelőtestület képviselőjének aláírása

Hetvehely; 2025.07.30.

2. A fenntartó a Pedagógiai Programot jóváhagyta, legitimizálta

.....
A Fenntartói Tanács Elnöke

P.H.

Hetvehely; 2025. 08. 30.

Iktatószám:2025/ / .sz.

Dátum: Hetvehely,2025.08.30.

A Program megtekinthető az óvoda óvodavezetői irodájában. A Program tartalmáról tájékoztatás kérhető az óvoda vezetőjétől vagy az általa megbízott óvodapedagógustól.

1.SZ. MELLÉKLET

EGESZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

Előszó

Az élet és az egészség az embernek semmi mással nem pótolható, alapvető értéke. Az egészség modern értelmezése a testi, lelki, társkapcsolati biztonságot, az aktív alkalmazkodó és társkapcsolati jólétet foglalja magába, melyen nem csupán az orvosilag felülvizsgált egészségi állapotot értjük, hanem az egészség aktív, célirányos megvalósítását, az egészségvédelemre vonatkozó folyamatos ismeretbirtoklást, az egészségesebb választását, valamint annak visszajelzését.

Az egészség védelme és karbantartása tanítható, fejleszthető. Óvodáskorban az egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van, melynek sajátos jellemzői az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságaira vezethetők vissza.

Az egészségfejlesztés az óvodai nevelésben kulcskompetencia kialakítását igényli. Nem egyszerű összeadása a hozzátartozó nevelési feladatoknak, hanem sajátos szemlélet és magatartásforma. Olyan értékek hordozója, amelyek csak összességükben szolgálják a gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítését és harmóniáját.

Az egészség azonosítható a testi, lelki és szociális harmónia állapotával. Fontos, hogy óvodásaink és az intézmény felnőtt közössége felismerjék az egészség értékjellegét. Ez a cél, akkor érhető el, ha megalapozzuk a gyermekekben az önmagukért és a másokért érzett felelősségtudatot.

Általános cél és feladat

Célunk a teljes óvodai életet átfogó, az óvodai nevelés megkülönböztetett szerepéből adódó, a gyermeki személyiségfejlesztés szempontjából alapozó jelentőségű egészségnevelési feladatok ellátása, mely felkészíti a gyermeket az egészségének védelmére, távlati céljaiban elősegíti a társadalom számára az egészséges, edzett, terhelést elbíró személyiség kialakulását. Feladataink az egészségnevelés területén, hogy kialakítsuk az egészséges életvitel iránti igényt, egészséges életstílusokkal, életmodellekkel ismertessük meg a gyermekeket, gondozzuk lelki (érzelmi, akarati, értelmi) képességeiket és az embertársakkal kapcsolatos szociális együttműködési készséget kialakítsuk. Az egészség e három jellemzője

megbonthatatlanul egybefonódik a kiegyensúlyozott, harmonikus személyiségfejlesztés feladatával.

Az óvodai egészségnevelési feladatainkat két részre oszthatjuk – egészségfejlesztés (promóció) és megelőzés (prevenció), melyek azonban elválaszthatatlanok és az óvodai nevelés valamennyi szakaszára vonatkoznak.

Az egészségfejlesztési feladatok, programok, szinterek

🏠 Szomatikus egészségfejlesztés (egészséges életmódra nevelés)

🏠 Pszichohigiénés egészségfejlesztés (lelki egészségfejlesztés)

🏠 Szociohigiénés egészségfejlesztés.

E három fő feladat, tevékenységi rendszer egymással és az egészségfejlesztés tárgyi, valamint jogi alapfeltételeivel áll szoros kölcsönhatásban.

Szomatikus egészségfejlesztési feladatok

Általános cél és feladat:

Tágabb értelemben a szomatikus nevelés kitüntetett nevelési feladatként a MTA ajánlásában így kerül meghatározásra:

„Felöleli a test, a szervezet megismerésére, és megismertetésére vonatkozó nevelési feladatot, mint az egészség megvédésének, a tudatos egészségvédő magatartás ismereti alapját, továbbá a mentálhigiénét és mozgásszokások alakítását.”

A szomatikus nevelés területei:

- 🏠 Személyi higiénia fejlesztése
- 🏠 Környezeti higiénia fejlesztése
- 🏠 Az egészséges táplálkozás igényének kialakítása
- 🏠 A betegségek megelőzésére nevelés
- 🏠 Napi rendszeres testmozgás, testedzés
- 🏠 Balesetek megelőzésére nevelés, elsősegélynyújtás.

Személyi higiénia fejlesztése

A személyi higiénia nevelés magában foglalja a gyermekek testi gondozását, testi szükségleteinek kielégítését és a testi épség védelmét. Ezen a test tisztán tartását értjük, a bőr, fogak, szájjüreg, haj, érzékszervek körmök ápolását. A legintimebb higiénés tevékenységet, a WC-használatát és az anális toalettet, száraz/nedves WC-papír használatát. Az öltözködést, mely a megfelelő viselet kiválasztását jelenti az időjárás és a tevékenységek figyelembevételével. Fontosnak tartjuk még az egészséges ruházat és helyes öltözködés

szokásainak alakítását, valamint a ruházat higiéniáját, tárolási feladatait. Pihenést, mely az ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően a nyugodt pihenés feltételeit biztosítja.

Célunk: a személyi higiénia iránti igény kialakítása, a gyermekek egészségének, testi épségének védelme.

Feladatunk: az alapvető higiéniai tennivalókra való szoktatás, gyakoroltatás, ellenőrzés és folyamatos korrekció.

A feltételek biztosítása:

Minden gyermek számára biztosított a saját személyi felszerelés- jellel ellátott fésű, fogmosó felszerelés, ágynemű, jelen elhelyezett törölköző.

A gyermeköltözőkben minden gyermek rendelkezésére áll jellel ellátott szekrény, ahol a saját ruházat, váltóruha, cipő tárolása megoldott.

Tisztálkodáshoz rendelkezünk elegendő számú, a gyerekek méretének megfelelő mosdókagylóval, folyékony szappanadagolóval.

A gyermekmosdókban biztosított az elegendő számú gyermek – méretű WC, melyekben megoldott az elválasztás (fallal, függönnyel), és rendelkezésre áll a megfelelő felszerelés.

Az óvodánkban lehetőség van a bevizelés, beszélés utáni tisztálkodásra, dadus segítségével.

A gyermekek számára biztosított orrtörüléshez, orrfújáshoz a mindig elérhető helyen lévő papír zsebkendő, melynek higiénikus tárolására szintén gondot fordítunk.

A nap bármely szakában minden gyermek számára rendelkezésre áll a vízfogyasztás lehetősége, melyhez a begyakorlott módon, a poharakat elérhető magasságban helyezük el.

Járványos időszakban fokozottan figyelünk a higiénias szabályok betartására, ennek feltételeit (papírtörölő, nedves törölkendő, fertőtlenítő) mindig biztosítjuk.

A délutáni pihenő előtt biztosítjuk a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését. A gyermekek elalvását segíti a biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal. Az ágyneműről és annak tisztántartásáról a szülő gondoskodik (két-háromhetente). A HHH gyermekek részére szükség, igény szerint az óvoda biztosítja az ágyneműt és hálóruhát.

Környezeti higiénia fejlesztése

Az egészségnevelés feladatai csak egészséges óvodai környezetben valósulhatnak meg, melynek színterei a csoportszoba és kapcsolódó helyiségek, valamint az óvoda udvara.

Célunk a környezeti higiénia iránti igény, fogékonyság kialakítása a gyermekekben, a környezettudatos, környezetbarát életvitel megalapozása a fenntarthatóság.

Feladatunk az óvoda és szűkebb környezetünkben jelentkező környezetvédő tennivalók felismertetése, pozitív kialakítása környezetünkkel és a környezetvédő magatartás

szokásainak kialakítása. Példamutatással, a munkába történő bevonással, gyakoroltatással a helyes környezeti higiénés tevékenységre szoktatás.

A feltételek biztosítása

Lehetőségeinkhez mérten feladatunk a gyermekek környezetének optimális kialakítása, elrendezése- kényelmes, zsúfoltságtól mentes elrendezés, térbeosztás- mellyel a tevékenységhez szükséges elegendő helyet biztosítjuk.

A gyerekek környezetében lévő, és a gyerekek által használt berendezési tárgyak megfelelnek testméreteiknek, ugyanakkor stabilak, biztonságosak, könnyen tisztán tarthatók.

Taneszközök, játékok tárolásának feltételei adottak, tisztán és rendben tartásukat folyamatosan elvégezzük.

A helyiségekben folyamatosan biztosítjuk rövid, gyakori szellőztetésekkel a természetes levegőcserét.

Gondoskodunk a helyiségek megfelelő mesterséges és természetes megvilágításáról.

Ügyelünk a megfelelő páratartalomra, kerülve ezzel a száraz levegő okozta köhécslést, illetve a magas páratartalom okozta gombák és atkák szaporodását.

A rendszeres takarítás, portalanítás és porszívózás mindenki számára elemi követelmény.

Az egészségre ártalmas anyagokat a gyermekektől jól elzárható helyen, az előírásoknak megfelelő módon tároljuk.

Az óvoda udvarának rendszeres és előírásoknak megfelelő karbantartásáról gondoskodunk – biztosítva a szilárd burkolatok balesetmentességét, a füves rész pótlását és gondozását.

Példamutatással, ismeretközvetítéssel a környezettudatos életszemléletet igyekszünk megalapozni- szelektív hulladékgyűjtés, kirándulások alkalmával, az óvodában közösen, az év jeles napjaihoz kapcsolódóan.

Az egészséges táplálkozás igényeinek kialakítása

Kisgyermekkorban a táplálkozás a fejlődés alapfeltétele. A növekedéshez nagy mennyiségű tápanyag elfogyasztását igényli, hiszen az életkorra jellemző sok mozgás sok kalóriát „emészt fel”. Folyadékigénye is fokozott, amely az élénk anyagcsere folyamatoknak és a fokozott mozgásigényből eredő hő leadásnak a következménye.

Óvodában az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus egészségnevelési feladatait- így az egészséges táplálkozás megkedveltetése, új ízek, ételféleségek megismertetése.

Célunk, hogy egészségesen táplálkozó felnőtt váljék gyermekeinkből, és a korszerű táplálkozás iránti igényt felkeltsük bennük.

Feladatunk a megfelelő étkezési szokások kialakítása, egészséges táplálkozásra nevelés, és helyes táplálkozásból eredő egészségmegőrző tevékenység, napi gyermekvitamin bevitel természetes formában.

További fontos feladatunk a családdal való szoros együttműködés kialakítása az egészséges táplálkozás szokásainak terén.

A feltételek biztosítása:

A gyermekekkel közösen végzett előkészületek során biztosítjuk a kulturált étkezés feltételeit - a szükséges eszközök (tányérok, evőeszközök, poharak, terítő, szalvéta) megfelelő méretben és mennyiségben elérhető helyen, biztonságosan tárolva rendelkezésre állnak.

A feltálatl ételek elnevezését megtanítjuk a gyerekeknek, egy- egy ismeretlen étel bevezetésénél gondolunk arra, hogy a gyermek először kóstolja meg, így kedvcsináló ismereteket nyújtunk az ételről, német nyelven is.

Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, ezzel igyekszünk megszerettetni az új ízeket.

Megismertetjük a gyermekeket a természetes vitaminforrásokkal, kíméletes módon elkészített gyümölcsökkel, zöldségfélékkel, a különböző ásványi anyagokban gazdag növényi magvakkal, a belőlük nyert olajokkal, fűszerekkel.

Az egészséges táplálkozás megkedveltetése érdekében a szülők támogatásával zöldség és gyümölcsnapokat szervezünk a csoportban.

A gyermekek változatos étrendjéről a Szolgáltatóház épületében működő konyha (a Szolgáltatóházban) és helyben melegítő konyhánk gondoskodik.

Biztosítjuk a nap bármely szakában a folyamatos folyadékpótlást víz formájában.

Fokozott figyelmet fordítunk a gyerekek (közvetett módon a családok) étkezési szokásaira.

Táplálkozási rendellenesség – túlsúlyos, kórosan válogatós gyerekeknél a családdal való együttműködés fontosságát tartjuk szem előtt.

A betegségek megelőzésére nevelés

Kiemelt óvodapedagógusi feladat a fertőző betegségek megelőzésére nevelés. A megelőzés alapja a személyi higiénia betartása, a rendszeres kézmosás, zsebkendő használat, a közös használati tárgyak, játékszerek tisztántartása.

Célunk az egészségvédő jó szokások kialakítása.

Feladatunk ismeretek közlésével, a helyes magatartás begyakoroltatásával a gyerekek felkészítése a gyakrabban előforduló betegségek megelőzésére, a védekezéshez szükséges magatartásformák begyakorlása.

A feltételek biztosítása:

A minden gyermek számára biztosított egyéni tisztálkodási szereket külön jellel helyezük el, (erre szezonális betegségek időszakában fokozottan figyelünk) elhasználódás esetén a szülőket kérjük meg azok pótlására.

A higiénés szabályok betartásával, a betegségek megelőzésével kapcsolatos helyes magatartási szokások begyakorlásával biztosítjuk a gyermeki szervezet általános védekezőképességének fokozását, a betegségmegelőzést.

A szezonális fertőző betegségek időszakában a higiéniai szabályok betartására fokozottan odafigyelünk (intenzív szellőztetés, zsebkendőhasználat, fertőtlenítés stb.)

A betegségek megelőzése érdekében az évszakoknak megfelelően megteremtjük a gyermekek edzéséhez, rendszeres mozgásához szükséges feltételeket, minden adódó lehetőségek kihasználunk a levegőzésre (udvari fedett terasz), sétára, kirándulásra.

Az egészséges gyerekek védelmében az óvodában észlelt megbetegedéskor a gyermeket lehetőség szerint elkülönítjük, és gondoskodunk róla, hogy minél előbb megfelelő ellátásban részesüljön.

A betegségből történő felgyógyulásakor a közösségbe való visszatérés szabályait érvényesítjük. (Csak érvényes orvosi igazolás ellenében fogadhatjuk ismét közösségben a gyermeket.)

Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a védőnővel, gyermekorvossal, háziorvossal- indokolt esetben többszöri szűrést iktatunk be. Kapcsolatot építünk ki az egészségügy szakembereivel, a preferált területeken szorgalmazzuk gyermekeink rendszeres vizsgálatát, így a fogászat, a szemészet, az ortopédia területén.

Beszédhibás gyermekek esetében javaslatot teszünk a logopédiai vizsgálatra.

A Baranya Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Szentlőrinci Tagintézményében dolgozó szakemberekkel folyamatos kapcsolatot tartunk, akik szükség esetén megvizsgálják a sajátos nevelési igényű, majd javaslatot adnak az egyéni bánásmódra és fejlesztésre. Az óvodapedagógus a javaslatokat beépíti az egyéni fejlesztő munkába.

Napi rendszeres testmozgás, testedzés

E nevelési terület a mozgásszervek alakítását, alapvető mozgáskészségek kimunkálását, az önálló testedzésre történő nevelést, a változatos mozgástevékenységek megvalósulását jelenti. Magába foglalja a szervezet edzését, a hideghez, meleghez való szoktatást, a fokozatos fizikai megterhelést, az óvodai **testnevelés foglalkozásokat**.

Célunk a testmozgás, a szabadban való tartózkodás igényének felkeltése, rendszeres testedzés szokássá alakítása, az egészséges életvitel megalapozása.

Feladatunk a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a természetes mozgáskedv megőrzése, a szervezet edzése, a rendszeres kondicionálás, ezen belül a testi erő és állóképesség fejlesztése, az időjáráshoz való alkalmazkodás és a teherbíró képesség fejlesztése.

Pedagógiai programunk hangsúlyos része a gyermekek mozgásfejlődésének elősegítése, így az egészségfejlesztési programban csak azok a területek kerültek megfogalmazásra, melyek a pedagógiai programot hivatottak kiegészíteni.

A feltételek biztosítása:

A tornára, a játékos mozgásra teremben és szabad levegőn, eszközzel és eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában minden nap lehetőséget biztosítunk.

Folyamatos feladatunk a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása, valamint a gyerekek teherbíró képességének, fizikai fejlődésének, ügyességének, állóképességének nyomon követése.

A mindennapos mozgás foglalkozások szervezésénél a legfőbb alapelveket érvényesítjük, így az életkori sajátosságokat és az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vesszük, lehetőség szerint szabadban vagy a csoportszobában, esetenként a sportcsarnokban szervezzük ezen tevékenységeket, legnagyobb részben mozgásos játékok keretében valósítjuk meg, a feladatok fokozatos nehezítésével.

Fokozottan ügyelünk a gyermekek biztonságérzetének kialakítására, a balesetvédelmi és higiéniai szabályok betartására. Elegendő, átlátható helyszín, biztonságos eszközök, jó szellőztetés, tiszta padló.

Figyelemmel fordulunk a betegségből lábadozó, gyenge fizikumú gyerekek foglalkoztatására, illetve a kiemelt figyelmet igénylő gyerekekre.

Balesetek megelőzésére nevelés

Nem elég az egészséget megvédeni, de a váratlan események, balesetek megelőzésével az életet is szükséges védeni. A felgyorsult technikai fejlődés számtalan olyan eredményt is hozott, melynek jelentősége balesetveszélyes, életveszélyt is hordoz magában. Mivel az óvodás korú gyermekeknek életkori sajátosságából eredően nincs veszélyérzete, ezért a mi feladatunk testi épségük megőrzése és figyelmük ráirányítása a környezet veszélyeire.

Célunk a gyermekek egészségének és testi épségének védelme.

Feladatunk egészségvédő, balesetmegelőző ismeretek, egészségvédő készségek kialakítása, gyakorlása, folyamatos korrekció.

A feltételek biztosítása:

Év elején és a továbbiakban szükség szerint megbeszéljük az óvoda belső és külső terének balesetvédelmi szabályait, a helyes és helytelen viselkedésmódokat.

Megismertetjük gyermekeinkkel azokat a helyes magatartási formákat, amelyek betartására a balesetek elkerülése végett szükség van.

Megismertetjük gyermekeinkkel a játék és taneszközök, valamint a tevékenységek során használt egyéb eszközök biztonságos használatát. (Csak biztonsági jellel, tanúsítvánnyal ellátott játékot vásároljunk.) Ezen eszközök használatának biztonságossá tétele gyakorlással történik – olló, tű, kés, villa.

A közlekedés szabályainak megismertetését séták során a valós környezetben ismertetjük meg a gyermekekkel, szituációs, valamint szabályjátékok során gyakoroljuk.

Hasonló pedagógiai tudatossággal, szituációs játékok kezdeményezésével fordulunk a háztartásokban található háztartási gépek használatára vonatkozó szabályok megismertetése felé.

Az előírt szabályok betartásával gondoskodunk az óvodában használatos vegyszerek zárható szekrényben történő elhelyezéséről, és minden egyéb balesetvédelmi és tűzvédelmi utasításban foglalt tudnivaló betartásáról.

Kirándulások alkalmával a gyermekeket, felnőtteket balesetvédelmi oktatásban részesítjük.

Ez minden óvodai dolgozó kötelessége!

Óvodánkban képzett elsősegélynyújtó személy (a dajkánk) dolgozik.

Pszicho higiénés egészségfejlesztés

A lelki egészségfejlesztés az óvodai nevelés mindennapos gyakorlatában nem tekinthető különálló feladatnak, hanem minden egyes nevelési mozzanatnak szerves része. A lelki egészség érdekében törekszik az optimális napirend, a szellemi munka higiénéjének megvalósítására, továbbá az egészséges életmód elveinek megfelelő életvitel igényének kialakítására, érzelmi, szeretetteljes környezet biztosítására.

Általános cél olyan személyiség szerkezet fenntartása, mely alkalmassá teszi társadalmi feladatainak maradéktalan teljesítésére, miközben önmagával belső harmóniára és környezetével (természeti és társadalmi) pszicho szociál egyensúlyra törekszik.

Feladata a gyermekek szociális biztonságának, adottságainak, képességeinek, törekvéseinek, személyiség tulajdonságainak szabad kibontakozásának elősegítése, a tartós pszichés stressz feldolgozását, az abúzus és deviancia megelőzését, a harmonikus társkapcsolatok és az empátia készség alakítását.

A pszicho higiénés egészségfejlesztés területei:

- Egészséges életvezetés
- Stresszelhárítás
- Egészségre káros szokások megelőzése
- Érzelmi nevelés

Egészséges életvezetés

(egészséges életvezetés, hibás viselkedés megelőzése, kezelése)

Az egészséges életvezetés óvodai tartalma az egészséges életmód szabályainak megtartását, a társas kapcsolatok zavarainak megelőzését, a korai prevenciót és az egészségételen szokások korrekcióját jelenti.

Célunk, megóvni a gyermekeket az idegrendszerére ható káros hatásoktól.

Feladatunk az egészséges személyiségfejlődés biztosítása a gyermek idegrendszerének és lelki életének megóvása a káros hatásoktól, az idegrendszeri-pszichés túlterheléstől, **kimerültségtől**.

A feltételek biztosítása:

Óvodai napirendünk kialakításánál minden esetben arra törekszünk, hogy biztosítsa a folyamatosságot, ugyanakkor rugalmas legyen.

A napirend egyes tevékenységei biztosítják a gyermekek számára a cselekvés és a pihenés lehetőségét.

A rendszeresen visszatérő és ismétlődő tevékenységek érzelmi biztonságot jelentenek a gyermekek számára.

Törekszünk a kiegyensúlyozott társas kapcsolatok kiépítésére és megőrzésére, az antiszociális viselkedésmódokat igyekszünk megelőzni és kirekeszteni (düh, harag, agresszió).

Minden adódó lehetőséget kihasználunk, mellyel a családi életre nevelést segítjük elő, így a családi munkamegosztás fontosságára, az apai és anyai hivatás szépségét emeljük ki.

Stressz – elhárítás

A stressz a szervezetnek a külső ingerekhez való alkalmazkodó képessége, amely véges és kimerítő. Elhárításának fontossága a károsodást előidéző, idegrendszert megterhelő, viselkedési zavarokat, pszichoszomatikus panaszokat okozó hatások **elhárításában rejlik**.

Célunk az idegrendszeri, - lelki egészségvédelem.

Feladatunk a stresszhelyzetek kiküszöbölése a stressz- hatások és helyzetek elkerülésével, illetve a stressz hatások kompenzációja.

A feltételek biztosítása:

Törekszünk rá, hogy az óvoda külső és belső terei biztonságot sugározzanak, berendezési tárgyai a gyerekek méretéhez igazodjanak.

Igyekszünk kiküszöbölni minden zavaró ingert, mint a folyamatos erős zajforrás, vibráló fény.

Napirendünk minden esetben biztosítja a rendszerességet és a rugalmasságot. Kerüljük a sürgetést és a várakozást.

A konfliktusokat igyekszünk csökkenteni, kizárjuk a megkülönböztetést és az agressziót.

Nevelési elveink között kiemelt szerepet kap a beszélgetés, meghallgatás, személyre szóló figyelem.

Egészségre káros szokások mellőzése

A pszicho-higiénés nevelési feladatok körébe tartozik az egészségre káros szokások (alkoholfogyasztás, dohányzás, drogfogyasztás, képernyőfüggőség), az indokolatlan mértékű gyógyszerfogyasztás és az egyre terjedő drogfogyasztás, az elhízás és a cukorbetegség megelőzése.

Az óvodai nevelés területén célunk, hogy olyan egészségvédő modellt ismertessünk meg a gyermekekkel, mely későbbi életük során megvédi őket a káros szenvedélyektől.

Feladatunk, hogy a gyermekek megismerjék az egészség megvédéséhez, megerősítéséhez vezető tevékenységeket, a helyes táplálkozás a testedzés, a személyi és környezeti higiénia fontosságát.

Legjobb propaganda a jó példa, a helyes életvitel és harmonikus, derűs létünk.

Érzelmi nevelés

Az óvodás korú gyermek, jellemző tulajdonsága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Ezért elengedhetetlen, hogy az óvodai élet során biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.

Célunk állandó értékrendünk megteremtésével az elvárt érzelmi, erkölcsi és közösségi normáknak megfelelő személyiségjegyek, viselkedési formák kialakítása.

Feladatunk a gyermek képességeinek fejlesztésével optimális érzelmi és szociális attitűd megalapozása. A szeretet, a tisztelet közvetítésével érzelmi biztonság megteremtése, mely elősegíti az önbizalom, a pozitív én-kép kialakulását.

A feltételek biztosítása:

Kiemelt feladatunk a gyermekek beilleszkedési képességének elősegítése, csoportba történő integrációja.

Különös gonddal figyelünk a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű és esetleges migráns gyerekek beilleszkedésére.

A csoportban történő alkalmazkodás képességének fejlesztése fontos feladat, ilyen az egészségvédő, szabálykövető magatartás, a természeti és társadalmi feltételekhez alkalmazkodó viselkedés kialakítása, az emberi kapcsolatok tiszteletben tartása, az udvarias viselkedés, az együttműködés elfogadása. Teljes óvodai nevelésünket áthatja a gyermek-felnőtt tiszteletére épülő bizalmas, tapintatos és elfogadó viselkedése és a szeretet.

Törekvésünk, hogy a gyermek-gyermek kapcsolatban is jelen legyenek ezek az értékek.

Szocihigiénés egészségfejlesztés

A szocihigiénés egészségfejlesztés az egészségnevelésnek a társas együttélésből adódó feladatait öleli fel. A társas, közösségi együttélés közös értékrend, közös cél és cselekvés jellemzi. Az óvoda a család mellett a kisgyermek első szervezett közössége, amely szociális nevelő funkciója körében a társas-társadalmi életének beszabályozását végzi.

Célunk, hogy a gyermeket a közösségbe való befogadásra, egyenértékű emberként való elfogadásra készítse elő, szeretetteljes együttműködésben, együttműködésre való részvételre nevelje.

Feladatunk, hogy zavartalan, kiegyensúlyozott pedagógiai légkörben harmonikus kapcsolatok alakítása az egyén és a közösség között, a konfliktusok megoldása a személyiség kreatív kibontakoztatásával megfelelő mintát követve- utánzás, azonosulás, belsővé válás után ösztönzéssel, motivációval olyan szokások kialakítása, melyek segítik a más társadalmi közösségbe való beilleszkedést.

A szociohigiénés egészségfejlesztés területei:

- Esélyegyenlőség biztosítása és integráló nevelés
- Egészségpropaganda
-

Esélyegyenlőség biztosítása és integrált nevelés

Célunk a gyerekek közösségbe való befogadása, egyenértékű emberként való elfogadása, szeretetteljes együttműködésben való óvodai légkör megteremtése.

Az óvodai integrált nevelés célja, hogy a 3-7 éves integrálható fogyatékos vagy szociális hátránnyal küzdő gyerekek számára a normál óvodai nevelés során részükre folyamatos és elégségesen biztosított speciális fejlesztés mellett a gyermeki jogokat gyakorolva szociálisan, értelmileg, érzelmileg az iskolai életre éretté váljanak.

Feladatunk az óvodapedagógus részéről a másságnak a gyermekközösség irányába történő elfogadtatása, minden gyermeket ugyanazok a jogok illetik meg, származására, nemére, nemzetiségére, vallására, testi-lelki sérüléseire tekintet nélkül.!

Az óvodai nevelésünk azon (enyhe- vagy középsúlyos, illetve beszéd-) fogyatékos gyermekek részére nyújt adekvát fejlesztési lehetőséget, akik önkiszolgálásra képesek, fogyatékoságuk olyan mértékű, hogy a közösségi nevelés feltételei között a beilleszkedésre képesek, ismereteik, jártasságaik, készségeik fejleszthetők.

A feltételek biztosítása:

Biztosítjuk a biztonságos, szeretetteljes légkört, és az önérvényesítés helyes szabályainak kialakításán túl az egymáshoz való alkalmazkodás helyes módját következetesen betartjuk.

Törekszünk arra, hogy a szervezett óvodai programokban minden gyermek, hasonló jogokkal vegyen részt, ennek segítése minden óvodapedagógus feladata.

A törvényben foglaltak szerint nyitottak vagyunk az integráló nevelés feladataira, intézményünk objektív lehetőségeit szem előtt tartva.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez a megfelelő szakemberek segítségére számítunk (orvos, védőnő, szakszolgálat...)

Egészségpropaganda

Az egészségpropaganda az egészségpolitikai intézkedések széles körű terjesztését, a szociálpolitikai határozatok, döntések megértését, megkedveltetését, a megvalósításra irányuló mozgósítást jelenti. Ez, valamint az egészségügyi ellátás időben történő igénybevételére való mozgósítás, illetve felesleges igénybevételének elkerülésére irányuló felvilágosítás a feladata.

A betegségek korai felismerése, a szűrővizsgálatokra történő mozgósítás, az időszakos és rendszeres gondozás igénybevétele az egyén és a társadalom egészség-védelmének, az egészségfejlesztésnek a feladata.

Az óvodában az egészségpropaganda elsősorban a szülők felé irányul segítségével az óvoda, valamint a szülői ház egészségnevelésének összehangolására törekszünk (pl.: dohányzás, drog, alkoholizmus, képernyőfüggőség elleni propaganda, a szív védelme, az egészséges táplálkozásra való figyelem felhívás)

Célunk a betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése.

Feladatunk modell értékű felnőtt viselkedési minta nyújtása egészségpropaganda a szülők körében – az egészségesebb választásra való törekvés képességének fejlesztése.

Hetvehelyi Óvoda

Éves beszámoló

2024 – 2025-es nevelési év

TARTALOMJEGYZÉK

1. A pedagógiai munka feltételrendszere.....	3
1.1. Intézményre vonatkozó adatok.....	3
1.2. Humán erőforrás (személyi feltételrendszer).....	3
1.2. Tárgyi, infrastrukturális feltételrendszer.....	5
1.3. Szervezeti feltételek.....	5
1.3.1. Intézményi feladatmegosztás.....	5
1.3.2. Intézményi döntés előkészítés.....	6
1.3.3. Intézményi innováció.....	6
1.3.4. Továbbképzés.....	6
Pedagógus továbbképzés.....	7
2. Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció.....	8
2.1. Belső tudásmegosztás.....	9
2.2. Információátadás.....	9
3. Az intézmény partnerei.....	9
3.1. Szülők.....	9
3.2. Bölcsődés korú gyermek családjai.....	10
3.3. Iskola.....	10
3.4. Pedagógiai szakszolgálat.....	10
3.5. Pedagógiai szakmai szolgáltatás.....	11
3.6. Egyéb partnerek.....	11
3.7. Fenntartó.....	11
3.8. Az intézmény részvétele a közéletben.....	11
4. Személyiség- és közösségfejlesztés.....	12
4.1. Személyiségfejlesztés.....	12
4.1.1. Az egyes gyermekek személyes és szociális készségeinek, képességeinek megismerésének intézményi gyakorlata (módszerek, eszközök, technikák).....	12
4.1.2. Az egyes gyermekek személyes és szociális képességeinek fejlesztése (különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre), kulcskompetenciák fejlesztése... ..	12
4.1.2.1. Tehetség gondozás.....	12
4.1.2.2. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése.....	12
4.1.2.3. A beilleszkedési, tanulási és/vagy magatartászavarral küzdő gyermekek nevelése.....	13
4.1.3. A gyermekek szociális hátrányainak enyhítése.....	13
4.1.4. A gyermekek fejlődésének nyomon követése.....	13
4.1.5. Egészséges életmódra nevelés.....	15
4.1.6. Környezettudatos életmódra nevelés.....	16

4.2.Közösségfejlesztés	16
4.2.1. A gyermekek együttműködését elősegítő intézményi tevékenység.....	16
4.2.2.Az intézmény közösségépítő tevékenysége, programok	16
5. Pedagógiai folyamatok.....	17
5.1.Tervezés	17
5.2. Ellenőrzés.....	17
7. Gyermekbalesetek megelőzésére tett intézkedések terve	19
8. Nevelés nélküli munkanapok terve	19
9. A tervezett óvodai bezárás időpontja	20
10.Felelősök.....	21
9.1. Tűz- és bombavédelem.....	21
9.2. Munka és balesetvédelem.....	21
9.3. Szülők tájékoztatása.....	21
11. Jogszabályi háttér.....	21

1.A pedagógiai munka feltételrendszere**1.1. Intézményre vonatkozó adatok**

1.	A hatályos alapító okirat kelte, száma	005/435-2/2023
2.	Fenntartó neve, címe	Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás Hetvehely Rákóczi u. 36.
3.	Az intézmény hatályos alapító okirat szerinti neve	Hetvehelyi Óvoda
4.	Az intézmény székhelye, neve, címe	7681 Hetvehely, Petőfi Sándor utca 2.
5.	Az intézménybe felvehető maximális gyermeklétszám (fenntartói határozat, működési engedély száma)	25 fő
6.	Az intézmény óvodai csoportjainak száma 2019/2020. nevelési évben (fenntartói határozat száma)	1 csoport
7.	Az intézmény napi nyitvatartási ideje a 2018/2019. nevelési évben (fenntartói határozat száma)	7– 16 ³⁰ óráig 9 és 1/2 óra
8.	Alapító okirat szerinti ellátandó feladatai	óvodai nevelés, német nemzetiségi óvodai nevelés
9.	Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése	Szakértői bizottság szakértői véleménye alapján enyhe vagy középsúlyos értelmi vagy beszéd fogyatékos gyermekek integrált nevelése.
10.	Gazdálkodási jogköre	önállóan működő, részben önálló gazdálkodási jogkörrel rendelkező költségvetési szerv
11.	Óvodai csoportok száma összesen	1
	óvodai kiscsoport száma	-
	óvodai középső csoport száma	-
	óvodai nagycsoport száma	-
	óvodai vegyes csoport száma	1

1.2. Humánerőforrás (személyi feltételrendszer)

1.	Az intézmény igazgatója, képviselője	Ungváriné Kapronczai Ágnes
2.	Az intézmény telefonszáma	06/73/578-528 7 mellék vagy: 06/30/6624963
3.	E-mail elérhetősége	ovoda@hetvehely.hu

4.	Óvodapedagógus álláshelyek száma	2 fő: ebből 1 fő német nemzetiségi, szakvizsgázott óvodapedagógus - igazgató, és 1 fő óvodapedagógus
5.	Nevelőmunkát közvetlenül segítő álláshelyek száma összesen	1 fő
5.1	Dajkai álláshely száma	1 fő
5.2	Pedagógiai asszisztens álláshely száma	0 fő
6.	Intézményvezető helyettes (fő)	0 fő

	Foglalkoztatottak létszáma		Csoportban foglalkoztatott óv.ped létszáma (fő)	1 pedagógusra jutó gyermek létszám	Felsőfokú végzettségű óvodapedagógusok létszáma		Foglalkoztatottak létszáma technikai (fő)
	pedagógus (fő)	NOKS (fő)			Nő (fő)	Férfi (fő)	
Hetvehelyi Óvoda	2	1	2	11	2	0	0

	nevelőmunkát közvetlenül segítő (fő)		óvodapszichológus (fő)	óvodaitkár (fő)	informatikus (fő)	udvaros (fő)	konyhás (fő)
	dajka	pedagógiai asszisztens					
Hetvehelyi Óvoda	1	0	0	0	0	0	0

				Óvodapedagógusok által ellátott feladatellátási órák adatai		
		ÓVODAPEDAGÓGUS NEVE		Fokozata	neveléssel-oktatással lekötött órák száma [óra/hét]	
1.	Ungváriné Kapronczai Ágnes			Ped. I	12	
2.	Dajka Bernadett			Ped. I	32	
	A csoport megnevezése	Gyermekek létszáma (fő) 05.31.-i adat	Csoport típusa	Pedagógusok neve		Dajka neve
1.	Vegyes csoport	19fő ebből 3 fő SNI-s 2 fő BTMN	homogén / életkor szerint osztott			
			heterogén/ vegyes életkorú	X	Dajka Bernadett Ungváriné Kapronczai Ágnes	Takács Viktorné

MUNKAI DŐBEOSZTÁS, MUNKAREND:

Óvodapedagógusok heti váltásban

Délelőtti: 7-től-13⁵⁰ –ig.

Délutáni: 9⁴⁰ órától 16³⁰ óráig- illetve délutánonként igény szerint.

Az utolsó gyermek 16 óra 15 körül távozik, korábbi távozás esetén az óvodapedagógus munkaideje ennek függvényében változik.

Dajka munkaideje: 7⁵⁰ – 16¹⁰ óráig

1.2. Tárgyi, infrastrukturális feltételrendszer

Tárgyi és infrastrukturális feltételeink teljes mértékben megfeleltek a színvonalas pedagógiai munka megvalósításának. A gyermekek védett, biztonságos környezetben fejlődtek.

A takarékoság (telefon, internet, víz, elektromos áram, gáz), a tárgyi eszközök, felszerelések maximális megóvása, a keletkező hibák azonnali jelentése az igazgató felé jellemző minden alkalmazottra.

Tervezett felújítás, karbantartás, egyéb beszerzések közül megvalósult:

- Csoportszobai játékeszközök, mesekönyvek, tornaeszközök bővítése;

Nem valósult meg – forráshiány miatt :

- Udvari ivókút beszerelése
- mezítlábas ösvény kialakítása

1.3. Szervezeti feltételek

1.3.1. Intézményi feladatmegosztás

Igazgató: Ungváriné Kapronczai Ágnes

A köznevelési intézmény igazgatója – legjobb tudása szerint szakszerűen és törvényesen működtette az intézményt, takarékosan gazdálkodott.

Az éves munkaterv szerint felelt a pedagógiai munkáért, lebonyolította az intézményi belső ellenőrzést, felkészült az időközben elhalasztott intézményi tanfelügyeleti ellenőrzésre. Megszervezte a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátását, biztosította a nevelő és oktató munka egészséges és biztonságos feltételeit igyekezett megelőzni a gyermekbaleseteket, valamint megszervezte a gyermekek egészségügyi vizsgálatát.

Távolléte alatt nem volt szükség olyan döntésre, irányításra, amit a helyettesítő óvodapedagógus feladatkörébe kellett volna utalni.

1.3.2. Intézményi döntés előkészítés

Az intézmény nevelőtestülete a nevelési kérdésekben, az intézmény működésével kapcsolatos ügyekben, a köznevelési törvényben és más jogszabályokban meghatározott kérdésekben döntési, egyébként pedig véleményező és javaslattevő jogkörrel rendelkezik.

1.3.3. Intézményi innováció

Alapvetően támaszkodtunk a gyermekek természetes megnyilvánulási formáira, a mozgásra és a játékra, mint a fejlődést meghatározó tényezőkre. Az óvodáskor fő tevékenységét, a játékot tudatosan használtuk fel az egyéni képességek fejlesztésére, a tehetség kibontakoztatására. A gyermekek napi **fő tevékenysége a játék**, melyből kiindulva komplex módon törekedtünk a környező világ megismertetésére.

Óvodánk elsősorban a gyermekek igényeinek kívánt megfelelni, és érdekeit szolgálni.

1.3.4. Továbbképzés

Pedagógus továbbképzés

Ebben a nevelési évben pedagógusaink több továbbképzésen vettek részt.

Dajka Bernadett az Oktatási Hivatal által szervezett Drámajáték-vezetés című A/13221/2024 alapítási engedély határozatszámú - a 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet szerint akkreditált – 30 órás pedagógus-továbbképzési programon és a továbbképzés követelményeinek megfelelt.

Mindkét óvodapedagógus részt vett az Oktatási Hivatal által – a Nemzeti Közszerződési Egyetem bevonásával – PED/2006/2024 nyilvántartásba vételi számon meghirdetett, a 40/2024. (IX.02.) BM rendelet szerint megszervezett „A nevelő-oktató munka során alkalmazott tartalomszabályozók ismerete” című 10 órás online képzési programon. A résztvevők a képzés követelményeinek megfeleltek.

Mindkét óvodapedagógus részt vett az Élmény- és értékalapú tábor- és kirándulásszervezés a közösségek fejlesztésért című 30 órás - a 277/1997. (XII.22.) sz. Kormányrendelet szerint – akkreditált pedagógus-továbbképzési programon.

Nem pedagógusok továbbképzése:

Takács Viktorné dajka számára az idei évben nem terveztünk továbbképzést.

1.3.5. Intézményi hagyományok, programok

HETVEHELYI ÓVODA PROGRAMOK-ESEMÉNYEK 2023-2024		Megvalósult?
IDŐPONT	MEGNEVEZÉS	
2024.08.30.	Tanévnyitó értekezlet	igen
2024.09. 02. 16:00	Szülői értekezlet (év eleji tudnivalók...)	igen
2024.10. hónaptól	ÓVODA –ISKOLA átmenet, a tanítónő folyamatos látogatása egész nevelési évben	Igen
2024.10.06.	Munkatársi megbeszélés	Igen
2024. 10. 18.	Nevelés nélküli munkanap pedagógusok továbbképzése miatt	Igen
2024.11.11.	Márton-napi megemlékezés	Igen
2024.11. hó 3.-4. hét	Egészség hét, baleset-megelőzés	Igen
2024. dec.15-ig	Szakértői vizsgálati kérelmek beküldése	Igazgató
2024.12.06.	Mikulás ünnepély	Igen
2024.12. 21.	Adventi vásár, falurendezvényi műsor	Igen
2024.12.19.	Óvodai karácsony	Igen
2025.01.08.	Munkatársi megbeszélés	Igen
2025.02.05.	Nevelőtestületi féléves értekezlet	Igen
2025.02. 20.	Szülői értekezlet	Igen
2025.02.14.	Farsang	Igen
2025.03.22.	Víz világnapja	Igen
2025.03. hó 2. hét	Fogápolási és egészség hét	Nem
2025.04.07.– től húsvét	Húsvéti készülődés	Igen
2025. 04.	Iskolai beiratkozás	Igen

2025. 04.22.	Föld világnapja program	Nem
2025.05. 06.	Erdei óvodai témanap	Igen
2025.04.28-29.	Óvodai beiratkozás	Igen
2025. 05.09.	Anyák napja	Igen
2025.05.26.	Gyereknapi kirándulás Deseda, Fekete István Látogatóközpont	Igen
2025.06.13.	Ballagás	Igen
2025.06.18.	Tanév záró értekezlet	Igen
2025. 08.11.-.22	NYÁRI ZÁRÁS	Igen

2. Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció

A 2024/2025-as nevelési év kiemelt feladata volt az OviKréta felület aktív használatának elsajátítása, illetve felkészülés a tanfelügyeletin ellenőrzésre, valamint a jogszabályi környezetnek megfelelően az intézményi szabályozó dokumentumok átvizsgálása, módosítása. Az ehhez szükséges információáramlás megfelelő volt a kollégák között.

Cél	Feladat	Megvalósult?
Az OviKréta felület naponta történő zökkenőmentes használata	A munkavállalók folyamatos tájékoztatása	Igen
	A felület használatának szükség szerinti segítése, oktatóanyagok megosztása, feldolgozása	Igen
	A nevelési év végére a felület napi szintű, rutinszerű használata	Igen
A jogszabályi és intézményi változások kapcsán a működést meghatározó dokumentumok tartalmi megfelelőségének biztosítása.	Pedagógiai Program módosítása.	Igen
Tanfelügyeleti ellenőrzés lebonyolítása	Felkészülés a tanfelügyeletre, dokumentumok feltöltése az informatikai felületre, önértékelés lebonyolítása	Igen

2.1. Belső tudásmegosztás

Ebben az évben 2+1 továbbképzésen vettünk részt, az itt szerzett ismereteket és az egyéb információkat a napi megbeszélések során megosztottuk egymással. Az Oktatási Hivatal által online elérhető tájékoztatókat élőben igyekeztünk követni, mely nagyban hozzájárult az új digitális naplóvezetés, egyéb dokumentációs felületek zökkenőmentes használatához.

2.2. Információátadás

	Az óvoda belső kommunikációs rendszere		Megvalósult?
1.	PEDAGÓGIAI-SZAKMAI KOORDINÁCIÓS MEGBESZÉLÉSEK SZERVEZÉSE	Heti egy alkalommal, illetve igény szerint az aktualitásoknak megfelelően	Igen
2.	NEVELÉSI ÉRTEKEZLETEK	Félévente, ill. az aktualitásoknak megfelelően szükség szerint	Igen
3.	A TOVÁBBKÉPZÉSEKEN SZERZETT TUDÁS ÁTADÁSA	Továbbképzések után	Igen

3. Az intézmény partnerei

3.1. Szülők

A szülőkkel való kapcsolattartás az egész nevelési évben kiemelt jelentőségű. Értekezletek, napi megbeszélések, fogadóórákon való részvétel, közös óvodai programokon, ünnepeken való részvétel formájában valósul meg.

Dátum			Megnevezése	Megvalósult?
hó	nap	idő		
09.	02.	16 óra	Szülői értekezlet	Igen
02.			Félévi értékelésekhez kapcsolódó fogadóórák	Igen
09.			Szülői szervezet megbeszélése, értekezletek	Igen
08.			Nyílt nap	Igen
12.			Ünnepek a családokkal: advent	Igen
05.			anyák napja	
06.			évváró és ballagás	

3.2. Bölcsődés korú gyermek családjai

Az ovivárási programon megismerkedhetek az óvodapedagógusokkal, dajkával, az óvoda épületével. Beszoktatás, befogadás megkönnyítése érdekében szülői beszoktatást preferálunk.

Dátum			Megnevezése	Megvalósult?
hó	nap	idő		
08.	29.	16:00	OVIKEZDŐ játszó délután	igen

3.3. Iskola

Az iskolával való kapcsolattartás megújítása megtörtént. Biztosítottuk, hogy a gyermekek már az iskolába lépés megismerkedjenek az intézménnyel. Az óvoda –iskola átmenet megkönnyítését célzó játékos programokon vettek rész nagycsoportosaink a jövőendő tanító nénivel, heti rendszerességgel októbertől folyamatosan. Óvodánk és nevelőtestületünk célja volt, hogy a Hetvehelyi óvodások szülei a Hetvehelyi Iskolába írassák gyermekeiket, ez egy gyermek kivételével meg is történt (ő sajátos nevelési igénye miatt speciális intézménybe fog járni).

Idő	Megnevezése	Megvalósult?
10. hó	Óvodapedagógusok látogatása az első osztályban	Igen
12. hó	Mikulás-rendezvényen való részvétel	Igen
Több alkalommal	Az iskola által szervezett német nyelvű előadásokon való részvétel	Igen
03. hó	Nagycsoportosok látogatása az iskolában	Igen
06. hó	Óvodai évvárón, ballagáson részvétel	Igen

3.4. Pedagógiai szakszolgálat

Elsősorban az SNI, BTMN gyanús valamint az iskolába készülő nagycsoportosok szűrése miatt és során tartottunk kapcsolatot az intézménnyel. Ezek a vizsgálatok azt a célt szolgálták, hogy az óvodapedagógusok irányvonalat kapjanak egy-egy gyermek további fejlesztéséhez, segítségéhez.

Feladat	Megvalósult?
A Nevelési Tanácsadóba, ill. Szakértői Bizottsághoz küldendő gyermekek személyi anyagának előkészítése, kérelmek beadása.	Igen
SNI, BTMN gyermekek vizsgálata/felülvizsgálata	Igen

3.5. Pedagógiai szakmai szolgáltatás

Ebben az évben nem vettünk igénybe ilyen szolgáltatást.

3.6. Egyéb partnerek

Dátum	Partner	Feladat	Megvalósult?
Dec. 21.	Fenntartó Önkormányzat és Iskola	Karácsonyi műsor, Betlehemezés Hagyományőrző Adventi műsor (faluszintű)	Igen
Jún. 18.		Kiállításmegnyitó	igen
05. 06.	Mecsekerdő Zrt.	Túra, Madarak és Fák napja, Erdei iskola	Igen
Szükség szerint	Védőnő, gyermekorvos, fogorvos	Szűrések, tisztasági vizsgálatok (folyamatosan)	Igen
alkalomszerűen	Környékbeli Óvodák	Értekezletek, továbbképzések	Nem

3.7. Fenntartó

A napi kapcsolattartás biztosította az intézmény zavartalan és biztonságos működését. A gazdálkodás és intézményvezetés közös munkája a törvényes megvalósítását szolgálta.

Legfőképpen a napi aktuális helyzetek közös megoldásával valósult meg.

Esetenként értekezleteken, megbeszéléseken, bizottsági és testületi üléseken való részvétel formájában is tetten érhető volt.

3.8. Az intézmény részvétele a közéletben

Az intézményi hagyományok táblázatban foglaltak alapján valósult meg, nemzeti ünnepeken, községi rendezvényeken való aktív részvétel formájában.

A gyermekek ünnepi műsort adtak a falusi adventi jótékonysági rendezvényen és felléptek A Szakkör kiállításmegnyitóján is.

4.Személyiség- és közösségfejlesztés

4.1. Személyiségfejlesztés

4.1.1. Az egyes gyermekek személyes és szociális készségeinek, képességeinek megismerésének intézményi gyakorlata (módszerek, eszközök, technikák)

A gyermekek megismerése az óvodába kerüléstől az iskolába lépésig tart. Az óvodapedagógusok a megfigyelés módszerét alkalmazzák. A megfigyelések eredményeit az OviKréta felületen rögzítették. Játék során, játékos feladatokon keresztül tárták fel a gyermekek képességeit, ismerték meg személyiségüket és ezek alapján készítettek fejlesztési tervet a gyermekre vonatkozóan.

4.1.2 .Az egyes gyermekek személyes és szociális képességeinek fejlesztése (különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre), kulcskompetenciák fejlesztése

A gyermek személyiségének feltárása során szorosan együttműködtek a szülőkkel. A csoport óvodapedagógusai összhangban dolgoznak módszerek, követelmények tekintetében. Szükség esetén szakembertől kértünk segítséget.

4.1.2.1. Tehetséggondozás

A tehetséges gyermekek felismerése fontos feladat a csoportban. A kiemelt képességű gyermekek számára plusz tevékenység adásával, mely játékos, a gyermek számára érdekes, további kulcskompetenciáik fejlesztését segítettük elő.

Ezeket a gyermekeket kiemelten szerepeltettük műsorokon, mozgásos tevékenységekben, azokon a területeken, amelyben kiemelkednek társaiktól. Művészeti pályázatokon vettünk részt velük. Itt is fontos feladat volt a szülőkkel való kapcsolattartás, segítség, ötletek adása az otthoni neveléshez.

4.1.2.2. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

Az óvodapedagógus tapasztalata, a gyermek mélyebb megismerése után, először a nevelési tanácsadó vizsgálatát kértük. Egyes esetekben onnan irányították további vizsgálatokra a gyermekeket.

Az óvoda gondoskodott a gyermek fejlesztésének megszervezéséről, a szakvéleményben megállapítottak figyelembe vételével.

A csoportban dolgozó óvodapedagógusok kiemelten és integráltan, a szülőkkel szoros együttműködésben nevelték ezeket a gyermekeket, különös figyelmet fordítva a szakvéleményben előírtakra.

Együttműködtek a fejlesztésben résztvevő gyógypedagógussal.

Egy gyermek esetében a fenntartóhoz és a Tankerületi Központoz fordultunk a sajátos nevelési feladatok speciális ellátásának ügyében.

4.1.2.3. A beilleszkedési, tanulási és/vagy magatartászavarral küzdő gyermekek nevelése

A gyermek megismerése során olyan légkört alakítottunk ki a csoportban, melyben a gyermek fejlődése biztosított. Információkkal, módszerek ajánlásával segítettünk a szülőknek az otthoni nevelésben.

Igénybe vettük szakemberek segítségét, szakszolgálat vizsgálatát, pszichológus segítségét.

4.1.3. A gyermekek szociális hátrányainak enyhítése

A gyermekvédelmi felelős irányításával az óvodapedagógusok elengedhetetlen feladata volt ez is. Igénybe vettük a gyermekjóléti szolgálat szakemberének segítségét. Együttműködésünket felajánlottuk a szülőknek. Családlátogatásra nem volt szükség.

4.1.4. A gyermekek fejlődésének nyomon követése

A gyermek óvodába kerülésétől folyamatosan megfigyeltük, feltérképeztük a gyermek személyiségét. A megállapításainkat folyamatosan rögzítettük az új előírásoknak megfelelően az OviKréta felületén. A fejlődési napló tartalmát minden esetben félévente ismertettük a szülővel és a megismerés tényét a szülő aláírásával igazolta. Ezen kívül esetenkénti feljegyzést készítettünk a gyermek dokumentációs dossziéjába.

Cél	Feladat	Megvalósult?
Egyéni fejlődési dokumentáció szakszerű pedagógiai tartalommal rendelkezzen.	Megfigyelések. Szülői értekezleteken való részvétel. Belső képzések vezetése. Dokumentáció vezetése.	Igen

A tanuláshoz szükséges értelmi, érzelmi funkciók fejlesztése, a sérült funkciók javítása, a hiányzók pótlása.	Egyéni fejlesztés. Mérés, értékelés. Dokumentáció vezetése.	Igen
Személyes, csoportos segítő és fejlesztő tevékenység gyermekek és munkatársak (esetenként családtagjaik) vonatkozásában.	Az egészséges, de bizonyos területeken nehézségekkel küzdő gyermekeknek és felnőtteknek való segítségnyújtás. A coaching, meseterápia, drámapedagógia technikái a gyermekeket, felnőtteket segítik a megoldások, válaszok megtalálásában.	Igen
Biztosítani a leghatékonyabb személyiségfejlődés elősegítését. Az SNI és BTMN gyermek megkapja azokat a lehetőségeket, amelyek szükségesek, hogy tudásának, képességének megfelelően fejlődjön.	Szakértői vélemények átnézése, hiányok pótlása. A gyermekek fejlesztésével kapcsolatos feladatok, fejlesztés időpontjának egyeztetése, fejlesztősarok zavartalan használatának biztosítása.	Igen
A tehetségigérek feltérképezése megfelelő szakemberek bevonásával.	Konzultálás a gyógypedagógussal, fejlesztési tervek megbeszélése.	Igen
	A tanköteles korú gyermekek további egy nevelési évig az óvodai nevelésben való részvételéről a szülők tájékoztatása, és a szülők kérésére szakszerű és hitelesített dokumentumok másolatának átadása.	Igen
	Szakértői vélemények érvényességének nyomon követése, nyomtatványok kitöltetése, továbbítása. Vizsgálatok kérése, szükség szerint egyedi esetkezelés.	Igen
	Kapcsolattartás a Pedagógiai Szakszolgálattal, szükség szerint egyedi problémakezelés.	Igen

Az SNI, BTMN gyermekek esetében a tankötelezettség megkezdésekor az óvoda az iskolának, illetve intézményváltáskor a gyermek előző óvodája köteles megküldeni a fogadó intézménynek a gyermekre vonatkozó – szakértői bizottság által kiállított – szakvéleményt.		Igen
A krízishelyzetbe került gyermekek, családok eseteinek jelzése. Az ártó hatások nyomán kialakult állapot felismerése, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését akadályozza, gátolja. A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek életvitelének, és személyiségfejlődésüknek figyelemmel kísérése.	A gyermekvédelmi munka intézményi szintű koordinálása, jogszabályi háttér megismerésének biztosítása.	Igen
Az intézmény a hátrányos helyzetű gyermekek számára az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program szerint óvodai fejlesztő programot szervez.	Kapcsolattartás a jelzőrendszer többi tagjával, különösen a védőnőkkel. Szükséges jelzések megtétele. Az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó kötelezettségek érvényesítése a nevelés minden területén.	Igen Nem

4.1.5. Egészséges életmódra nevelés

A mindennapos mozgás, a minél több szabadban eltöltött idő, a gyümölcsnapok megtartása, az egészséges ételek fogyasztása, mind az egészséges életmód kialakítását szolgálták.

A mozgásos tevékenységeket, amíg az időjárás engedi, a szabadban végeztük.

A szülők Támogattak minket a gyümölcsnapok megtartásában.

Az egészségügyi szűrővizsgálatok, tisztasági vizsgálatok megtörténtek a védőnővel való együttműködés során.

Óvodai nevelésünk célja, a gyermekeknek megfelelő és rendszeres életritmus, napirend, az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása volt.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben foglaltak alapján a köznevelési intézménynek biztosítani kell a diabétesszel élő, valamint a fokozott kockázatú allergiás

betegséggel diagnosztizált gyermekek, tanulók egészségének megőrzésére fordított fokozott figyelmet. Ebben a nevelési évben nem volt ilyen speciális figyelmet igénylő gyermek az intézményben.

4.1.6. Környezettudatos életmódra nevelés

Az általunk nevelt gyermekekben igyekeztünk megalapozni a természet szeretetét, a természet tisztaságának, szépségének védelmét, a környezettudatos és környezetet védő-óvó magatartást.

A környezeti neveléssel kapcsolatos tartalmak megjelentek a napi tevékenységekben áthatották az óvodai nevelés egész folyamatát.

Feladat	Megvalósult?
Erdei kirándulások, séták, a községünk megismerése	Igen
Az intézményi hagyományokban leírt óvodai programok	Igen

4.2. Közösségfejlesztés

4.2.1. A gyermekek együttműködését elősegítő intézményi tevékenység

Közösségi nevelésünk alapelve, hogy a gyermek, mint egyén találja meg helyét a közösségben. Váljon igényévé, a csoporttal való együttműködés, ugyanakkor, ha arra van igénye, egyedül is tevékenykedhessen.

Feladatunk volt a nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó, családi légkör kialakítása, melyben az egyéniség kibontakozhat, a közösségi normák kialakítása, a biztonság érzésének kialakítása a gyermekben és a szülőben egyaránt. Ezt sikerült megvalósítani.

A közös programokon keresztül (ünnepek, kirándulások) az együvé tartozás érzését növeltük a gyermekekben.

4.2.2. Az intézmény közösségépítő tevékenysége, programok

Az alkalmazottak számára a mindennapos megbeszéléseken, értekezleteken nyílt lehetőség véleményeik, ötleteik megfogalmazására, együttgondolkodásra.

5. Pedagógiai folyamatok

5.1. Tervezés

Az óvodapedagógusok az OviKréta csoportnaplóban heti komplex tervet készítettek a gyermekcsoport számára, figyelembe véve képességeiket, életkorukat. Rögzítették a csoport szokás- és szabályrendszerét, a havi szervezési feladatokat előre megtervezték. Figyelemmel kísérték és rögzítették azok megvalósítását.

A tanügy-igazgatási dokumentumok naprakész vezetése elengedhetetlen feltétele volt a nevelőmunkának.

Nevelési évünk kiemelt feladatai:

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai fejlesztése, szülőkkel való kapcsolattartás mélyítése
- Óvoda-iskola átmenet segítése
- Tehetséges gyermekek felismerése, fejlődésük elősegítése
- Hagyományaink ápolása, hagyományőrzés
- az új OviKréta felület használatának beillesztése a napi gyakorlatba, hogy a pedagógiai munka dokumentálása az új előírásoknak megfelelően történjen

Mindezen feladatokat sikerült megvalósítani, ám egy részükre a következő időszakban még nagyobb hangsúlyt kell fektetni.

5.2. Ellenőrzés

5.2.1. Belső ellenőrzés

A belső ellenőrzés és értékelés a helyi óvodai program által kitűzött célokra, feladatokra terjedt ki, meghatározott szempontsor alapján a pedagógusok és az alkalmazottak munkájában, az intézmény működésében.

Célja volt: nevelőmunkánk minőségének és hatékonyságának emelése, a tényleges állapot összehasonlítása a pedagógiai célokkal, visszajelzés a pedagógiai munka színvonaláról.

Feladata: a módszertani szabadságot tiszteletben tartva fejlessze a nevelőtestület szakmai tevékenységét, a nevelés eredményességét, biztosítva a zavartalan működést.

Tervszerűen történt, tájékoztató és tematikus látogatások formájában, melyekben az értékelés is sorra került azonnali szóbeli formában.

A 2024 - 2025-ös nevelési év KIEMELT ELLENŐRZÉSI TERÜLETEI:

1. Csoportnaplót az OviKréta dokumentáltuk, ennek ellenőrzése-teljeskörű volt
2. Felvételi- mulasztási naplót az OviKréta dokumentáltuk, ennek ellenőrzése-teljeskörű volt
3. Óvoda köteles gyermekek óvodába járásának nyomon követése-felvételi előjegyzési napló-teljeskörű volt
4. A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentációs rendszer- teljes körűen megvalósult az OviKréta felületen
5. Gyermekbalesetek megelőzése-teljeskörűen megvalósult
6. Gyermekvédelmi tevékenység, dokumentáció, gyermekvédelmi felelős, óvodapedagógusok-teljeskörű volt
7. Munkaidő, munkafegyelem (adminisztráció-jelenléti ív,) betartása
8. Szakmai munka ellenőrzése

5.2.2. Tanfelügyeleti ellenőrzés

Célja: Az intézmény munkájának külső, egységes kritériumok szerinti ellenőrzése és értékelése a minőség javítása érdekében. Ebben az évben óvodánk ki volt jelölve intézményi tanfelügyeletre, ám a látogatás dátumát az Oktatási Hivatal a következő nevelési évre tolta. (2025. május 9 helyett november 21-re módosították.)

5.3. Értékelés, intézményi önértékelés

A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvényben foglaltak alapján a 2024/2025. nevelési évtől a munkáltató minden évben köteles a köznevelésért felelős miniszter rendeletében meghatározott szabályok szerint értékelni a pedagógus és a pedagógus szakképesítéssel vagy szakképzettséggel rendelkező nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott teljesítményét. A pedagógusok teljesítményértékelése az OviKréta TÉR felületén teljeskörűen megtörtént. Mindkét óvodapedagógus 90% feletti eredménnyel büszkélkedhet.

6. Gyermekvédelmi feladatok ellátása

Az óvodában a gyermekvédelmi feladatok koordinálására gyermekvédelmi felelős tevékenykedett, aki munkáját a gyermekvédelmi törvényben meghatározottak alapján végezte. Gyermekvédelmi felelős: Ungváriné Kapronczai Ágnes –igazgató

Alapvető feladata volt:

- az óvodapedagógusok gyermekvédelmi munkájának segítése,
- a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.
- segíti a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Gyermekjóléti Központ tevékenységét.
- étkezési kedvezményre jogosultak dokumentálása, jogosultságot igazoló nyilatkozatok összegyűjtése.
- fogadóórák tartása.
- Ezen tevékenységek a nevelési év során mind megvalósultak.

7. Gyermekbalesetek megelőzésére tett intézkedések terve

A balesetvédelem minden alkalmazott kiemelt feladata volt. Minden olyan esetet, körülményt, meghibásodást azonnal jelentettek, amely a gyermekek vagy a felnőttek testi épségét veszélyeztették.

Az óvodapedagógusok a csoport szokás- és szabályrendszerében rögzítették az udvari játékok használati rendjének kialakítását, felhívták a gyermekek figyelmét a balesetveszélyforrásokra.

Balesetvédelmi, munkavédelmi felelős: megbízott külső személy (Somfai Kft.)

Feladatok:

- Balesetvédelmi, munkavédelmi oktatás megtartása -megvalósult
- Egészségügyi könyvek lejárta figyelemmel kísérése – megvalósult

Az udvari játékeszközök ellenőrzése megtörtént. A feltárt hiányosságokat megszüntettük, a szükséges javítási teendőket a fenntartó karbantartója elvégezte (kiszávítások a hintán, csúszda festése.)

8. Nevelés nélküli munkanapok terve

- 2024. 10. 18. Pedagógusok továbbképzése – megvalósult.
Ez volt az egyetlen nevelés nélküli nap az évben.

9. A tervezett óvodai bezárás időpontja

	Dátum		IDŐSZAK	Megvalósult?
	-tól	-ig		
1	2024. 12. 23.	2025. 01. 03.	Karácsonyi szünet	Igen
2	2025. 08.01.	2025. 08. 22.	Nyári zárás	Igen

Karácsony és újév közötti munkanapokon az óvoda a házirendnek megfelelően zárva tartott. Indoklás: az előzetes igényfelmérés alapján ebben az időszakban senki nem szeretne volna igénybe venni az óvodai ellátást, valamint energiatakarékossági szempontokat érvényesítettünk.

A nyári takarítási szünet 2 hét: 2025. augusztus 11-22-ig tartott. Ezen idő alatt az óvodában karbantartási, felújítási munkák, és a megfelelő higiénés körülményeket biztosító takarítás folyt.

Az igazgató gyermekek szülei között írásos felmérést végzett a gyermekek nyári óvodai ellátási igényére vonatkozóan, és a gyermekek ellátását a szülők kérésének megfelelően helyettesítő kollégával (Orsós Zsófia) - megbízási szerződéssel- látta el 2025. július 11 és augusztus 8. között.

9. Felelősök

9.1. Tűz- és bombavédelem

Felelős: Külsős megbízott (Somfai Kft.)

A nevelési évben a következő feladatokat látta el:

- Tűzvédelmi, bombavédelmi oktatás megtartása
- Tűzriadótervek elhelyezése, dolgozókkal áttanulmányoztatás

Igazgató vezetésével a következő próbákat is elvégeztük:

- Tűzriadó gyakorlat
- Bombariadó gyakorlat

9.2. Munka- és balesetvédelem

Felelős: Külsős megbízott (Somfai Kft.)

- A nevelési évben a következő feladatot látta el:
Munka- és balesetvédelmi oktatás megtartása

9.3. Szülők tájékoztatása

- Faliújság aktualizálása folyamatosan történt.
- Szülők tájékoztatása adott időben megtörtént.

10. Jogszabályi háttér

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 229/2012. (VIII. 28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról
- 363/2012 (XII. 17.) kormányrendelet az óvodai nevelés országos alapprogramjáról és annak módosításáról szóló a 137/2018. (VII. 25.) kormányrendelet
- 2023. évi LII- törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról – 2024. január 01-től
- 402/2023. (VIII. 30.) kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény szerinti felzárkózó és kedvezményezett települések listájáról, valamint egyes közneveléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról
- 403/2023. (VIII. 30.) kormányrendelet egyes közneveléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásáról, valamint az ide vonatkozó módosítások
- 2008. évi XXXI. törvény az esélyegyenlőség érvényesülésének közoktatásban történő előmozdítását szolgáló egyes törvények módosításáról.
- 26/1997. (IX.3.) NM rendelet iskola-egészségügyi ellátásról
- A fenntartó helyi rendeletei, határozatai
- Az óvoda szabályozó dokumentumai:
  - Alapító okirat,
  - Helyi pedagógiai program,
  - Szervezeti és Működési Szabályzat,
  - Házirend
- Útmutatók - Oktatási Hivatal:
  - Országos Tanfelügyelet – kézikönyv az óvodák számára
  - Önértékelési kézikönyv óvodák számára

Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás 2025. évi címrendje

Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás

Szervezeti egység megnevezése	Ezek a szakfeladatok, cofogok használhatók az egységben belüli		
	Részletező megnevezése	Cofog	Szakfeladat
1. Jogalkotás, elszámolások, támogatások	Nincs	011130	999001
	Nincs	018030	Önkormányzati jogalkotás
	Nincs	018010	Támogatási célú elszámolások
			Önkormányzatok elszámolásai a központi költségvetéssel

Megnevezés

2025. évi működési költségvetési bevételek és kiadások teljesítése (Ft-ban)

B e v é t e l e k			K i a d á s o k				
M e g n e v e z é s	Eredeti	Változás	Módosított	M e g n e v e z é s	Eredeti	Változás	Módosított
Önkormányzatok működési támogatásai (B11)		0		K1 Személyi juttatások		0	
Egyéb működési célú támogatások bevételeit államháztartáson belülről (B16)	35 375 832	4 674 618	40 050 450	K2 Munkaadókat terhelő járulékok		0	
B1 Működési célú támogatások államháztartáson belülről	35 375 832	4 674 618	40 050 450	K3 Dologi kiadások	130 000	0	130 000
B4 Működési bevételek		0		K5 Egyéb működési célú kiadások		0	
B6 Működési célú átvett pénzeszközök		0				0	
B8 Finanszírozási bevételek		0				0	
- előző évi pénzaradvány igénybevétele		0				0	
Működési bevételek mindösszesen:	35 375 832	4 674 618	40 050 450	Működési kiadások mindösszesen:	130 000	0	130 000

2025. évi felhalmozási költségvetési bevételek és kiadások teljesítése (Ft-ban)

B e v é t e l e k			K i a d á s o k				
M e g n e v e z é s	Eredeti	Változás	Módosított	M e g n e v e z é s	Eredeti	Változás	Módosított
B2 Felhalmozási célú tám. államháztartáson belülről		0		K6 Beruházások		0	
B5 Felhalmozási bevételek	0	0	0	K7 Felújítások		0	
B7 Felhalmozási célra átvett pénzeszközök:		0		K8 Egyéb felhalmozási célú kiadás		0	
szla hitel		0		K9 Finanszírozási kiadások	35 245 832	4 674 618	39 920 450
B8 Finanszírozási bevételek	0	0				0	
- előző évi pénzaradvány igénybevétele	0	0				0	
Felhalmozási bevételek mindösszesen:	0	0	0	Felhalmozási kiadások mindösszesen:	35 245 832	4 674 618	39 920 450

Bevételek mindösszesen	35 375 832	4 674 618	40 050 450
Társulás bevételei	35 375 832	4 674 618	40 050 450

Kiadások mindösszesen:	35 375 832	4 674 618	40 050 450
Társulás kiadás	35 375 832	4 674 618	40 050 450

2025. évi egyesített költségvetési bevételek és kiadások teljesítése (Ft-ban)

BEVÉTELEK				KIADÁSOK			
Megnevezés	Eredeti	Változás	Módosított	Megnevezés	Eredeti	Változás	Módosított
Önkormányzatok működési támogatásai (B11)	0	0	0	K1 Személyi juttatások	0	0	0
Egyéb működési célú támogatások bevételei államháztartáson belülről (B16)	35 375 832	4 674 618	40 050 450	K2 Munkaadókat terhelő járulékok	0	0	0
B1 Működési célú támogatások államháztartáson belülről	35 375 832	4 674 618	40 050 450	K3 Dologi kiadások	130 000	0	130 000
B2 Felhalmozási célú tám. államháztartáson belülről	0	0	0	K4 Ellátottak pénzbeli juttatásai	0	0	0
B3 Közhatalmi bevételek	0	0	0	K5 Egyéb működési célú kiadások	0	0	0
Termőföld adó	0	0	0	tartalék	0	0	0
- Vagyoni típusú adók	0	0	0	K6 Beruházások	0	0	0
- Termékek és szolgáltatások adói	0	0	0	K7 Felújítások	0	0	0
- Gépjárműadó	0	0	0	K8 Egyéb felhalmozási célú kiadás	0	0	0
- Bíróságok, pótlékok	0	0	0	K9 Finanszírozási kiadások	35 245 832	4 674 618	39 920 450
B4 Működési bevételek	0	0	0				
B5 Felhalmozási bevételek	0	0	0				
B6 Működési célú átvett pénzeszközök	0	0	0				
B7 Felhalmozási célra átvett pénzeszközök	0	0	0				
fszla hitel	0	0	0				
B8 Finanszírozási bevételek	0	0	0				
- előző évi pénzmaradvány igénybevétele	0	0	0				
Költségvetési bevételek összesen:	35 375 832	4 674 618	40 050 450	Kiadások összesen:	35 375 832	4 674 618	40 050 450

**Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás
2024. évi pénzmaradványának felhasználása**

1.) Előző évi (2024.) pénzmaradvány felhasználása

(Ft-ban)

Tervezett pénzmaradvány:	0
---------------------------------	----------

Intézmény megnevezése	Pénzmaradvány			Módosított
	Összesen	Kötelezett- séggel terhelt	Szabadon felhasználhat ó	
Társulás		0		0
Összesen:	0	0		0
Szabad pénzmaradvány			0	0

Helyi önkormányzati Társulás 2025. évi költségvetési bevételeinek teljesése (Ft-ban)

COFOG	Bevételek megnevezése	B1 Önkorm. működési tám.		B2 Felhalm.c. tám.AH belül		B3 Közhatalmi bevételek		B4 Közhatalmi működési bevételek		B4 Működési bevételek		B5 Felhalm. bevételek		B5 Felhalm. bevételek		B7 Felhalm.c. átvett pénzeszk.		B7 Felhalm.c. átvett pénzeszk.		B8 Finanszírozási bev.		B8 Finanszírozási bev.		Összesen módosított
		Eredeti	Módosított	Eredeti	Módosított	Eredeti	Módosított	Eredeti	Módosított	Eredeti	Módosított	Eredeti	Módosított	Eredeti	Módosított	Eredeti	Módosított	Eredeti	Módosított	Eredeti	Módosított			
01130	Önkormányzati jogalkotás																							
01330	Az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok			0																				
018010	Önkormányzatok elszámolását a központi költségvetéssel		0																					
018030	Támogatási célú finanszírozási műveletek																							
04232	Egyéb működési célú támogatások ah-n belül		35 375 832	40 050 450																				
	Összesen :	35 375 832	40 050 450																					
	Mindösszesen:	35 375 832	40 050 450																					

0 0 0

**Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás 2025. évi
felújításra és felhalmozásra tervezett kiadásainak teljesítése (Ft-ban)**

	Kiadások megnevezése	Eredeti	Változás	Módosított
Önkormányzat				
	Felhalmozási kiadások			
1.	Beruházások	0	0	0
	- eszközök beszerzése		0	0
2.	Felújítások	0	0	0
				0
		0	0	0
	Mindösszesen:	0	0	0

Hetvehelyi Óvodai Önkormányzati Társulás 2025. évi
pénzeszközátadásaira, egyéb támogatásaira és ellátottak pénzbeli
juttatásaira **tervezett**
kiadásainak teljesítése (Ft-ban)

Sor sz.	Kiadások megnevezése	Eredeti	Változás	Módosított
	Önkormányzat			
	Egyéb működési célú kiadások			
1.	- Támogatási célú finanszírozási műveletek -óvoda	35 245 832	0	40 050 450
		0		0
		0	0	0
	Összesen			
6.	Egyéb működési célú kiadások	35 245 832	0	40 050 450
	Mindösszesen:	35 245 832	0	40 050 450

2025. évi létszám-előirányzat teljesítése (főben)

Sor- szám	COFOG		Teljes munka- idős	Részmunkaidős			Eredeti
	száma	megnevezése		fő	óra	átlag	

Választott tisztségviselők

1.	011130	Önkormányzati jogalkotás	0,00				0,00
----	--------	--------------------------	------	--	--	--	------

Közalkalmazottak

Önkormányzat

Közalkalmazottak összesen:			0,00	0	0	0,00	0,00
-----------------------------------	--	--	------	---	---	------	------

Foglalkoztatottak létszáma összesen:			0,00	0	0	0,00	0,00
---	--	--	------	---	---	------	------

Engedélyezett létszám összesen:

Társulás			0,00				0,00
Engedélyezett létszám összesen:			0,00	0	0	0,00	0,00
Létszám összesen:			0,00	0	0	0,00	0,00

2025.I.félévi működési költségvetési bevételek és kiadások teljesítése (Ft-ban)

Bevételek				Kiadások			
Megnevezés	Eredeti	Módosit.	Teljesítés	Teljesítés 2024	Teljesítés 2024	Teljesítés	Teljesítés 2024
				Tell.%-a			Tell.%-a
Önkormányzatok működési támogatásai (B1)				#####			#####
Egyéb működési célú támogatások bevételai államháztartáson belülről (B16)	35 375 832	35 375 832	18 721 530	53%	36 398 746		#####
B1 Működési célú támogatások államháztartáson belülről	35 375 832	35 375 832	18 721 530	53%	36 398 746		#####
B3 Közhatalmi bevételek	0	0	0	#####			#####
- Jövedelemadók				#####			#####
- Vagyoni típusú adók				#####			#####
- Termékek és szolgáltatások adói				#####			#####
- Gépjárműadó				#####			#####
- Egyéb közhatalmi bevételek				#####			#####
B4 Működési bevételek				#####			#####
B6 Működési célú átvett pénzeszközök				#####			#####
Működési bevételek mindösszesen:	35 375 832	35 375 832	18 721 530	53%	36 398 746		53%

2025.I.félévi működési költségvetési bevételek és kiadások teljesítése (Ft-ban)

Bevételek				Kiadások			
Megnevezés	Eredeti	Módosit.	Teljesítés	Teljesítés 2024	Teljesítés	Teljesítés 2024	Teljesítés 2024
				Tell.%-a			Tell.%-a
B2 Felhalmozási célú tám. államháztartáson belülről	0	0	0	#####			#####
B5 Felhalmozási bevételek	0	0	0	#####			#####
B7 Felhalmozási célra átvett pénzeszközök			0	0			
- költsön visszatérülés	0	0	0	#####			#####
B8 Finanszírozási bevételek				#####			#####
- előző évi pénzeszköz igénybevétele	0	0	0	#####			#####
Felhalmozási bevételek mindösszesen:	0	0	0	#####	14 032	18 600 000	53%

Bevételek mindösszesen	35 375 832	35 375 832	18 721 530	53%	36 412 778	18 660 074	53%
-------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	------------	-------------------	-------------------	------------

Kiadások mindösszesen:	35 375 832	35 375 832	18 660 074	53%
-------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	------------

2025. I.félévi egyesített költségvetési bevételek és kiadások teljesítése (Ft.-ban)

BEVÉTELEK							KIADÁSOK						
M e g n e v e z é s	Eredeti	Módosít.	Teljesítés	Teljesítés 2024	Telj.%-a		M e g n e v e z é s	Eredeti	Módosít.	Teljesítés	Teljesítés 2024	Telj.%-a	
Önkormányzatok működési támogatásai (B11)			0	0	#####		K1 Személyi juttatások	0	0	0	0	#####	
Egyéb működési célú támogatások bevételei államháztartáson belülről (B16)	35 375 832	35 375 832	18 721 530	36 398 746	53%		K2 Munkaadókat terhelő járulékok	0	0	0	0	#####	
B1 Működési célú támogatások államháztartáson belülről	35 375 832	35 375 832	18 721 530	36 398 746	53%		K3 Dologi kiadások	130 000	130 000	60 074	169 032	46%	
B2 Felhalmozási célú tám. államháztartáson belülről			0	0	#####		K4 Ellátottak pénzbeli juttatásai	0	0	0	0	#####	
B3 Közhatalmi bevételek	0	0	0	0	#####		K5 Egyéb működési célú kiadások	0	0	0	276 407	#####	
- Jövedelemadók	0	0	0	0	#####		- ebből tartalék	0	0	0	0	#####	
- Vagyoni típusú adók	0	0	0	0	#####		K6 Beruházások	0	0	0	0	#####	
- Termékek és szolgáltatások adói	0	0	0	0	#####		K7 Felújítások	0	0	0	0	#####	
- Gépjárműadó	0	0	0	0	#####		K8 Egyéb felhalmozási célú kiadás	0	0	0	0	#####	
- Egyéb közhatalmi bevételek	0	0	0	0	#####								
B4 Működési bevételek	0	0	0	0	#####		K9 Finanszírozási kiadások	35 245 832	35 245 832	18 600 000	35 967 339	53%	
B5 Felhalmozási bevételek	0	0	0	0	#####								
B6 Működési célú átvett pénzeszközök	0	0	0	0	#####								
B7 Felhalmozási célra átvett pénzeszközök	0	0	0	0	#####								
- kölcsön visszatérítés	0	0	0	0	#####								
B8 Finanszírozási bevételek	0	0	0	0	#####								
- előző évi pénzeszközök igénybevétele	0	0	0	14 032	#####								
Költségvetési bevételek összesen:	35 375 832	35 375 832	18 721 530	36 412 778	53%		Kiadások összesen:	35 375 832	35 375 832	18 660 074	36 412 778	53%	

Hetvehelyi Övodal Önkormányzati Társulás 2025.I. félévi költségvetési bevételeinek teljesítése (Ft-ban)

COFOG	Bevételek megnevezése	B1 Önkorm. működési tám.		B8 Finanszi-rozási bev.		Összesen	
		Eredeti	Mód.	Eredeti	Mód.	Eredeti	Mód.
	Önkormányzat						
018010	Önkormányzatok elszámolása, a központi költségvetéssel	0	0	0	0	0	0
018030	Támogatási célú finanszírozási műveletek			0		0	0
018030	Egyéb működési célú támogatások bevételei államháztartáson belülről (B16)	35 375 832	35 375 832	18 721 530		35 375 832	18 721 530
	Összesen :	35 375 832	35 375 832	18 721 530	0	35 375 832	18 721 530
	Mindösszesen:	35 375 832	35 375 832	18 721 530	0	35 375 832	18 721 530

Helyi önkormányzati Társulás 2025. évi költségvetési kiadásainak teljesítése (Ft-ban)

COFOG	Kiadások megnevezése	K3 Dolgozó kiadások		K6 Bevételek		K7 Felújítások		K9 Fiaanszírozási kiadások		Összesen		
		Eredeti	Mód.	Telj.	Eredeti	Mód.	Telj.	Eredeti	Mód.	Telj.	Eredeti	Mód.
11 140	Önkormányzati jogalkotás	130 000	130 000	60 074							0	0
019010	Önkormányzatok elszámolási a központi költségvetéssel										130 000	130 000
018030	Támogatási célú elszámolások										0	0
62 020	Településtervezési projektek és támogatások							35 245 832	35 245 832	18 600 000	35 245 832	18 600 000
	Összesen :	130 000	130 000	60 074	0	0	0	35 245 832	35 245 832	18 600 000	35 375 632	18 660 074
	Nettósított kiadások összesen:	130 000	130 000	60 074	0	0	0	35 245 832	35 245 832	18 660 000	35 375 632	18 660 074

2025.I.félévi bevételek és kiadások rovatrend szerinti teljesítése

Rovat	Rovat megnevezése	Eredeti	Módosít.	Teljesítés	Telj.%-a
B16	Egyéb műk. célú támogatások bev.áhtn belülről	35 375 832	35 375 832	18 721 530	53%
B1	Működési célú támogatások államháztartáson bel.	35 375 832	35 375 832	18 721 530	53%
B401	Készletértékesítés ellenértéke		0		#####
B402	Szolgáltatások ellenértéke				#####
B403	Közvetített szolgáltatások ellenértéke				0%
B404	Tulajdonosi bevételek				#####
B405	Ellátási díjak				#####
B406	Kiszámlázott általános forgalmi adó				#####
B408	Kamatbevételek és más nyereségjellegű bevételek				#####
B410	Biztosító által fizetett kártérítés				#####
B411	Egyéb működési bevételek				#####
B4	Működési bevételek	0	0	0	#####
B52	Ingatlanok értékesítése	0	0	0	#####
B5	Felhalmozási Bevételek	0	0	0	#####
B75	Egyéb felhalmozási célú átvett pénzeszközök				#####
B6	Működési célú átvett pénzeszközök	0	0	0	#####
B8111	Hosszú lejáratú hitelek, kölcsönök felvétele pénzügyi vállalkoz	0	0	0	
B8131	Előző évi ktgv.maradvány	0	0	0	#####
B814	Államháztartáson belüli megelőlegezések				#####
B8	Finanszírozási bevételek	0	0	0	#####
	Összes bevétel	35 375 832	35 375 832	18 721 530	53%
K311	Szakmai anyag				#####
K312	Üzemeltetési anyag				#####
K31	Készletbeszerzés	0	0	0	#####
K321	Informatikai szolg. - internet				#####
K322	Egyéb komm.szolg. - telefon				#####
K32	Kommunikációs szolg.	0	0	0	#####
K331	Közüzemi díjak				#####
K332	Vásárolt élelmezés				#####
K333	Bérleti és lízingdíj				#####
K334	Karbantartási szolg.				#####
K335	Közvetített szolgáltatások				#####
K336	Szakmai tev.seg.szolg.				#####
K337	Egyéb szolgáltatás	130 000	130 000	60 074	46%
K33	Szolgáltatási kiadások	130 000	130 000	60 074	46%
K341	Kiküldetés				#####
K342	Reklám és propaganda				#####
K34	Kiküldetések, reklám és propagandakiadások	0	0	0	#####
K351	Működési célú előzet.áfa				#####
K352	Fizetendő áfa				
K353	ÁH-n belüli kamatkiadások				#####
K355	Egyéb dologi kiadás				#####
K35	Különbféle befizetések és egyéb dologi kiadások	0	0	0	#####
K3	Dologi kiadások összesen	130 000	130 000	60 074	46%
K61	Immateriális javak beszerzése	0			#####
K62	Ingatlanok beszerzése				#####
K63	Informatikai eszközök beszerzése				#####
K64	Egyéb tárgyi eszk.besz.				#####
K67	Beruházási célú el. Áfa				#####
K6	Beruházások	0	0	0	#####
K71	Ingatlanok felújítása				#####
K74	Felújítási ÁFA				#####
K7	Felújítások	0	0	0	#####
K506	Egyéb működési célú támogatások áh-n belül				#####
K917	Pénzügyi lízing kiadásai				0%
K914	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése				#####
K915	Központi, irányítószervi támogatások folyósítása	35 245 832	35 245 832	18 600 000	53%
K9	Finanszírozási kiadások	35 245 832	35 245 832	18 600 000	53%
	Összes kiadás	35 375 832	35 375 832	18 660 074	53%

Helyi önkormányzati Társulás 2025. I. félévi
előirányzat-felhasználási és likviditási ütemterve (Ft-ban)

Megnevezés	Megnev.	2025. évi várható havi előirányzatok												Összesen	
		I. hó	II. hó	III. hó	IV. hó	V. hó	VI. hó	VII. hó	VIII. hó	IX. hó	X. hó	XI. hó	XII. hó		
Egyéb működési célú támogatások	Eredeti ei	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	35 375 832
	Mód.ei.	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	35 375 832
Működési célú támogatások államháztartáson belülről	Eredeti ei	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	35 375 832
	Mód.ei.	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	35 375 832
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	Eredeti ei														0
Mód.ei.															0
Működési bevételek	Eredeti ei														0
Mód.ei.															0
Felhalmozási bevételek	Eredeti ei														0
Mód.ei.															0
Működési célú átvett pénzeszközök	Eredeti ei	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mód.ei.		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	Eredeti ei	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	35 375 832
Mód.ei.		2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	35 375 832
Költségvetési bevételek	Eredeti ei														0
Mód.ei.															0
Maradvány igénybevétele	Eredeti ei														0
Mód.ei.															0
Államháztartáson belüli megelőlegezések	Eredeti ei														0
Mód.ei.															0
Központi, irányító szervei támogatás	Eredeti ei														0
Mód.ei.															0
Belföldi finanszírozás bevételei	Eredeti ei	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mód.ei.		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Külföldi finanszírozás bevételei	Eredeti ei														0
Mód.ei.															0
Finanszírozási bevételek	Eredeti ei	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mód.ei.		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bevételek összesen	Eredeti ei	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	35 375 832
Mód.ei.		2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	2 947 986	35 375 832
Készletbeszerzés	Eredeti ei														0
Mód.ei.															0
Kommunikációs szolgáltatások	Eredeti ei														0
Mód.ei.															0
Szolgáltatási kiadások	Eredeti ei														0
Mód.ei.															0
Kiküldetések, reklám- és propagandakiadások	Eredeti ei														0
Mód.ei.															0
Különféle betétek és egyéb dologi kiadások	Eredeti ei														0
Mód.ei.															0
Dologi kiadások	Eredeti ei	10 833	10 833	10 833	10 833	10 833	10 833	10 833	10 833	10 833	10 833	10 833	10 833	10 833	130 000
Mód.ei.		10 833	10 833	10 833	10 833	10 833	10 833	10 833	10 833	10 833	10 833	10 833	10 833	10 833	130 000
Ellátottak pénzbeli juttatásai	Eredeti ei														0
Mód.ei.															0
Eredeti ei															0

Erőszakos működési célú kiadások

